

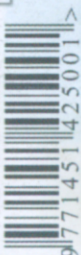
HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 17. VELJAČE 2006. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 157

COBISS SR-ID 109442828

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003.

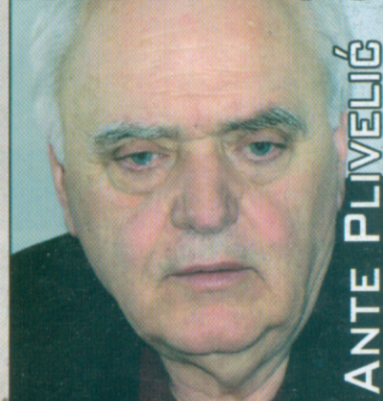
ISSN 1451-4257

PRELO

INTERVJU

ANTE PLIVELIĆ

Naše je zajedništvo
izraslo na
našoj tragediji

Dan škole
u Tavankutu

ŠOKAČKO PRELO U BEREKU

Na dnevnom
redu TV Novi Sad

DINAMO POTOPIO HAJDUK

VOJISLAV
SEKELJ

U
IZMUČENIM
RIJEČIMA

Hrvatska riječ

DRAŽEN
PRČIĆ

WILD
CARD

Hrvatska riječ

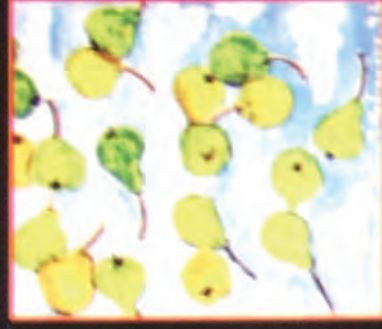
PETKO VOJNIĆ
PURČAR

KULT
KORNJAČE

Hrvatska riječ

JASNA
MELVINGER

VAGA
Š
ANĐELIMA

Hrvatska riječ

VOJISLAV
SEKELJ

U
IZMUČENIM
RIJEČIMA

Hrvatska riječ

DRAŽEN
PRČIĆ

WILD
CARD

Hrvatska riječ

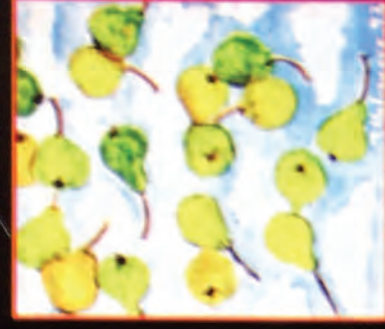
PETKO VOJNIĆ
PURČAR

KULT
KORNJAČE

Hrvatska riječ

JASNA
MELVINGER

VAGA
Š
ANĐELIMA

Hrvatska riječ

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg Cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Lazar Baraković (predsjednik), Dušica Dulić,
Zdenko Đaković, dr. Marija P. Matarić,
Pavle Pejčić, Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan**DIREKTOR I****V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje),
Davor Bašić Palković (kultura),
Dušica Dulić (politika),
Jasminka Dulić (politika),
Dražen Prčić (sport i zabava),
Zdenko Samaržija (povijest),
Nada Sudarević (fotografije),
Željka Vukov (društvo),**TEHNIČKI UREDNIK:**Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**ADMINISTRACIJA:**Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović**TELEFON:** ++381 24/55-33-55

++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Dnevnik« Holding, Novi Sad,
»Dnevnik« ŠtamparijaList je registriran kod Tajništva za informiranje
Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto, po
Službenom glasniku broj 140 od 1. siječnja 2005.

Ideologija trbuha

Nedavno objavljeni rezultati istraživanja javnog mnijenja u Srbiji, koje je provela jedna od agencija kojima se može vjerovati, pokazuju kako građani ove zemlje, protivno uvriježenom mišljenju, pa i iskustveno dokazivim činjenicama, znaju razmišljati i svojim želucima. Onako kako bi zapravo i jedino bilo ispravno i za njih isplativo.

Naime, od svih demokratskih vrijednosti i političkih sloboda, oni se sada, na početku 2006. godine, većinski radije opredjeljuju za ideologiju životnog standarda. Ne bi imali ništa protiv ni da se ukinu parlamentarni sustav i višestranačje, pa i da se ustoliči kakav novi diktator, ako bi bio »dobar i odlučan« i ako bi bio »sposoban i umješan« osigurati im bolju sadašnjost. Tito im je uzor i sada, dva i pol desetljeća nakon smrti. Sjećanje na dobar život, stalan posao, ljetovanja na moru, zimovanja u Sloveniji i putovanja po Europi, ipak nisu sasvim izbljedadla, ma koliko su prethodni režimi, uključujući i onaj prije Miloševića a poslije Tita, zdušno radili na retuširanju povijesti.

Neke se društvene grupacije, prije svega političke, ali i ne samo one, i dalje upinju starom retorikom vratiti priču na sami početak, lamentirajući recimo nad Kosovom, no kao da sve to više nema ni približno onaj značaj kakav je imalo prije 15-ak godina. Ljudi su prvo probali dobro, pa su onda probali loše, i čini se da su nešto ipak naučili. Upravo zbog toga, čak i pokraj pune medijske uskomešanosti zbog ovojednjih izjava o nezavisnom Kosovu kao »svršenoj stvari«, ovih dana nema niti traga od sveopće histerije kakva bi se mogla očekivati. Čak i očiti presedan u međunarodnoj politici i neskriveno kršenje jednog od osnovnih principa svjetskog poretka, o nepromjenjivosti granica, ovdje više nije pitanje života i smrti, kako je to nekoć bila i sama pomisao na drugačije mišljenje. Još se samo radikali otvoreno oštre na bjelosvjetsku zavjeru, ali ni oni to više ne rade s namjerom da bilo što konkretno poduzmu i to čak i priznaju. Ako ih naoko tvrd, a zapravo jalov stav usput dovede i na vlast, tim bolje za njih. A Kosovo? Proglasit ćemo okupaciju i završen posao.

Z. P.

Ima li ideologije vrijedne praznoga tanjura?

ČETVRTAK, 9. 2.

TV pretplata

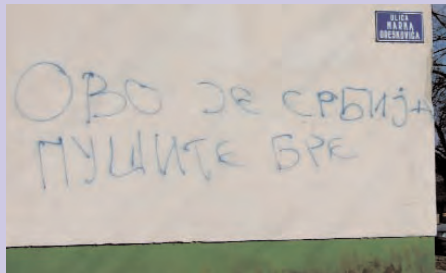
Ustavni sud Srbije odlučio je uputiti prijedlog Skupštini Srbije da ocijeni ustavnost odredbi zakona u svezi s pretplatom za RTS. U prijedlogu za ocjenu ustavnosti navedeno je kako je neustavno plaćanje pretplate na osnovi posjedovanja električnog brojala neovisno o posjedovanju televizora i o tome koriste li građani televizore. Ukazano je i da je neustavna naplata pretplate preko javnog poduzeća koje obavlja drugu djelatnost, odnosno preko Elektroprivrede Srbije.

Novine

Savjet Medija centra za tisak objavio je izvješće za siječanj 2006. »Novine su zakon i ne valja im se zamjerati jer se u novinama sudi i presuđuje«, navedeno je u izvješću. Izvješće sadrži osvrt na pisanje listova: Kurir, Blic, Večernje novosti, Glas javnosti, Politika i Danas. Negativnim primjerima ističe se Kurir, a u istom kontekstu spominju se i Večernje novosti, Glas javnosti i Blic. »Jedan od najdrastičnijih naslova kojim se krši etika je naslov objavljen u Kuriru 'Otkrivala se Sabina'«, piše u izvješću, navodeći da se taj naslov odnosio na tekst o smrznutoj djevojčici kojoj su liječnici uspjeli spasiti život. Kurir se u negativnom kontekstu spominje i zbog pisanja o snimci na kojoj je, navodno, glumica Maja Mandžuka i zbog pisanja o željezničkoj nesreći kod Bioča.

Uhićen

Subotička policija identificirala je i podnijela kaznenu prijavu protiv osobe koja je u Tavan-kutu ispisivala šovini-stičke grafite. Đorđe B. iz Donjeg Tavankuta osumnjičen je za izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje i netrpeljivosti i saslušan je u nazočnosti branitelja, navodi se u priopćenju SUP-a Subotica.

PETAK, 10. 2.

Okupacija

Tomislav Nikolić, lider SRS-a, izjavio je da se s premijerom Koštunicom složio da će eventualno proglašenje Kosova nezavisnim za Srbiju značiti okupaciju. Iz Vlade Srbije ništa službeno nije priopćeno o sastanku premijera Koštunice i Tomislava Nikolića.

Predsjednik

Fatmir Sejdiu izabran je za novog predsjednika Kosova u trećem krugu glasanja zastupnika Skupštine Kosova. Sejdiu, inače glavni tajnik Demokratskog saveza Kosova, trebao bi biti i na čelu prištinskog tima na

predstojećim pregovorima o statusu Pokrajine.

Muslimani

Prosvjedi muslimana izazvani karikaturama Muhameda prvi put su održani i u Srbiji, i to u Novom Pazaru. Više od 1000 ljudi okupilo se u središtu i prošetalo gradskim ulicama, a jedan govornik obratio se okupljenima. On je rekao kako su se građani okupili zbog božjeg zadovoljstva i obrane časti Muhameda. »Gadali su u srce muslimana. Islam poziva na mir, a mi smo se okupili kako bismo po-

kazali da smo spremni braniti svoju vjeru«, rekao je on. Na prosvjedu su spaljene zastave Danske i Izraela i hrvatska zastavica. Islamska zajednica Sandžaka priopćila je da ne stoji iza ovog okupljanja.

SUBOTA, 11. 2.

Raskoš

Zatvorenici u Scheweningenu imaju više raskoši od bilo kojih drugih zatvorenika u Europi. Zatvorenici iz bivše Jugoslavije smatraju prestižnim treći kat zatvora u Scheweningenu, jer ćelije tog kata imaju pogled na Sjeverno more, prenosi slovenski list Dnevnik. U prizemlju zatvora se nalaze prostori potrebni »za dobro zdravlje zatvorenika« odnoso: soba za posjete, fitnes, ambulanta, knjižnica, dvije sobe »za intimnost«, igraonica za djecu, kao i izlaz u ograđeni prostor za šetnje. U gornje katove, u kojima se nalaze zatvoreničke ćelije, ide se dizalom. Sve ćelije su iste veličine, dva puta tri metra. Lijevo od ulaza u ćeliju se nalazi komoda s radio prijnikom i televizorom. Zatvorenici imaju dostup i do računala, ali ne i interneta, dok na televizorima mogu pratiti deset programa. U zatvoreničkoj sobi je i krevet, veliki ormar za osobne stvari i pisaći stol, kao i odvojeni prostor za kupaonu i zahod.

Virus

Potvrđeno je da je virus ptičje gripe H5N1 u visoko patogenoj formi registriran kod uginulih životinja u Bugarskoj i Italiji. Približavajući se preko Turske, Grčke, Rumunjske i Bugarske, opasni virus preskočio je SiCG i otišao u Hrvatsku, Italiju i Sloveniju.

NEDJELJA, 12. 2.

Godišnjica

Proces protiv bivšeg predsjednika SRJ pred Haškim sudom ušao je u petu i, po svim procjenama, posljednju godinu.

Tolerancija

Predsjednik Srbije Boris Tadić pozvao je građane na međuvjersku toleranciju i međusobno razumijevanje. On je ocijenio neprihvatljivim da se vjerska osjećanja iskazuju paljenjem državnih simbola. Iako nije navedeno, pretpostavlja se da je njegovo priopćenje izdano povodom skupa u Novom Pazaru, na kome su spaljene zastave stranih država. Tadić je apelirao na građane da poštuju tuđa vjerska i religijska osjećanja. »Smatram da svaki građanin ima pravo na slobodno iskazivanje vjerskih osjećanja«, rekao je Tadić.

Meso

Uzgajivači svinja kažu da će se većina tovilista zatvoriti ako cijene 'žive mjere' budu i dalje padale. Sada je cijena žive svinje 80 dinara za kilogram, a ako padne na 60 uzgajivači će, kako kažu, morati zatvoriti svoje farme.

Iako je cijena živih svinja pala i za 50 dinara, meso u trgovinama stoji isto kao prije Nove godine, u prosjeku 350 dinara za kilogram. U Ministarstvu poljoprivrede kažu kako meso prvo treba pojeftiniti u klaonicama, pa tek onda u maloprodaji, tako da bi se jeftinije svinjsko meso moglo kupiti tek za mjesec dana.

PONEDJELJAK, 13. 2.

Lora

U Splitu je predstavljena izmijenjena optužnica na suđenju za ratni zločin počinjen 1992. u vojnom zatvoru Lora. Optuženi se i dalje terete da su počinili ratni zločin nad civilnim stanovništvom srpske nacionalnosti, a najvažnije izmjene odnose se na opis kaznenog djela. Za neka djela optuženi se sada terete ponaosob, dok za ostala i dalje ostaje formulacija »neutvrđeni stražari i druge vojne i civilne osobe«.

Srbija

Na crpkama Naftne industrije Srbije i Petrobart Avia od ponoći se gorivo prodaje po novim cijenama, većim za oko pet dinara po litri. Nova cijena litre motornog i bezolovnog benzina od 95 oktana je 85,21 dinara, dok se litra dizela goriva D2 prodaje za 72,5 dinara, a eurodizela za 79 dinara. Neki stručnjaci procjenjuju da će to dosta utjecati na povećanje prognozirane inflacije na kraju godine.

Hrvatska

Benzin na crpkama Ine u Hrvatskoj bit će jeftiniji 0,7, odnosno 2,9 posto, dok će cijene dizela ostati nepromijenjene, javili su zagrebački mediji. U idućih 15 dana eurosUPER 95 prodavat će se po cijeni od 7,93 kune, oko 94 dinara, super 95 po 7,78 kuna, oko 92 dinara, dok će najviše, 2,9 posto, pojeftiniti litra benzina super plus 98, i to osam kuna, oko 95 dinara po litri. Maloprodajne cijene dizelskih goriva ostat će nepromijenjene, pa će eurodizel koštati 7,30 kuna, 86 dinara po litri.

UTORAK, 14. 2.

Medalja

Hrvatski skijaš Ivica Kostelić osvojio je srebrnu olimpijsku medalju u kombinaciji na Zimskim olimpijskim igrama. Kostelić je nakon jedne vožnje spusta i dva slaloma na stazama u Sestriereu ostvario vrijeme od 3:09.88 minuta, što je bilo za 53 stotinke sporije od zlatnog Amerikanca Teda Ligetyja, dok je brončano odličje osvojio Austrijanac Rainer Schoenfelder s 1.32 sekunde iza Ligetyja.

Tesla

U Smiljanu, Hrvatska, mjestu u kojem se prije 150 godina rodio učenjak i znanstvenik Nikola Tesla, počelo je cjelovito uređenje Memorijalnog centra »Nikole Tesle«, a radove je otvorio potpredsjednik Hrvatskog sabora i predsjednik Provedbenog odbora Darko Milinović. Projekt uređenja Teslina memorijalnog područja, koji će se provesti uz stručni nadzor restauratora, stajat će, kako je rekao Milinović, 50 milijuna kuna, a bit će uređena znanstvenikova rodna kuća s dijelom dokumentarne građe o Teslinu djetinjstvu, mjesna crkva i tematski park sa spomenikom Tesli.

Memorijalni centar »Nikole Tesle« treba biti uređen do 10. srpnja, kada se u Smiljanu obilježava 150. obljetnica rođenja Nikole Tesle.

Presuda

Kolumnistica Građanskog lista Ljiljana Jokić-Kaspar osuđena je na novčanu kaznu od 300.000 dinara ili šest mjeseci zatvora zbog klevete. Ona je pred Općinskim sudom u Novom Sadu osuđena jer je u svojoj kolumni, kako se navodi u presudi, »iznijela neistine, koje mogu škoditi časti i ugledu dr. Miroslava Savića sa Instituta za kardiovaskularne bolesti u Srijemskoj Kamenici«. Savić je podnio privatnu tužbu protiv Ljiljane Jokić-Kaspar jer se prepoznao u njevoj kolumni »Doktori iz Giginje šupe«. Ona ne navodi Savića po imenu, već spominje »izvje-

snog doktora, bivšeg snajperista u redovima Crvenih beretki«, koji još uvijek radi na Institutu u Srijemskoj Kamenici.

U Nezavisnom društvu novinara Vojvodine kažu da su i ranije apelirali na vlast da se novinari ne gone kazneno zbog klevete, ali da to nije imalo nikakvog efekta. »To je dio jedne opće atmosfere kaosa koji su stvorili sami političari, odnosno politički moćnici, i kojima odgovara ovakvo stanje jer mogu gledati kroz prste takozvanim medijima koji im služe kao oglasne table, a da istovremeno gone po njima nepodobne medije i nepodobne novinare«, kaže Dinko Gruhonjić, predsjednik Društva.

SRIJEDA, 15. 2.

UN

Vijeće sigurnosti UN održalo sjednicu posvećenu situaciji na Kosovu. Među ostalima, govorili su i Soren Jesen Petersen i Boris Tadić. Na sjednici, na kojoj je kao promatrač bio nazočan i premijer Kosova Bajram Kosumi, predsjednik Srbije je ponudio kosovskim Albancima široku autonomiju, koja će ih u većini pitanja svakodnevnog života učiniti samostalnim u odnosu na Beograd. Tadić rekao i da ta ponuda važi samo pod uvjetom da ista autonomija bude dana i srpskom entitetu.

SADRŽAJ

Odlukom Skupštine Općine Srijemska Mitrovica

Hrvatski jezik u službenoj uporabi.....6Otkazana sjednica Odbora za informiranje
Skupštine APV o RTV NS**Prazne stolice odgodile raspravu.....7**

Raspodjela sredstava hrvatskim udrugama

**Stimulacija za projekte od značaja
za zajednicu.....21**

Nova sezona Dramskog odjela KPZH »Šokadija« iz Sonte

Posljednji »glanc« pred premijeru.....42

Mirko Vujković, trener hokeja i vaterpola

Sve je počelo na Paliću.....57

Dujizmi

- ✓ *Najteže odluke donose se u ime naroda;*
- ✓ *U cijeloj priči slažemo se samo u detaljima;*
- ✓ *Mali narodi prave velike promašaje.*

Duj Runje

Bojan Kostreš i Bojan Pajtić primili Imre Vargu

Mađarski konzul u oproštajnom posjetu

Predsjednici Izvršnog vijeća i Skupštine Vojvodine *Bojan Pajtić* i *Bojan Kostreš* primili su u utorak u odvojene oproštajne posjete dosadašnjeg konzula Mađarske u Subotici *Imre Vargu*, koji odlazi na dužnost veleposlanika u BiH. Kako se navodi u priopćenju Pokrajinskog tajništva za informacije, Pajtić i Varga su izrazili zadovoljstvo zbog dosadašnje suradnje i uspostavljenih diplomatskih, ali i prijateljskih veza.

Pajtić je izrazio nadu da će se dobra suradnja s Mađarskom nastaviti i dalje, i da

će se realizirati plan formiranja vojvodansko-mađarskog gospodarskog savjeta, jer postoji obostrana zainteresiranost za gospodarsku suradnju.

Varga je izrazio zadovoljstvo administrativnim odnosima i dodao da će se i ubuduće raditi na istim zadacima učvršćivanja prijateljskih, političkih, kulturnih i ekonomskih veza Vojvodine i Mađarske.

Na sastanku s predsjednikom Skupštine Vojvodine Bojanom Kostrešom, Varga je zahvalio na izuzetnoj suradnji i otvorenim vratima koja su ga pratila tokom mandata i

naveo kako je »u Vojvodini za kratko vrijeme stekao dobre prijatelje i ozbiljne sugovornike«.

Kako se navodi u priopćenju iz njegova kabineta, Kostreš je ocijenio kako je u interesu Vojvodine i Srbije da se dobri i prijateljski odnosi nastave i unaprijede, dodajući da je pomoć Mađarske na putu europskih integracija veoma značajna.

»Vojvodina jest most Srbije ka Europi i zato nam je drago što u dostizanju tog cilja možemo računati na iskustva i pomoć našeg susjeda«, rekao je Kostreš.

N. V.

Za kratko vrijeme ostvareni odlični kontakti:
s Bojanom Pajtićem...

... i Bojanom Kostrešom

Odlukom Skupštine Općine Srijemska Mitrovica

Hrvatski jezik u službenoj uporabi

Skupština Općine Srijemska Mitrovica donijela je Odluku o izmjeni i dopuni Statuta Općine Srijemska Mitrovica. U toj odluci se, između ostalog, kaže:

Članak 1: »Na području naseljenog mjestu Stara Bingula, istovremeno sa srpskim jezikom i ćirilničnim pismom, u službenoj uporabi je hrvatski jezik i latinično pismo, na način utvrđen zakonom.«

Članak 2: »Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja.«

»Pokraj Općine Subotica, u kojoj je na cijelome teritoriju u službenoj uporabi hrvatski jezik, Općina Srijemska Mitrovica

je druga općina u Državnoj zajednici SiCG u kojoj se uvodi hrvatski jezik, doduše samo na dijelu teritorija«, izjavio je tim povodom za Hrvatsku riječ vijećnik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Slaven Dulić*, koji je redakciju i obavijestio o ovoj vijesti. »Ova je promjena Statuta apsolutno pozitivna i afirmirajuća za Općinu Srijemska Mitrovica, a isto tako i za Autonomnu Pokrajinu Vojvodinu, jer je i donesena temeljem odluka o bližem uređivanju pojedinih pitanja službene uporabe jezika i pisama nacionalnih manjina na teritoriju AP Vojvodina.«

J. A.

Otkazana sjednica Odbora za informiranje Skupštine Vojvodine, o RTV Novi Sad

Prazne stolice odgodile raspravu

Nazočni predstavnici svih manjinskih nacionalnih vijeća iz Vojvodine, kao i brojni novinari, ali odsutna većina članova Odbora

Sjednica Odbora za informiranje Skupštine Vojvodine, na kojoj se trebalo raspravljati o situaciji na Radioteleviziji Novi Sad, otkazana je u utorak zbog nedostatka kvoruma. Sjednicu je sazvao predsjednik Odbora Ottó Bús, na zahtjev manjinskih nacionalnih vijeća. Bilo je predviđeno da se raspravlja o procesu transformacije RTV Novi Sad u pokrajinski radiodifuzni servis, kao i o problemima u kojima se ta kuća nalazi u svezi s programima na jezicima nacionalnih manjina.

Na sjednicu su došli predstavnici svih nacionalnih vijeća iz Vojvodine, te pokrajinski tajnik za informacije Milorad Đurić, kao i veliki broj novinara, ali ne i dovoljan broj članova Odbora za informiranje Skupštine Vojvodine,

Dvorana bez kvoruma: upražnjena mjesta u Skupštini Vojvodine

pa je predsjednik Odbora Ottó Bús bio pri-
nuđen sjednicu odložiti za 21. veljače. Na
sjednicu nisu došli ni generalni direktor
RTV Novi Sad Petar Jovanović i glavni i

odgovorni urednik informativnog programa TV NS Zdenko Pop, iako su, sudeći po materijalu za sjednicu, uredno pozvani.

Uz poziv za sjednicu, članovima Odbora dostavljen je i materijal koji su potpisali predsjednici nacionalnih vijeća Slovaka, Rusina, Ukrajinaca, Hrvata, Rumunja i Mađara, a u kojemu se prilično oštro kritizira situacija u RTV Novi Sad, glede neadekvatne teritorijalne pokrivenosti kvalitetnim signalom, neodređenog statusa spram RTS-a, tehničke opremljenosti, kadrovske politike, raspada dopisničke mreže, programske koncepcije i uređivačke politike, a kaže se

i da je rukovodstvo RTV Novi Sad »dosad bez rezultata rada, bez vizije i strategije transformacije RTV Novi Sadu pokrajinski javni servis«.

N. V.

Milorad Đurić, pokrajinski tajnik za informacije

Kasni transformacija RTS-a

*Pokrajinska tijela nemaju nikakve ovlasti u procesu imenovanja upravnog odbora budućeg pokrajinskog radiodifuznog servisa * Pokrajina je jedino bila ovlaštena imenovati tri od devet članova komisije za izradu diobne bilance*

Vojvođanski tajnik za informacije Milorad Đurić ocijenio je da kasni proces transformacije Radio-televizije Srbije u javni servis, predviđen zakonskim odredbama do 31. ožujka. Đurić je rekao novinarima u Skupštini Vojvodine da, »kao i obično, Vlada Srbije kasni«, te da je uputio i ministru kulture Draganu Kojadinoviću dopis sa zahtjevom za ubrzanje tih poslova, ali da to nije imalo utjecaja. On je ocijenio da neće biti mnogo problema u izradi diobne bilance između RTV Novi Sad i RTV Beograd, ali je ponovio kako očekuje da će i taj proces kasniti.

Đurić je naveo kako je prije nekoliko tjedana održan prvi sastanak komisije za iz-

radu diobne bilance, te da je drugi zakazan za početak ožujka, nakon izrade završnog računa RTS-a za 2005. godinu. Prema njegovim riječima, pokrajinska tijela nemaju

nikakve ovlasti u procesu imenovanja upravnog odbora budućeg pokrajinskog radiodifuznog servisa. On je precizirao da je pokrajina jedino bila ovlaštena da imenuje tri od devet članova komisije za izradu diobne bilance i dodao da će imati i ovlasti u kreiranju programskog savjeta, dok sve ostale nadležnosti ima Savjet Republičke radiodifuzne agencije.

Đurić je još kazao da se, prema neslužbenim i nepotpunim podacima, RTV pretplata na teritoriju Vojvodine ubire »vrlo solidno« i da je već na temelju toga jasno da je pretplata jedno od rješenja za status RTV Novi Sad, kojoj su preko potrebna materijalna sredstva.

»Vojvođani slove kao bolje platiše nego građani ostalog dijela Srbije, ali to ne smije utjecati na status RTV Novi Sad u raspodjeli pretplate«, koji znači da 70 posto sredstava prikupljenih od pretplate na teritoriju Vojvodine mora ostati za funkcioniranje pokrajinskog servisa, rekao je Đurić. On je ocijenio da je RTV Novi Sad u proteklom desetljeću puno lošije prolazila u diobi financijskih sredstava. »To se na koncu konaca i vidi, pa je dovoljno otići u RTV Novi Sad i u RTV Beograd pa vidjeti drastičnu razliku«, rekao je on.

Beta

Osnovna škola »Matija Gubec« u Tavankutu obilježila svoj dan

Dan škole i dan sjećanja

U znak sjećanja na 9. veljače 1573. godine kada je ugušena Seljačka buna koju je predvodio Matija Ambroz Gubec, čije ime i danas nosi tavankutska osnovna škola, uposlenici i učenici OŠ »Matija Gubec«, uz brojne goste, i ove su godine svečano obilježili svoj dan

Pjesme i recitacije na srpskom, hrvatskom, mađarskom, engleskom i njemačkom jeziku: sa svečane priredbe

Iščekujući goste: učenici OŠ »Matija Gubec«

Uposlenici i učenici Osnovne škole »Matija Gubec« u Tavankutu, svečano su 9. veljače obilježili dan svoje škole. Dan škole se slavi u znak sjećanja na 9. veljače 1573. godine, kada je ugušena Seljačka buna koju je predvodio *Matija Ambroz Gubec*.

Osnovna škola u Tavankutu danas broji 403 učenika u 22 odjeljenja, koji nastavu pohađaju u tri objekta. Jedna je od onih u kojoj postoji i nastava na hrvatskom jeziku, te organizirani satovi hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture.

DAN ŠKOLE – DAN SJEĆANJA: Tavankutska škola nosi ime čuvenog vođe Seljačke bune Matije Gupca, koji je živio u XVI. stoljeću. Prisjećanja radi, bilo je to vrijeme osmanlijskih osvajanja, sputavanja slobodnog seljačkog raspolaganja imovinom, porasta tlake hrvatskim seljacima, što je prouzročilo veliko nezadovoljstvo, te rezultiralo bunom koja je planula potkraj siječnja 1573. godine. Bunom su seljaci htjeli ukinuti feudalizam, ostvariti slobodu i jednakost za sve kraljeve podanike, ukinuti carine te obvezati sve staleže na plaćanje poreza. Buna se širila. Dio seljačke vojske koji se nalazio u Stubici pod vodstvom Matije Gupca sukobio se s banskom vojskom kod Stubičkih Toplica i u toj bici seljaci su poraženi. Mnogo je seljaka poginulo i uhićeno, te na okrutan način smaknuto. S njima je sudbinu podijelio i njihov vođa. Matija Gubec je 9. veljače 1573. godine pogubljen u Zagrebu uz užasno mučenje.

POVIJEST ŠKOLE: »Prvi pisani tragovi ove škole datiraju još iz davne 1847. godine, kada je počela s radom prva škola u Vermešovu kraju, koji se nalazi u Gornjem Tavankutu. Prva zidana zgrada, od naboja, bila je sagrađena 1850. godine. Od tada se u ovome kraju razvijalo školstvo, i to sve do vremena kada je po raznim šorovima ovoga naselja funkcioniralo osam škola. Tek 1960. godine ova škola dobiva ime 'Matija Gubec' na ideju *Ivana Prčića Gospodara*, koji je radio kao učitelj, a jedan je i od inicijatora osnivanja HKPD 'Matija

Gubec', koje je počelo s radom kao dramski odjel«, kaže o povijesti škole vršiteljica dužnosti ravnateljice Osnovne škole »Matija Gubec« u Tavankutu *Stanislava Stantić Prčić*.

Danas se nastava odvija u tri školska objekta. Jedan je Ljutovu, gdje se odvija nastava za učenike od 1. do 4. razreda, drugi je u Gornjem Tavankutu, gdje je također organizirana nastava za niže razrede osnovne škole, a u središtu Tavankuta je objekt s nastavom za sve učenike osnovnoškolskog uzrasta.

Što se tiče nastave na hrvatskom jeziku, u ovoj školi postoje 2. i 4. razred s nastavom na hrvatskome jeziku, te su organizirani satovi hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture.

PROGRAM PROSLAVE: U velikoj sportskoj dvorani Osnovne škole »Matija Gubec« učenici ove škole su, uz angažiranje nastavnog i stručnog kadra, pripremili svečani program proslave Dana škole, 9. veljače. Okupljene uzvanike, kolege i djecu pozdravila je vršiteljica dužnosti ravnatelja Osnovne škole »Matija Gubec« *Stanislava Stantić Prčić*, a potom je uslijedio prigodan program u okviru kojega su se mogle čuti recitacije na svim jezicima koji se uče u školi, zatim vidjeti nekoliko koreografija, te čuti zborovi i tamburaška glazba, za ovu prigodu obogaćena i harmonikom. U ime gradske uprave, okupljene je pozdravio zamjenik predsjednika Općine Subotica *Petar Kuntić*, a istom prigodom darivano je i šestero uspješnih učenika ove škole. Gosti ove večeri bili su i članovi Izvršnog odbora HNV-a zaduženi za obrazovanje i informiranje, *Ivica Stipić* i *Zvonimir Perušić*, predstavnici Mjesne zajednice Tavankut, ravnatelji nekoliko osnovnih škola u subotičkoj općini, članovi Školskog odbora, te prijašnji ravnatelji OŠ »Matija Gubec«. Večer je završena prigodnim koktelom i slavljem uz tamburašku glazbu te kraći nastup mladog tavankutskog vokalnog solista *Borisa Godara*.

Nastava u tri školska objekta: Sanislava Stantić Prčić

D. D.

U posjetu Iločkim podrumima

Vina od Boga dana

*Iločko područje čuveno je po grožđu i vinu još od rimskih vremena * Na kvalitetu grožđa i vina utječe tlo, klima, broj sunčanih dana, svjetlo, tradicija proizvodnje i suvremena tehnologija * Strateški cilj »Iločkih podruma d. d.« je proizvodnja 7 milijuna litara vina godišnje*

Piše: Slavko Žebić

Veljača zna bit vrlo prevrtljiva, pa zlobnici hoće reći, zato što je jedini ženski mjesec u godini, no mi na 11 stupnjeva ispod ništice odlazimo u Ilok, najistočniji hrvatski grad na Dunavu. Nekada je to bio Zemun, ali ne zbog mađarskih ledolomaca, jer ovih dana Dunavom plovi led, već zbog vina i vinograda, po kojima je Ilok poznat još od rimskoga doba. Dan, lijep i sunčan, ne doima se tako hladnim iz toploga automobila, no čim izađeš vani sve ti je jasno. Ali, samo do Iloka, jer čim smo kušali čuveni iločki Traminac, studeni je nestalo. Čudesan, samo-svojan, ugodan, pitak, pomalo agresivan s očuvanom rasnom aromom i mirisom grožđa, koji dugo ostaju na nepcu svakog poznavatelja i istinskog ljubitelja vina. U slast!

»Ilok je sjedište i vinski svetište za cjelokupnu kontinentalnu Hrvatsku i naša je odgovornost tim veća glede vina i vinograda«, istaknuo je Ivan Juroš, direktor »Iločkih podruma d. d.« i bivši pomoćnik ministra poljoprivrede u Vladi Zlatka Ma-teše.

PODRUČJE ČUVENO PO GROŽĐU I VINU: »Moram istaknuti za sve poznavatelje vina, jer struka to već zna, a neka znaju i ljubitelji dobre kapljice, potrošači i vaši čitatelji, od tla, klime, broja sunčanih dana, svjetla i svega što nam je od Boga dano, a dobro utječe na kvalitetu grožđa i vina, potom tradicije i suvremene tehnologije, sve to u nas nije od jučer. Ovo je područje po grožđu i vinu čuveno od rimskih vremena, no moramo znati da je car Probus još 275. godine, strogim zakonima rimskoga carstva potvrdio da na ovom području ima biti vinova loza, dakle grožđe i vino. Otada, pa kroz srednjovjekovlje, i da spomenem Nikolu Iločkog, koji je dva puta biran za hrvatskog bana, a od 1471. do 1477. bio je kralj Bosne i također vodio računa o vinogradima i vinu, do knezova Odescalchi, koji su Ilok dobili na dar od cara Leopolda, ili bolje rečeno od pape Inocenta, i ne samo Ilok već gotovo čitavi Srijem poznat je po dobrom vinu, kada je na ovom području bilo na tisuće hektara vinograda. Tako Iločki podrumi i danas imaju nešto jedinstveno u Hrvatskoj, a to

je stari vinski podrum u dvorcu Odescalchi, rađen u tri etaže, jedini objekt ove vrste ucrtan u europske vinske karte. To je podrum iz kojega je počelo prvo ozbiljnije trženje vina u Europi, pa smo na to ponosni, ali i na činjenicu da se iločka vina i danas nalaze u sekreteru Engleskoga dvora. Samo prigodom krunidbe kraljice Elizabete, povučeno je iz iločkih podruma 11 tisuća butelja, a vino je izvoženo sve do 90-tih godina prošloga stoljeća u više zemalja svijeta, a samo u London je godišnje išlo milijun litara iločkih vina. Ne želim vas opterećivati poviješću, ali ona je vrlo važna, kada je vino u pitanju«, kaže Ivan Juroš.

VINA VISOKE KVALITETE: »Mi vino tretiramo kao hranu, jer ono to i jest, i sastavni je dio svakodnevnog ljudskog življenja i jedini napitak koji blagotvorno djeluje na zdravlje. Naša su vina visoke kvalitete, poznatoga sortimenta koji nalazi mjesto na tržištu Europe i zato se mi i ne plašimo ulaska u EU, dapače, jedva čekamo, jer smo spremni ravnopravno se nositi i biti konkurentni i po cijeni i po kvaliteti u

sortama kakve su traminac, rajnski rizling, graševina, pinot bijeli i chardonay, a od crnih frankovka, pinot crni i cabernet sauvignon. Možda danas još nismo spremni, ali sutra svakako da, jer mi stalno ulažemo u vinograde i opremu, u kadrove i tehnologiju, ulažemo u obnovu Dvorca i okoliša, jer želimo doći do jedinstvene gastronomske

me d. d.«, no morate znati da smo se vratili u ratom opustošeni Ilok, ne toliko razrušen, koliko je bio devastiran ili prosto rečeno pokraden i zapušten. Od nekada dobro organiziranog gospodarstva, tekstilne industrije, industrije namještaja i pogona Borova, nije ostalo ništa, i ljudi su danas okrenuti poljoprivredi i vinogradima. Naša

Ilok je sjedište i vinsko središte za cijelu Hrvatsku: Ivan Juraš

cjeline, a Ilok bi morao biti sjedište kontinentalnoga turizma, baš zbog povijesnih razloga, tu je uz plovni put Dunava, bio središte i u doba Rimljana, imao je kovnicu novca u vrijeme *Nikole Iločkog*, bio je sjedište Sandžaka u tursko vrijeme i ponovno središte u doba knezova Odescalchi i tako sve do 1945. godine, i baš zato tvrdim da smo odgovorni da mu taj renome vratimo, i da ne urušimo ono što je stvarano stoljećima«, kaže Ivan Juroš o vinima koja se proizvode u Iloku.

»Iločki podrumi d. d.« nakon pretvorbe i privatizacije, posluju u okviru grupe tvrtki koje se bave vinogradarstvom i vinarstvom i trženjem vina, a vlasnik je »Rotopromet« iz Zagreba.

NOVI NASADI: »Kad smo se vratili, 1998. godine, bili smo u sastavu VUPIK-a, iz kojega smo se izdvojili u »Iločke podru-

je godišnja proizvodnja oko 4 milijuna litara vina, što je dvostruko manje od prijeratne, ali u Iloku je iskrceno 600 hektara vinograda. Istina sadi se, podižu se novi nasadi, samo mi idemo ove godine u podizanje 70 hektara i 50 hektara dogodne. U proizvodnji se oslanjamo na oko 300 hektara do sada osposobljenih vinograda i još 500 hektara u vlasništvu naših kooperanata, ali imamo namjeru proizvodnju zao kružiti na oko 1200 hektara vinograda. Naš je strateški cilj da kao tvrtka proizvodimo 7 milijuna litara vina godišnje a da uz nas još može živjeti 20-tak obiteljskih gospodarstava, koja će se također baviti vinom i seoskim turizmom, i to ne shvaćamo kao konkurenciju, već da služe podizanju ugleda ovoga vinogorja, kako Iloka tako i čitavoga Srijema, pa i kontinentalnoga dijela Hrvatske«, kaže Ivan Juroš.

TAJNA DOBIH VINA: Nakon ispijene kavice i onog prelijepog traminca, koji već grije uši, od direktora Juroša, odlazimo u laboratorij, glavnom tehnologu, jer dobro vino ovisi o dobroj tehnologiji. Ali, u Iločkim podrumima dobri tehnolozi završe u politici. *Petar Čobanković*, bio je tehnolog u Iločkim podrumima po povratku iz progonstva, potom je otišao u politiku, a danas je ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva RH u Vladi *Ive Sanadera*, a i *Mladen Papak*, posljednji enolog u Iločkim podrumima danas je u politici, istina lokalnoj, gradonačelnik je Iloka, pa pitamo *Veru Zima*, tehnologinju, sprema li se i ona u politiku:

»Da i meni su to rekli, no šalu na stranu, ja volim svoj posao, a rođena sam Iločanka i odrasla sam uz vinograde i vino. Mi tehnolozi vodimo brigu o kvaliteti, a dobro vino zahtijeva brigu od loze do berbe i tek onda u podrumu, kontrolirane uvjete fermentacije, primjenu određenih kvasaca i enzima, i stalna brigu o vinu do punjenja i tek tada možemo reći da imamo kvalitetno vino. Za ovo naše područje, možemo reći da zadovoljava puno tih uvjeta, pa je vino tim kvalitetnije, počev od tla, klime, puno sunca, puno svjetla, duge tradicije, poznate povijesti i to bogate, i još mi u podrumu nastojimo sve to poboljšati i tu je tajna dobrih vina iz Iločkih podruma, a svaka će sljedeća godina dati još više vrhunskih vina. Vina koja pijete, iz inox su posuda, jer morate znati da smo se vratili u devastirane objekte, i tek prošle godine nabavili smo drvene bačve za odležavanje vrhunskih vina i bariqe bačve, tako da ćemo tek od ove godine ići s chardonay iz bariqe od bijelih i cabernet sauvignon od crnih vina. Da ste nam mogli doći za blagdan svetog Vinka, koje je to bogatstvo običaja, jer u Iloku oduvijek štuju svetog Vinka. No, kad već spominjem ovog vinskog sveca, moram reći da mi vina dulje držimo do pretoka, radi dulje zriobe, i nemamo potrebu prodavati mlada vina, pošto ih imamo na zalihi. Trenutačno prodajemo vrhunsko vino iz 2003. i kvalitetno vino iz 2004. godine i ne vjerujem da ćemo s prodajom kvalitetnog vina iz 2005. ići prije lipnja ili srpnja ove godine a vrhunska vina punit ćemo tek najesen«, kaže Vera Zima, a na upit što nam preporuča piti i nakon kojih jela, Zima nam je odgovorila diplomatski: **KOJA VINA PITI PRIJE, A KOJE POSLIJE JELA:** »Ovisi kada što jedete. Vidite, graševina vam ide uz mnoga jela, divno vino prepoznatljivog okusa i punine, Traminac, posebice predikatni, ide vam

Na tragu novog vizualnog identiteta boca: Darija Rotim

kao aperitiv, prije jela, ili poslije jela uz kolače, pa i chardonay donekle, naše crne sorte, možete poslužiti poslije jela od divljači i nećete se osramotiti, a Rajnski rizling, sorta koja se u zadnje vrijeme dosta raširila, divne zlatnožute boje i lijepog mirisa, karakterističnog za ovo područje, također možete piti poslije svakoga jela, pa i poslije ribe. Naša vina praktički nemaju vijeka trajanja, ali ako ih čuvate u uvjetnim prostorijama. Ako pak želite nešto posebno, imamo kasnu berbu, zaštićeno vino traminac, kasna berba 2002., no ledenu berbu u našim je uvjetima teško izvesti. Što se tiče vrhunskih vina, imamo gGraševinu, traminac, chardonay, njihova se proizvodnja razlikuje, jer ih počinjemo pratiti još u vinogradu, odabirom terena i položaja, potom vodimo brigu o grožđu, zatim o berbi, a posebice o preradi, pa se ta vina razlikuju po punini, po mirisu, po kakvoći i zato i jesu vrhunska. S takvim vinima osvajamo medalje i priznanja na sajmovima u Zagrebu, Splitu, Orahovici pa i u Ljubljani.

I kako je rekla gospođa Zima, briga o vinu počinje od trsa do boce, pa smo po-

tražili osobu odgovornu za proizvodnju, jer sve ono što trebaju, Iločani su dobili od Boga, od blagih obronaka Fruške Gore, dakle tla i položaja, do puno sunca i svjetlosti, blage klime i minimum niskih temperatura. To je bogom dano, a što još mora uraditi čovjek, pitali smo *Juricu Šučurovića*, voditelja proizvodnje u »Iločkim podrumima d. d.«.

OD REZIDBE DO BERBE: »Sve se mora uraditi na vrijeme i zato mi u vinograd ulazimo već nakon sveta Tri kralja. Naši djelatnici odmaraju se od Badnjaka do Tri kralja, a poslije odmah u vinograd. Obično kažu, u vinograd se ulazi poslije svetog Vinka. On jeste i naš štovani svetac, i štuujemo ga oduvijek, a feštu koju smo priredili 1998., kada smo se vratili iz progonstva i kada nas se okupilo gotovo tisuću, više je nemoguće ponoviti. No, mi smo ove godine, unatoč velikoj hladnoći i iznimno niskim temperaturama, već obavili rezidbu na 40 – 50 hektara. Možda vam nije poznato, ali kod nas svaki djelatnik ima svoj dio vinograda o kojemu vodi računa od rezidbe do berbe, i to se pokazalo kao dobro«,

kaže Jurica Šučurović, napominjući kako iza rezidbe već dolaze proljetni radovi, popravak armatura, ispravljanje stupova, vezanje lucnjeva, pa odmah zimsko prskanje. »Slijedi sadnja novih nasada, a samo ove godine moramo posaditi 70 hektara i dogodine još 50 hektara, krčenje i zamjena onoga što je promrzlo i već oko 10. ožujka radnike čeka cijepljenje. Što se tiče proizvodnje loznih cijepova, to je za nas posve nova proizvodnja, ali smo bili natjerani na to. Hrvatskoj nedostaje kvalitetnih loznih cijepova i ako uzmemo samo prošlu godinu, u nas je proizvedeno 3 milijuna cijepova i barem je još toliko uvezeno, a to su znatna sredstva. Drugo, ponekad materijal iz uvoza ne odgovara deklaraciji, a to proizvođač sazna tek nakon tri godine, kada loza donosi prvi rod, a onda je to izgubljeno vrijeme, a o novcu da i ne govorimo. Zato smo usvojili ovu proizvodnju i vjerujem da ćemo uskoro biti prvi u Hrvatskoj i naš je plan proizvodnja milijun cijepova I. klase. Puno smo već uradili, uložili u plastenike, podigli hladnjaču, imamo stručnu i educiranu radnu snagu i velik procent prve klase cijepova, već u dosadašnjoj proizvodnji. Poslije slijedi zaštita, govorim tu prije svega od bolesti, jer od kada smo se vratili, naši su vinogradi besprijeckorno čisti, što se korova tiče, i to već od polovice svibnja do polovice srpnja štitimo od peronospre, zatim do polovice kolovoza štitimo od pepelnice, tada je već i sveta Klara, a naš narod kaže: sveta Klara grožđe šara, dakle počinje zrioba, i potom idemo samo još botricidima protiv truleži, a onda je dosta, pratimo zriobu, mjerimo šećer i čekamo berbu«.

I berba počinje s »Iločkom berbom grožđa«, tradicionalnom gospodarsko-turističko-kulturnom manifestacijom, koju je Ilok prakticirao i prije Domovinskoga rata. U zadnje vrijeme o berbi odlučuju tehnologije. Svakodnevno se prate šećeri, kiseline i alkohol, i kada oni kažu, kreće se u berbu. Novo vrijeme, novi običaji.

»O sortimentu je već bilo riječi, i trenutačno imamo 250 hektara pod vinogradima, a kada posadimo ovo što je planirano, imat ćemo 330 hektara samo naši vinogradi i oko 600 hektara kod naših kooperanata, a najzastupljenija je graševina, možda i 50 posto, vodimo računa da Traminca bude 20 posto, i 13 posto rajnskog rizlinga, koji osvaja ponovno ove naše prostore, po 10 posto Chardonay i Pinota, te crnih sorti, i nešto malo stolnih sorti. Stolnoga grožđa imamo oko 5 hektara i prevladava plemenka, kardinal i muskat hamburg, a

vodimo računa da i kod proizvodnje cijepova imamo stolnih sorti, jer to naši proizvođači traže, mislim tu na Ilok, Bapsku, Mohovo i Šarengrad«, kaže Jurica Šučurović.

PUT DO POTROŠAČA: Voditeljica komercijalnih poslova u »Iločkim podrumima d. d.« je *Darija Rotim*, dakle osoba odgovorna da ova lijepa vina dođu do potrošača.

»Dobrim dijelom odgovornost je na meni i odjelu kojega vodim, no tu su još 'Istravino' i 'Rotopromet«, koji je i vlasnik 'Iločkih podruma', tako da je ta moja odgovornost dobrim dijelom podijeljena. Ove boce, koje sada vidite na stolu, dizajn je od ranije, a već koncem veljače krećemo s novim dizajnom i ja se nadam da smo pronašli sasvim novi vizualni identitet koji mora rezultirati boljom potražnjom naših vina i boljom prodajom. Istini za volju, mi ni sada nemamo problema s prodajom, o čemu je govorio i naš direktor, jer od godišnje proizvodnje od 4 milijuna litara mi utržimo više od tri, no tu su i vrhunska vina koja na trženje dopijevaju kasnije. Mogu se pohvaliti, od kako smo u 'Rotoprometu', pokrili smo čitav teritorij Republike Hrvatske, ima nas od Poreča do Dubrovnika a o kontinentalnom dijelu da i ne govorim, jer tu više preferiraju naša vina. No najviše utržimo u Zagrebu, što je i logično, ako znamo da u glavnom gradu svih Hrvata živi više od četvrtine Hrvatske. Naša vina dobro su primljena i diljem Europe, o čemu je također govorio naš direktor, no za sada izvozimo manje količine, ali, nadamo se da ćemo vrlo brzo doseći proizvodnju od 7 milijuna litara godišnje, i onda, Euro po, evo nas. Nova je godina počela dobro, krenuli smo i s novim vizualnim identitetom, naši stručnjaci i tehnolozi daju sve od sebe na poboljšanju i ovako izvrsne kvalitete naših vina, i tko okusi Iločka vina, taj više neće mijenjati dobavljača«, poručuje Darija Rotim.

U POSJETU KOD KOOPERANATA: I dok se dan u veljači polako bliži kraju, a temperature ponovno silaze ispod desetog podeoka, u minusu, svakako, idemo u posjet nekomu od kooperanata, da čujemo i njihovu priču. *Vlatka i Vlatko Čobanković*, baš kao i svi iločki Čobankovići, oduvijek se bave vinogradarstvom, pa i vinarstvom, no progonstvo ih je omelo i tom ozbiljnom poslu. Ali vratili su se, i ponovno latili posla.

»Vratili smo se kad i svi Iločani, u proljeće 1998. godine i mali smo što vidjeti. Obiteljska kuća devastirana, nije porušena,

ali kao da jeste. Sve odnijeto. I cijevi od centralnog. Usporedno s obnovom obiteljske kuće morali smo obnoviti i gospodarstvo, jer od nečega se mora živjeti. Vinogradi zapušteni, prvo krči, pa sadi nove. I tako smo počeli, ušli smo u nabavku i po-

ali polako. Trenutno imamo novih zasada 12 jutara vinograda i namjeravamo još 8 jutara, tako da bi zaokružili na nekih dvadesetak, a onda, možda u drugoj fazi krenemo i u proizvodnju vina na našem obiteljskom gospodarstvu. Tko zna. Uglav-

Rezidba je već obavljena: Jurica Šučurović

ljoprivredne mehanizacije, dokupili još zemlje, naše smo imali 25 jutra i danas smo naše obiteljsko gospodarstvo zaokružili na 40 jutara. Radimo svi, istina, muž i sin su u radnom odnosu, ali kod nas se oduvijek radilo puno«, kaže Vlatka Čobanković, ističući da su zaključili ugovor s »Iločkim podrumima«.

»Oni su se obvezali otkupiti grožđe, ali oni i sugeriraju sortiment. U 2002. godini nabavili smo i prve podloge za lozne cijepove, popunili vlastiti matičnjak i polako usvajamo i tu proizvodnju, no tu treba još puno uložiti. Osposobili smo halu, ali trebamo još uložiti u hladnjaču, i dovesti vođu na teren gdje će podloge biti položene,

nom zadovoljni smo, posla je puno, ali imamo se i čemu nadati«.

I s prvim mrakom spuštamo se sa Šokačkog brda, pa kroz Opaljeni kraj idemo do centra i hitamo put Osijeka. Prekrižimo se pokraj crkve Sv. Ivana Kapistrana, gdje su moji Gibarčani uvijek dolazili, ali ne za ovaj blagdan 23. listopada, već 13. lipnja, za blagdan sv. Antuna. I evo, ove ćemo godine u Iloku obilježiti 550 obljetnicu smrti *sv. Ivana Kapistrana*, koji je branio i obranio Zemun i Beograd u bici s Turcima, a onda 1456. nakon teške bolesti umro u Iloku, i prvi je katolički svetac koji je umro na tlu Hrvatske. ■

REPUBLIKA SRBIJA
AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA
POKRAJINSKO TAJNIŠTVO ZA OBRAZOVANJE I KULTURU

*Temeljem članka 25. Odluke o ustanovama i programima u oblasti kulture
za koje se osiguravaju sredstva u proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine
(»Sl. list APV«, broj 16/2002), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu*

raspisuje

NATJEČAJ

za sufinansiranje objavljivanja periodičnih publikacija za kulturu, književnost i umjetnost koje izlaze u pisanoj i elektroničkoj formi na srpskome jeziku i jezicima nacionalnih manjina i etničkih skupina Vojvodine i koje su od posebnog značaja za razvoj kulture i umjetnosti u AP Vojvodini u 2006. godini

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu sufinansirat će objavljivanje periodičnih publikacija za kulturu, književnost i umjetnost koje izlaze u pisanoj i elektroničkoj formi na srpskome jeziku i jezicima nacionalnih manjina i etničkih skupina Vojvodine i koje su od posebnog značaja za razvoj kulture i umjetnosti u AP Vojvodini u 2006. godini, i to:

časopisi za kulturu, književnost i umjetnost,
časopisi za mladež,
časopisi za djecu.

Opći uvjeti Natječaja

Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju pravne i fizičke osobe s teritorija AP Vojvodine koje se bave nakladničkom djelatnošću.

Prijave na Natječaj podnose se na obrascu Upitnika za sufinansiranje objavljivanja časopisa u 2006. godini.

Navedeni Upitnik je sastavni dio Natječaja i može se dobiti u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu, treći kat, soba 19, ili na web adresi Tajništva: www.psok.org.yu

Prijava na Natječaj treba sadržati i posljednji objavljeni broj periodične publikacije ili web site, ako je publikacija u elektroničkoj formi, ili rukopis, ukoliko je riječ o prvom broju periodične publikacije;

Prijave na Natječaj podnose se od dana objavljivanja Natječaja do 1. ožujka 2006. godine Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje i kulturu – Sektor za kulturu, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21108 Novi Sad (telefon 021/487 46 20) putem pošte ili osobno na Pisarnici pokrajinskih tijela uprave u zgradi Izvršnog vijeća AP Vojvodine.

Neće se uzimati u razmatranje prijave koje se dostave poslije navedenog roka, prijave s nepotpunom dokumentacijom, kao i prijave korisnika koji nisu podnijeli izvješće o realizaciji programa / projekata koje je prethodnih godina sufinansiralo Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
I EUROPSKIH INTEGRACIJA**

Na temelju Pravilnika o ostvarivanju prava na naknadu za učenje hrvatskog jezika i stipendiranje iseljenika, useljenika i pripadnika hrvatske nacionalne manjine (NN broj 148/02) Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija raspisuje

NATJEČAJ

za dodjelu stipendija studentima i učenicima za šk. g. 2005/2006.

1. Pravo sudjelovanja na Natječaj imaju učenici i studenti:
 - koji su pripadnici **hrvatske nacionalne manjine izvan RH**
 - koji su učenici srednjih škola, odnosno studenti visokih učilišta i nisu stariji od osamnaest, odnosno dvadeset pet godina
 - koji upisuju razred ili godinu dodiplomskog studija bez ponavljanja godine
2. Kriteriji za dodjelu stipendije su:
 - redovno upisani razred srednje škole ili godine studija za šk. g. 2005/2006
 - redovno upisani naredni razred/godina škole/studija (prošlogodišnji stipendisti)
 - dobar uspjeh u dosadašnjem školovanju
 - socijalni status
 - neprimanje stipendija iz drugih izvora
3. Kandidati su dužni podnijeti sljedeću dokumentaciju:
 - zamolbu za dodjelu stipendije
 - životopis
 - domovnicu
 - potvrdu o redovno upisanom razredu srednje škole ili godine studija
 - potvrdu o socijalnom statusu obitelji (potvrda o visini primanja ili potvrda o nezaposlenosti roditelja ili staratelja)
 - izjavu pod materijalnom odgovornošću da se ne stipendira iz drugih izvora
4. Prednost pri dodjeli stipendija imaju studenti nacionalne grupe predmeta (hrvatski jezik, povijest, zemljopis, razredna nastava i teologija).
5. Natječaj traje 15 dana od dana objave u javnom glasilu.
6. Zamolbe koje su nepravodobne i nepotpune neće biti razmatrane.
7. Na temelju provedenog Natječaja Ministarstvo donosi odluku o dodjeli stipendije te sklapa ugovor s učenikom ili studentom kojem je dodijeljena stipendija, a u kojem se detaljnije određuju prava i obveze davatelja i primatelja stipendije.
8. Zamolbe za dodjelu stipendije dostaviti poštom na adresu:
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
Trg N. Š. Zrinskog 7-8, 10 000 Zagreb
Uprava za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo
s naznakom »Natječaj za dodjelu stipendija«

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Davor Vidiš u posjetu Maloj Bosni

Potpora radu HUK »Lajčo Budanović«

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Davor Vidiš posjetio je Hrvatsku udrugu kulture »Lajčo Budanović« Maloj Bosni, kako bi se na licu mjesta upoznao s dosadašnjim radom, planovima i poteškoćama udruge a isto tako i cjelokupne hrvatske zajednice u Maloj Bosni.

Posjet je upriličen u ponedjeljak 6. veljače u kući *Stipana Dulića*, gdje je za sada i sjedište

Društva, a domaćini su bili svi aktivni članovi iz uprave. U razgovoru su sudjelovali i počasni član Društva Martin Bačić, te pomažući član Slaven Bačić.

Generalni konzul Davor Vidiš je ovom prigodom obećao veću novčanu pomoć za ovu godinu od matične domovine Republike Hrvatske, koja će se razdijeliti svim hrvatskim institucijama, a ujedno je, kao i do sada, dao i moralnu potporu za trud i rad članova udruge.

S. D.

Ante Plivelić, gospodarstvenik iz Zagreba, podrijetlom iz Hrtkovaca

Naše je zajedništvo izraslo na našoj tragediji

*Mislim da bi baš Vojvodina, ta zajednica svih naših sudbina, mogla biti taj europski prostor, koji bi mogao slati poruku cijelom svijetu o mogućem suživotu **

Svi mi znamo što nas je zadesilo i kako je bilo, a također znamo, da i na jednoj i na drugoj strani ima nedužnih i nevinih ljudi, poštenih i čestitih, i ta me činjenica raduje

Intervju vodio: Slavko Žebić

Gomolava je arheološko nalazište u Srijemu, uz Savu, nedaleko od Hrtkovaca, lokalitet otkriven koncem 19. stoljeća kada su hrtkovački učitelji vodili djecu na izlet uz Savu, a gdje je svoja prva znanstvena istraživanja započeo naš poznati arheolog Josip Brunschmidt iz Zagreba 1904. godine i otkrio tragove života i do 3800 godina prije Krista. Na ovom višeslojnom lokalitetu otkriveno je naselje iz mlađeg kamenog doba, neolitski sloj s keramikom vučedolske, badenske i kostolačke skupine, naselje iz bronzanog doba, kružna masovna grobnica iz mlađeg željeznog doba i veliki broj keramičkih peći. Inače, cijeli je ovaj kraj uz Savu zanimljiv arheolozima i povjesničarima, jer u Malim je Odrovcima pronađena rimska nekropola, u Živoliću ostaci poljskog dobra i manje rimsko naselje, uz Vranju također naselje iz rimskoga doba i na Starčevom brdu također višeslojni lokalitet, a sve je to u krugu od par kilometara. I dan-danas žitelji Hrtkovaca nalaze u polju keramiku, kamena oruđa, željezna koplja, Arkadijeve zlatnike, Probusov brončani novac i sve to svjedoči o bogatstvu života na ovim prostorima.

Sav ovaj uvod bio je potreban da predstavimo našeg sugovornika, Antu Plivelića iz Zagreba, podrijetlom iz Hrtkovaca, gospodarstvenika koji je srijemsku ravnici zamijenio zagrebačkim Ravnicama i tu stvorio svoju tvrtku »Gomolava«, točnije rečeno dioničko društvo koje objedinjuje dvije tvrtke, odnosno, PAF-citrus u 100 postotnom vlasništvu, te »Gomolava-šped«, što sam naziv kaže, špedicija i promet na malo, s prosječno 70 uposlenih radnika i 10 milijuna kuna temeljnog kapitala.

HR: Za početak, kratko predstavljajte Ante Plivelića čitateljima Hrvatske riječi?

Rođen sam u Hrtkovcima od oca Mile, podrijetlom Slunjani i majke Katice, djevojačko Župan, podrijetlom Senjanke, a ja volim reći da sam Srijemac, da sam Hrtkovčan. Vrlo sam ponosan na to svoje bogatstvo podrijetla isto tako i na rodne Hrtkovce, pokraj prastare Gomolave u kojoj znanstvenici bilježe o životu već 6 tisuća godina. I zahvaljujući toj Gomolavi, mi Hrtkovčani smo iznimno ponosni pa i to ime rabimo vrlo često. Tako sam ja to ime dao svojoj tvrtki, poslije progona Hrtkovčana osnovali smo naš zavičajni klub i također ga nazvali Gomolava, imamo naše glasilo koje također zovemo Gomolava, a već sam čuo da i neki novi žitelji Hrtkovaca svojim poduzećima daju to ime, jer to je to, kada kažeš Gomolava, svi znaju da si iz Hrtkovaca.

HR: U Hrtkovcima ste rođeni, u Hrtkovcima ste se školovali, uposlili se i živjeli jedno vrijeme i onda jednoga dana evo Vas u Zagrebu?

Ja sam u Hrtkovcima u to vrijeme završio malu maturu, pošao u Rumu u gimnaziju, ali nije se onda baš iz Hrtkovaca moglo ići u gimnaziju. Vratio sam se kući, i zaposlio, jer onda se moglo zaposliti s malom maturom, i dobio sam posao u Općini, koja je onda obuhvaćala Hrtkovce, Nikince i Jarak.

Kada sam se zaposlio u poljoprivrednoj zadruzi, tada sam poslan u srednju školu u Orašje kod Smederevske Palanke i to sam završio. Poslije se Zadruga integrirala u AgroRumu i imao sam sreću da sam prošao sve vrste poslova, od onih knjigovodstvenih do komercijalne, a to je već u to doba bilo vrlo cijenjeno, jer AgroRuma je bila u okviru PIK-a Sirmium, a ja mislim da je to onda bio poljoprivredni div najveći u zajedničkoj državi, koji je obuhvaćao više od 80 tisuća hektara plodne srijemske zemlje. U poslu, baš kao i u životu, imate padova, imate uspona, i mogu vam reći da je moja linija bila uzlazna. Jednoga me dana, moj vozač koji mi je bio na raspolaganje 24 sata na dan, taj moj Branko pita: dobro Ante, reci ti meni jesi li ti ustaša? Pa

proljeće i sve do 90-ih. Evo Vas u Zagrebu. Kako ste izrasli u jednog od najvećih srijemskih gospodarstvenika ovdje?

Osobno mislim da su tu bile presudne dvije stvari, a prva je, nadarenost, koja je od Boga dana svakom čovjeku, samo je on treba prepoznati. Svatko od nas je nadaren za nešto, netko je vješt s riječima, netko je odličan glazbenik a netko nogometaš, a ja sam svoju nadarenost prepoznao u businessu, imao sam sreću da mi to bude ponuđeno, da me život prosto gurao u to, a ja sam se tu onda snalazio kao riba u vodi.

Puno dugujem ljudima s kojima sam radio i neizmjereno sam zahvalan čika *Pašku Cakiću*, koji mi je pomogao u prvom zaposlenju, pa onda *Mati Grgiću*, zatim *Josipu Magdiću* u hrtkovačkoj zadruzi, pa *Miši*,

kako ne bih bio Branko, kad sam 39. godište. On je ostao zatečen i samo je promrsio: Majku im, kako su me nasamarili. A ja sam zapravo shvatio poruku.

Tako moj odlazak za Zagreb 1977. godine i nema neke veze s gospodarskom ponudom, s boljom plaćom, shvatio sam da se trebam pomaknuti. Nisam tada nikome rekao da bježim, a ustvari sam bježao. Zato, ako mene pitate, događaji koji su poslije uslijedili, 90. i 91. godine, dali su se već tada naslutiti, i ja spadam među one ljude koji su to mogli predvidjeti, mogli očekivati, i kada je to vrijeme došlo odmah sam se stavio na raspolaganje nevolji naših ljudi, i danas, 15 godina poslije, ja sam jako sretan ako sam nekome od tih naših ljudi mogao pomoći, a ja vjerujem da jesam.

HR: Shvatili ste poruku, kako i sami kažete, niste ni prvi ni posljednji koji se morao pomaknuti, naši su ljudi uvijek morali iz Srijema, a posebice u prijelomnim trenucima, kako su bili kraj rata, seljačke radne zadruge, privredna reforma, Hrvatsko

Milošu Ristanoviću i Nikoli Lačarcu u AgroRumi, *Borisu Debeljaku*, kada sam iz Rume prešao u Zagreb, u predstavništvo »Droge« iz Portoroža, *Ivici Gažiju*, s kojim sam radio u Voćarsko vinogradarskoj stanici, jer to su ljudi koji su u mene vjerovali, a ja sam to povjerenje nastojao opravdati, ali svejedno, danas bih im to teško mogao vratiti, jer baš oni su bili presudni na mom putu da postanem poznat i priznat gospodarstvenik.

Još dok smo bili zajednička država, ja sam jedno vrijeme vladao s čak 60 posto ukupnog uvoza citrusa, limuna, naranče, banane, pa i poslije, kada sam radio s Gažijem i kada je došlo ovo novo vrijeme demokratizacije poduzetništva, ja sam osnovao privatno poduzeće, iz postojeće tvrtke nisam odnio ni pepeljaru, uzeo sam samo svojih 18 radnika i otisnuo se u poduzetništvo. Danas imam tvrtku, odnosno dioničko društvo s tri tvrtke, sa 70 uposlenika i to je moj kapital, ne u materijalnom smislu, već ti su radnici sigurni u svoj status, sigurni da će dobiti plaću, sigurni u

svoje sutra. Zato kažem da je to kapital, a što se tiče financijskih sredstava, moram priznati, ja sam danas prezadužen kreditima poput većine naših poduzetnika. Za svakoga je poduzetnika najveći neprijatelj siva ekonomija, ja sam to znao, i znao sam da kod nas ima sive ekonomije, ali nisam vjerovao da će to predugo trajati.

HR: Poznati ste poduzetnik i možete li reći gdje je danas mjesto hrvatskom poduzetništvu i poduzetnicima kada Hrvatska kuca na vrata Europe?

Pitate vjerojatno, jer priča se da smo euroskeptici i slično, a ja bih odgovorio također pitanjem, a gdje smo, ako nismo u Europi? Imam dojam da se kod nas umjetno pravi pitanje da smo protiv Europe, a mi smo u stvari uvijek i bili u Europi. Pazite, ja ne mislim da će kod nas odmah sutra, kada uđemo u veliku obitelj zvanu Europa, biti blagostanje, pa ćemo se irošiti po selima i gradovima i vikati, mi smo u Europi. Ali vidite, mi Hrvati nismo mutavi, pa mi ćemo se vrlo brzi snaći na velikom prostanstvu, kakvo je Europa, jer za naše je gospodarstvo, za naše je poduzetništvo i za business, ovo vrlo skučen prostor, zato je Europa kruh naš nasušni, za nas i za našu djecu.

Evo kako ja to gledam, ovo je vrijeme sada jako važno, vrijeme pregovora i vrijeme u kojemu možemo do sredstava iz predpristupnih fondova. Mene to podsjeća na naš Srijem i vrijeme kada momak dođe iz vojske i kandidat je za ženidbu, i sve su ti opcije otvorene, i sve te djevojke hoće. Tu mi moramo pokazati da smo doista momci za ženidbu, to vrijeme treba pametno iskoristiti, uzeti novaca koliko je potrebno i dostojno se spremati za ulazak u EU, a onda je sve lakše. Zato Europa za mene nije upitna i ja tu nemam nikakve dvojbe.

HR: Moramo Vas pitati, jer to pitanje postavljamo svim prognanim Srijemcima, a Vama posebice, jer aktualni ste dopredsjednik Udruge protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, a jedno ste vrijeme bili i predsjednik: kako danas, s distance od 15 godina, gledate na protjerivanje Hrvata iz Srijema pa i na ulogu udruge pri pomoći našim ljudima?

Što se progonstva Hrvata iz Srijema tiče, i ovom posljednjem i onom od ranije, jer Hrvati su vječito tjerani iz Srijema, ja sam već rekao. To je bilo očekivano, to se dalo slutiti, i trebao je netko tko će podići tenzije, stvoriti kritičnu masu, a to je uradila velikosrpska politika uz blagonaklonost Zapada. Jer vidjelo se, kada je Zapad htio intervenirati, ubrzo se svemu nazirao kraj, i tako je i to pitanje riješeno.

Kad je o našoj udruzi riječ, a ja volim reći zajednici, mi smo nju osnovali s vizionarskim pogledima, pa i takvim ljudima, mislim tu na *dr. Bičanića*, na *Zlatka Pintera*, *Ivana Bonusa* i druge, i naša je zajednica odradila jedan veličanstven posao, mi

slim tu na nesebičnu pomoć koju smo pružili svim našim ljudima, od kojih su neki dolazili samo s vrećicom, ali i s velikom nadom da će ovdje naći svoj mir, svoj dom i kruh svoj svagdanji. A ja volim vjerovati da su sve to naši ljudi ovdje i našli.

Ja bih više volio pričati o jednom novom aspektu, o nečemu što nismo dostatno iskoristili, a mislim da nismo iskoristili našu šansu, jer naša je tragedija otvorila jednu novu stranicu, jedno novo poglavlje, a mi to nismo znali iskoristiti. Naime, mi smo danas rašireni diljem Hrvatske pa i diljem svijeta, i samo kada kažeš da si iz Srijema, odmah kažu pa ima naših u Kanadi, Sjevernoj i Južnoj Americi, Australiji, a o Europi da i ne govorimo. Na toj našoj tragediji izraslo je naše zajedništvo, od kojega

tivnije uključili u politiku, pa su naši ljudi iz Srijema jednostavno ostali van politike, jer uvijek su tako i učeni, budite vi samo poštteni, radini i čestiti, manite vi politiku, ali ja ne smatram da poštteni i čestiti ljudi nisu za politiku, dapače. Mi se moramo i politički angažirati, mi moramo naći svoje mjesto u hrvatskoj politici, ja ne mislim pri tome da mi sada treba da osnujemo neku našu srijemsku ili vojvođansku stranku, ali mi moramo pred naše Srijemce i Vojvođane izići i jasno i glasno reći što hoćemo, što želimo, a taj naš narod nama mora pružiti potporu i stati uz nas. Prema nekim našim podacima, vrlo vjerodostojnim, nas je iz Srijema samo u zadnjem progonstvu otišlo između 45 i 50 tisuća, a ja odgovorno tvrdim, da nas je isto toliko,

mi moramo stvoriti naš srijemski lobi, nešto što bi morali iskoristiti i u političke svrhe. Zajednica danas traži svoj novi put, a po momu mišljenju, baš to bi trebao biti taj novi put.

HR: To je to, dakle. Prvo smo se organizirali s ciljem da pružimo potrebitu pomoć svim našim ljudima koji su protjerani, a sada dolazi na red i politički angažman, jer istini za volju, sve se vrti oko politike. E sad, jeste li razmišljali kojim putem dalje, da to bude politička stranka Srijemaca ili Vojvođana općenito, ili da se traži neka povoljnija opcija, uz neku stranku koja se već profilirala na hrvatskoj političkoj sceni i koja bi za nas bila dobitna kombinacija?

Ako smo mi u Zajednici odradili jedan veličajan posao, a jesmo, pomogli smo u danom trenutku svim našim ljudima koliko smo mogli, život teče dalje. Osobno mislim da je naš nedostatak što se nismo ak-

ako ne i više, otišlo svih ovih godina. Pa to je sto tisuća ljudi i isto toliko glasača, a neka našoj opciji bude ponuđeno barem polovica, to je 50 tisuća glasova, pa tko na takvu ponudu može ostati ravnodušan. A gdje je naša računica? S takvom potporom, s tim brojem glasova, mi više ne bismo imali ni problema s financiranjem, a vidite da jedva krpamo kraj s krajem, pa ni naše glasilo, »Zov Srijema«, nije tiskano za Božić jer nema sredstava, mi više ne bismo morali objati vrata i kukati za naše umirovljenike, jer bi sad mi bili ta snaga koja ta i takva pitanja može riješiti u izravnim kontaktima s našim partnerima. Istina, treba puno raditi, treba ljudima pojasniti, ali ako to ne uradimo, imam dojam da ćemo nakon pet, deset godina samo sjesti i konstatirati kako nismo znali iskoristiti šansu.

HR: Imate pravo, jer ako sada propustimo tu šansu, naši će se ljudi asimilirati, ja pri tome imam

na umu pozitivnu konotaciju toga termina, pa i procesa, ako hoćete. I danas ste dopredsjednik udruge, gdje nam je mjesto u ovim novonastalim uvjetima?

Ne mislim da će se naši ljudi tako brzo asimilirati, a kamo će udruga sutra, u dobroj mjeri ovisi o onima koji je danas vode. Ja sam Hrtkovčan, često se srećem s Hrtkovčanima, a nas u Hrvatskoj ima 600 obitelji. Vidite, Srijemci su vrlo vrijedni ili i dominantni, i oni često žele i uspijevaju nametnuti svoje stavove i svoja rješenja. Zato ja mislim da bismo mi trebali prihvatiti filozofiju naroda koji su i prije nas imali sličnu sudbinu, mislim pri tom na raseljenost diljem svijeta, a to su Židovi pa i Iraci. Njihova politika opstanka je mudrost i zato mislim da smo i mi narod koji ne smije nestati i ne može se brzo asimilirati. Interesne sfere jedne države ne prestaju na njenim granicama i baš zato ja kažem da je naša raseljenost diljem svijeta naše najveće bogatstvo, samo što to bogatstvo treba znati iskoristiti. Vidite, danas naš predsjednik, *Mato Jurčić*, u razgovoru sa svakim ministrom u Vladi *Ive Sanadera* može ponuditi – izvolite se gospodine ministre obratiti u Australiji našem poduzetniku iz Beške, u Argentini imate našeg Hrvata iz Hrtkovaca, u Kanadi možete razgovarati s poznatim gospodarstvenikom iz Rume a u Njujorku imate doktora iz Gibarca, u Brazilu i tako dalje.

Pitali ste me za budućnost ove udruge, a to su naša djeca, koja se obrazuju, usvajaju nova znanja i nove tehnologije i već sad razmišljaju europski i globalno. E, ali mi im moramo ostaviti prečišćeni tekst da znaju tko smo, što smo i odakle dolazimo, da znaju korijene, temelje, jer bez toga nema ni nadgradnja, pa neka se onda i oni služe tim našim bogatstvom kojega je izazvala ta naša raseljenost. Ta naša raseljenost, ta naša tragedija, mora postati naša pozicija.

HR: Osim naše, u Zagrebu ima sjedište i Udruga Podunavskih Hrvata pa kakva je suradnja s njima svih ovih godina, a započeli ste i suradnju sa Skupštinom Vojvodine, kada je predsjednik bio Nenad Čanak?

Više nego zadovoljan suradnjom s tom našom udrugom, jer naši su i problemi zajednički a ostvarili smo divne kontakte s ljudima kao što je *Marija Kubatović*, *dr. Luka Štilinović*, *Zvonko Cvijin* i drugi, jer i prošlost nam je ista, sudbina slična. Zato i kažem da je naša suradnja jako dobra, a pitanje je dana kada će ta suradnja biti na još višoj razini.

Što se tiče odlaska u Novi sad i u Skupštinu Vojvodine, želim prvo reći da sam živeći u Vojvodini u sebe upio bogatstvo, koje može dobiti samo čovjek koji živi u jednoj multinacionalnoj, multietničkoj i multikulturalnoj sredini. Pripadam ljudima koji vjeruju da će Vojvodina ubrzo ostvariti vrlo visoki stupanj autonomije, i ja osobno ne bih imao ništa protiv da se

vratim u jednu takvu sredinu. Također, sretan sam da sam tamo mogao sresti jednoga Čanka, koji je ranije bio predsjednik Skupštine Vojvodine a za posljednjega sam susreta upoznao i novoga predsjednika *Bojana Kostreša*, koji je bio gost našeg predsjednika Republike *Stjepana Mesića*, i oni nisu imali ništa protiv da večer prije, budu gosti naše Udruge, da razgovaramo kao ljudi i kao Vojvodani. Zapravo mislim, da bi baš Vojvodina, ta zajednica svih naših sudbina, mogla biti taj europski prostor, koji bi mogao slati poruku cijelom svijetu o mogućem suživotu.

Sjećam se, kad smo bili u Novom Sadu, njihov gradonačelnik *Borislav Novaković*, pruži mi posjetnicu i kaže: Vi *Pliveliću*, možete me nazvati u svako doba dana i noći, možete doći u Novi Sad, kad god želite. To je poruka koja ohrabruje, isto kao i poruke *Nenada Čanka*, čovjeka koji je i 1991. digao glas protiv nasilja nad Hrvatima, slao jasne i nedvojbene poruke, no nažalost, on i njegovi istomišljenici tada su bili u manjini, a mi smo prošli kako smo prošli bez obzira na te njihove poruke mira. Zato sam se i radovao tom posjetu Novom Sadu, baš kao i susretu u Zagrebu u prosincu 2002. godine, kada smo u »Lisinskom« imali onaj prelijepi koncert »Srijem Hrvatskoj«, gdje su nastupali svi naši Srijemci, i oni koji su ostali u Srijemu i ovi naši raseljeni i gdje nam je ponovno gost bio *Nenad Čanak*.

HR: Odlazili ste u Novi Sad, odlazili ste u Vaše Hrtkovce. Kako je izgledao taj posjet, susret sa rodnim selom, susret sa zavičajem, s ljudima s kojima ste odrastali ali i s ljudima koje prvi put vidite u selu?

Jest, išao sam u Hrtkovce, i moram Vam reći da bih najprije odao priznanje svim našim ljudima koji su ostali tamo, pa moram reći, možda će mi netko i zamjeriti, veći su Hrvati od nas koji smo otišli. Vjerujem da i do njih dođe ovo naše glasilo pa bih ih pozdravio, a pozdravio bih i mnoge ljude koji su tamo došli. Ima u centru sela jedna gostiona, mislim da se vlasnik zove *Ivan Cicvara*, koji je ranije živio ovdje i koji ima sluha za suživot i za poduzetništvo i njegova je gostiona otvorena za sve žitelje našega sela.

Poželio sam otići na groblje, odnio sam cvijeće, zapalio svijeće i izmolio Očenaš, pa sam poželio ući u našu kuću, i ušao sam. Bio sam u našoj kući, tamo su sad neki drugi ljudi, a ja sam ih pozdravio i poželio puno sreće i zdravlja. Pa i mi smo danas u nečijim kućama i mi zazivamo zdravlje i sreću. Bio sam i u našoj hrtkovčkoj crkvi, kod *vlč. Tovila*, i ja sam iznimno zadovoljan što taj čovjek sve čini za naše ljude tamo, posebice za mlade, koji su, baš kao i dok smo mi bili u selu, okupljeni oko naše katoličke crkve.

Moram Vam reći i nešto što me dirnulo. U Hrtkovcima, u Školskoj ulici, mađarskoj, onaj prema *Platičevu*, neka žena za

jednim stolom prodaje lubenice i s njom neko dijete, od godinu ili dvije, a jedan čovjek pokraj nje kaže: evo, to je Ante *Plićević*. Joj gospodine *Pliveliću*, stanite malo, ja odmah idem skuhati kavu, i ode i donese kavu. Što sam htio reći? Svi mi znamo što nas je zadesilo i kako je bilo, a također znamo, da i na jednoj i na drugoj strani ima nedužnih i nevinih ljudi, poštenih i čestitih, i ta me činjenica raduje. Pa i kada smo dolazili i mi smo od nekuda dolazili, a netko

promjene, i moje je skromno mišljenje da je dvojno državljanstvo također odraz našega bogatstva. Zato mislim da bi i u ime demokratskih načela trebalo širom otvoriti vrata, za protok ljudi i roba, ideja i kapitala.

Danas imamo apsurdnu situaciju da naši ljudi, Hrvati, moraju stajati u Beogradu i Subotici u redu i moliti za putovnice i domovnice, Srbi također moraju stajati u redu za srpsko državljanstvo, mislim da je

je morao otići kada smo mi došli. Pa moja Gomolava, oprostite mi na posesivnosti, postoji već 6 tisuća godina, pa tko je tu sve dolazio i tko je sve morao otići i koliko košta krije ta obala i kolike je kosti već *Sava* otkrila. Mislim da razumijete što sam htio reći, da će to razumjeti i Vaši čitatelji.

HR: Kakvo je Vaše mišljenje da naši ljudi tamo ostvare i hrvatsko državljanstvo temeljem podrijetla, pa da čak i naši ljudi ovdje ostvare ono državljanstvo, temeljem mjesta rođenja, i da imaju dvojno državljanstvo, jer i mnogi su Srbi koji su otišli ostvarili pravo na hrvatsko državljanstvo, pa samim tim i na druga prava koja iz toga proizlaze, a mnogi naši ljudi tamo imaju nekretnine, imaju zemlju i imaju rodbinu?

Ja ne razumijem pojavu da se brani i ne dozvoljava dvojno državljanstvo i za mene je to samo dokaz koliko politika nema sluha za međusobne odnose na ovim našim prostorima. Povijesno gledano, ovi su naši prostori često mijenjali državne granice i gazde. Bilo je tu raznih gazda, da ne idemo dalje u povijest, da pođemo od Mađara, pa Austrougarske, pa Turske, pa i najnovije

kod Mađara to nešto liberalnije. Pa ljudi moji, zar to doista nije apsurd, pa gospodo političari, o čemu mi to pričamo.

HR: I za kraj, želite li još što dodati, možda smo nešto za boravili, ispustili?

Što ste me pitali ja sam odgovarao, a imam dojam da bismo mogli pričati čitavu noć i otvarati jednu po jednu temu, a da opet ne kažemo sve. Molio bih samo, ako još imate prostora, da iznesem jednu svoju ideju, a želja mi je otvoriti dom za naše ostarijele Srijemce, koji bi morao zadovoljiti barem minimum potrebitih uvjeta, i ne samo to, već bi morao biti i komforan, da stari ljudi imaju bazen, dvoranu, knjižnicu i sl.

Imam dojam da naši ljudi brzo stare i da nas brzo napuštaju, pa želim pomoći koliko mogu. Ne da bih ja ili netko na tome zarađivao, to ne, već da stvorim uvjete za kvalitetniju i ljepšu starost, za jednu mirniju i uljudniju treću dob. Razmišljao sam da to možda uradim u Kuli, tamo ima 50-60 obitelji Hrtkovčana i gdje već gradimo katoličku crkvu sv. Petra, a možda, ima nas dosta podrijetlom iz Like, da to gradim negdje oko Gospića ili Plitvica, no u svakom slučaju mislim konzultirati stručne ljude.

Asocijacija multietničkih gradova Jugoistočne Europe Philia

Pomirenje kao uvjet suradnje

Na otvorenom sveučilištu, u petak 10. veljače, održana je tribina o Sporazumu o multietničkoj toleranciji kao promidžbe Asocijacije multietničkih gradova Jugoistočne Evrope – Philia i afirmaciji Sporazuma o međuetničkoj toleranciji. Ova asocijacija utemeljena je sredinom prošle godine u Zagrebu i sada obuhvaća pedesetak gradova Evrope. Naziv Philia asocijacija je dobila po grčkoj riječi koja označava prijateljstvo, suradnju. Skup se organizirao uz podršku Fondacije Konrad Adenauer.

Na tribini su nazočni bili uvaženi gosti, među kojima predsjednik Europskog pokreta u Srbiji *Živorad Kovačević*, profesor Sveučilišta u Novom Sadu *Jovan Komšić*, ravnatelj Centra za regionalizam *Aleksandar Popov* i ravnatelj Otvorenog sveučilišta u Subotici *Boško Kovačević*.

»Inicirano je i radi se pritisak na nove demokratske vlade da što brže dođe do normalizacije odnosa i do obnove povjerenja kao preduvjeta za neko buduće pomirenje i daljnji život. Na tom području imali su mnogo različitih inicijativa, glede bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini«,

rekao je profesor Aleksandar Popov.

U okviru tribine raspravljalo se i o knjizi »Ogledi o realizaciji 2«, kao zborniku radova sačinjen u okviru projekata Vojvodina multietnička i multikulturalna regija u prekograničnoj i euro-regionalnoj suradnji.

O. P.

Tribina o sporazumu o multietničkoj toleranciji održana je na Otvorenom sveučilištu u Subotici

Temelj članka 14. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, Subotica – Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen Zahtjev za određivanje obujma i sadržaja studije o procjeni utjecaja na životni okoliš za projekt »Kompleks za proizvodnju sokova – FRESH & CO DOO«, Subotica, Ivana Gorana Kovačića br. 3, koji se nalazi na prostoru obuhvaćenog ulicama Dorda Natoševića, Karolja Henriha i prugom Subotica-Horgoš KO Novi Grad, SO Subotica.

Uvid u podatke obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva »FRESH & CO DOO« može se obaviti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu životnog okoliša, II. kat Stare gradske kuće soba 227 u razdoblju od 17. 2 do 27. 2. 2006. u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo Vas da u roku od 10 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za određivanje obujma i sadržaja studije o procjeni utjecaja predmetnog projekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

Raspodjela financijskih sredstava iz pokrajinskog proračuna za hrvatsku zajednicu

Stimulacija za projekte od značaja za zajednicu

Kriterij pri davanju prijedloga Izvršnog odbora HNV-a za raspodjelu financijskih sredstava iz pokrajinskog proračuna, temelji se na ideji stimuliranja projekata kojima se unapređuju rezultati hrvatske zajednice u cijelosti

Ovih će se dana odlučivati o raspodjeli financijskih sredstava hrvatskim institucijama i udrugama za prvo polugodište 2006. godine, iz proračuna AP Vojvodine, koje je putem natječaja odredilo Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine. Izvršni odbor Hrvatskog nacionalnog vijeća razmatrat će dostavljenu dokumentaciju od strane Pokrajinskog tajništva o prijavama hrvatskih institucija i udruga na natječaj, nakon čega će biti donijeta odluka o prijedlogu za raspodjelu financijskih sredstava.

Članica Izvršnog odbora HNV-a Jelena Piuković, zadužena za kulturu, ističe kako je prilikom prijedloga za raspodjelu sredstava, koje je Pokrajinsko tajništvo odredilo za drugo polugodište 2005. godine, Izvršni odbor odlučio da se polovica odobrenog iznosa raspodijeli linearno, a da druga polovica bude raspodijeljena po rang listi, stimulatивно, a glede raspodjele istaknula je i kako su sredstva iz pokrajinskog proračuna za hrvatsku zajednicu veoma skromna, te da postoji problem podnošenja izvješća udruga o utrošenom novcu, što je uvjet za dobivanje sredstava u budućnosti.

KRITERIJ PRI DAVANJU PRIJEDLOGA: »Kada Pokrajinsko tajništvo raspiše natječaj, uvijek je naznačena ukupna suma koja je osigurana za hrvatsku zajednicu, kao i područja koja se žele financirati. Na raspisani natječaj, hrvatske institucije i udruge mogu poslati prijedloge projekata, a po završetku natječaja, Pokrajinsko tajništvo prikupljene zamolbe i projekte šalje na adresu HNV-a. Izvršni odbor Vijeća razmatra dospjele predmete i daje prijedlog raspodjele dobivenih sredstava. Taj prijedlog Izvršni odbor šalje Pokrajinskom tajništvu, koje sukladno propisima o proračunu i uvažavajući prijedloge Izvršnog odbora HNV-a, novac distribuira hrvatskim institucijama i udrugama. Kriterij pri davanju prijedloga Izvršnog odbora za raspodjelu sredstava temelji se na osnovnoj ideji Pokrajinskog tajništva da se financiraju i stimuliraju projekti koji su od izuzetnog značaja za očuvanje kulturnog identiteta Hrvata u SiCG. Temeljem takvih postavki, prilikom donošenja prijedloga Izvršnog odbora za raspodjelu sredstava,

polovica iznosa se raspodijeli linearno na sve udruge i institucije koje su se prijavile na natječaj, zbog poticaja i osiguranja rada, a druga polovica se raspodjeljuje po rang listi, čime se stimuliraju projekti od značaja za našu zajednicu, kojima se unapređuju rezultati hrvatske zajednice u cijelosti«, kaže Jelena Piuković.

OBVEZA PODNOŠENJA IZVJEŠĆA:

»Sredstva iz pokrajinskog proračuna za hrvatsku zajednicu veoma su skromna, te treba nastojati da se ta sredstva povećaju«, ističe Jelena Piuković.

»Izvršni odbor je predložio na 9. sjednici HNV-a da Vijeće zatraži od DSHV-a, kao političkog predstavnika Hrvata, da se na pokrajinskoj razini založi za povećanje

Raspodjeljuju se skromna sredstva:
Jelena Piuković

iznosa sredstava iz pokrajinskog proračuna, koja se namjenjuju hrvatskoj zajednici. Na istoj sjednici, Izvršni odbor je predložio i da HNV sugerira udrugama da podnose izvješća o utrošenom novcu koja su udrugama raspodijeljena iz pokrajinskog proračuna, što je uvjet za dobivanje sredstava u budućnosti. Svaka udruga je

dužna sačiniti izvješće o utrošenim sredstvima na jednostavan način, koji treba odgovoriti sa zahtjevom za dodjelu sredstava. Izvješća moraju imati valjani dokument potvrde o utrošenim sredstvima i to je uvjet za mogućnost sljedećeg sufinanciranja projekta udruga iz pokrajinskog proračuna. Izvješća se ne trebaju pisati kao biznis planovi visokog ranga, nego trebaju sadržati opis projekta koji je financiran, specifikaciju troškova, te potvrdu s računima ili izjavom o utrošenim sredstvima.«

UPITNICI ZA HRVATSKE UDRUGE:

Na osnovi dokumentacije rješenja i zapisnika HNV-a, Jelena Piuković je napravila strukturu raspodijeljenih financijskih sredstava iz proračuna AP Vojvodine u razdoblju od 2003. do 2005. godine, koje je putem natječaja za hrvatsku zajednicu odredilo Pokrajinsko tajništvo za, propise, upravu i nacionalne manjine i Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu. Tabelarno prikazana struktura raspodjele financijskih sredstava omogućuje uvid o stimuliranju hrvatskih udruga i institucija, a Jelena Piuković napominje da se hrvatskim udrugama i institucijama sredstva raspodjeljuju i iz proračuna općina i proračuna Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske.

»Što se tiče financiranja projekata hrvatskih udruga i institucija, velike mogućnosti pružaju i razne fondacije iz Europske unije, koje raspisuju natječaje kojima se financiraju projekti iz zemalja u tranziciji. Za takve natječaje potrebno je izraditi projekte, ali u našim udrugama nemamo osposobljene kadrove za izradu takvih projekata. U cilju premošćavanja i tog problema, Izvršni odbor je kao prvi korak uputio upitnike hrvatskim udrugama, temeljem kojih će se moći ustanoviti aktualno stanje u udrugama i sukladno uvidima, poduzimaće se daljnji koraci. Na žalost, za sada mnoge udruge nisu odgovorile na naš upitnik i zbog toga se pripremamo posjetiti hrvatske udruge, kako bismo pomogli oko ispunjavanja upitnika, čime se će stvoriti relevantna platforma za daljnji rad«, kaže Jelena Piuković.

Zvonko Sarić

U Izvršnom vijeću Vojvodine

Svečana promidžba »Bunjevačkih novina«

U Izvršnom vijeću Vojvodine u četvrtak 9. veljače održana je svečana promidžba »Bunjevačkih novina«, glasila bunjevačke nacionalne zajednice u Vojvodini. U holi Banovine o »Bunjevačkim novinama« govorili su predsjednik Nacionalnog vijeća Bunjevaca *Nikola Babić*, član Upravnog odbora Bunjevačkog informativnog centra *Mirko Bajić*, ravnateljica »Bunjevačkih novina« *Vesna Vidaković* te pokrajinski tajnik za informacije *Milorad Đurić*.

Informativno-političko glasilo na bunjevačkom jeziku je za sada mjesečnik, a kako je rečeno, tendencija je da preraste u tjednik, »kada se steknu uvjeti za to«. Do sada su »Bunjevačke novine« ugledale svjetlost dana sedam puta.

Osim »Bunjevačkih novina«, predstavnici Bunjevačkog nacionalnog vijeća i NIU »Bunjevački informativni centar« prezentirali su i svoje posebno izdanje, publikaciju »Bunjevački običaji«, kroz literaturu i narodna sjećanja.

Nazočni na promociji u Novom Sadu

D. Po.

Prema najavi predsjednika Makedonskog nacionalnog vijeća Jovana Radenskog

I Makedonci pripremaju svoje glasilo

I Makedonska nacionalna zajednica se priprema postati osnovati informativno glasilo na materinjem jeziku. Glede toga, predsjednik Makedonskog nacionalnog vijeća *Jovan Radenski* za Hrvatsku riječ kaže:

»Još uvijek nismo osnovali glasilo na makedonskom jeziku ali se pripremamo za prve korake u tom smjeru. U subotu

smo održali sjednicu na kojoj smo donijeli odluku da osnujemo glasilo na makedonskom jeziku. Sljedeći korak je da obavijestimo Pokrajinsko tajništvo za informacije, koje nam treba odobriti financijska sredstva. Nedavno smo razgovarali s predsjednikom Izvršnog vijeća *Bojanom Pajtićem*, i pokrajinskim tajnikom za informacije *Miloradom Đurićem*, koji su

nam obećali da ćemo ove godine dobiti sredstva za novine. Znači, tijekom ove godine raspisat ćemo natječaj i osnovati samostalnu izdavačku ustanovu u sklopu koje bi trebao izlaziti i list na makedonskom jeziku. Hoće li biti mjesečnik ili dvotjednik, to još nismo odlučili«, kaže predsjednik Makedonskog nacionalnog vijeća *Jovan Radenski*.

D. Popov

Priopćenje Mjesnog odbora DSHV-a Tavankut u povodu grafita mržnje

Temeljito provesti istražne radnje

U nedjelju 5. veljače 2006. godine »uljepšane« su fasade tavankutskog Doma kulture, stare ljekarne i još nekih privatnih objekata u centru sela. Novi grafiti, koji bi mogli neupućenima služiti kao pouka iz zemljopisa i poziv na kršenje »Zakona o zabrani pušenja« (tekst grafita: »Ovo je Srbija, Hrvati pušite« bili bi smiješni i neukusni, no oni su zlonamjerni i upozoravajući.

Tijekom proteklih 15 godina bilo je ovakvih i sličnih znakova netrpeljivosti i mržnje prema Tavankučanima, posebice

prema onima koji se osjećaju Hrvatima. Poznati su slučajevi pozivanja i prijetnji putem telefona, vrijeđanja i prijetnje članovima HKPD »Matija Gubec«, u nekoliko navrata sknavljenje biste Matije Gupca ispred istoimene škole. Kada smo pomislili, da je to vrijeme prijetnji i zastrašivanja iza nas, osvanuli su novi grafiti koji pozivaju na mržnju, netrpeljivost i strah.

Kako smo doznali iz nekih glasila, otkriven je počinitelj, to jest »pisac« najsvježijih grafita. Stoga pozdravljamo brzo reagiranje istražnih organa u ovom slučaju.

No, ima jedna dvojba koja se nekako nameće. Je li ruka koja je pisala grafite i »ista glava« ili je neka druga »glava« našla »ruku« koja će to operativno odraditi. Inzistiramo da nadležni organi svim ranijim i eventualno budućim slučajevima, što temeljitije provedu istražne radnje, kako bi povjerenje naroda u državu i njene institucije bilo što veće.

Mislimo da svi ljudi, pa tako i Hrvati, zaslužuju miran i čovjeka dostojan život, život bez straha i strepnji.

Mjesni odbor DSHV-a Tavankut

MASKENBAL TULUM & ANSAMBL RAVNICA

24.2.2006.

HKC »Bunjevačko kolo« Preradovićeva 4, Subotica

Start 21 sat

iCrov

Nikola Džakula, Slankamenac na studijama u Zagrebu

Brucoš za primjer

*Lijepo je vidjeti kako postoje ljudi koji rade za tebe * Svatko tko se solidno pripremio može sa sigurnošću prekoračiti zadani prag znanja * Nisam susreo niti jednoga Hrvata iz Vojvodine koji se zbog odluke da studira u Hrvatskoj pokajao*

Razgovor vodio: Vladimir Ivanković

Dak generacije u slankamenskoj osnovnoj školi 2001. godine, zatim jedan od najboljih maturanata u indijskoj gimnaziji 2005., danas je student prve godine Stomatološkog fakulteta na Zagrebačkom sveučilištu, nakon položenog razredbenog ispita sa najvećim brojem bodova. Zatekli smo ga u svom domu u Novom Slankamenu na, kako nam je rekao, »osobnom mini-odmoru« od nekoliko dana, koji je iskoristio za posjet obitelji i prijateljima u zavičaju. Nikola Džakula samo je jedan od pripadnika kolonije studenata Hrvata iz Vojvodine, koji su iskorištili mogućnost školovanja u matičnoj državi. Razgovor je vođen neposredno pred povratak u njegov novi dom, studentski dom »Stjepan Radić« u Zagrebu.

► **Budući da se bliži upisni rok za nove studente, bit će zanimljivo Vaše prošlogodišnje iskustvo. Kako ste se odlučili za studij u Hrvatskoj?**

Prve informacije sam dobio od prijatelja Darijana koji je već studirao u Zagrebu. No, nisam od prve povjerovao u istinitost tih informacija. Bilo je predobro, za moje shvaćanje, odnosno mislio sam da se to ne može svakome dogoditi, da je za takvo što potrebna »veza«, što li. Na moju sreću, u mom mjestu, u susjedstvu, živi potpredsjednik HNV-a za Srijem, tako da sam otišao kod njega na razgovor i on mi je dao sve relevantne informacije, uputio me na ostale dužnosnike Vijeća izravno zadužene za oblast obrazovanja, osobito za upis na fakultete i čitava je stvar dobila na ozbiljnosti. Doznajući za uvjete pod kojima se može studirati u Hrvatskoj, za mene više nije bilo nikakve dvojbe, a niti sumnje

glede odluke o studiju. Odlučio sam: ovo je za mene idealna prilika koja se ne propušta. Prije svega sam mislio na dobivanje izuzetnog znanja koje daje Zagrebačko sveučilište, zatim na odlične materijalne uvjete, a onda i sama pomisao da bih mogao studirati u Zagrebu, glavnom gradu svih Hrvata i jednom prelijepom gradu posve me je opredijelila da donesem konačnu odluku. Nisam se dugo premissljavao!

► **Kako ste bili zadovoljni organizacijom odlaska u Zagreb?**

To je za mene bilo također veliko iznenađenje, budući sam imao iskustava u drugim prigodama vidjeti kako i mnogo jednostavnije stvari mogu biti komplicirane. Jedino što sam morao uraditi bilo je predavanje diplome radi nostrifikacije. Sve ostalo odradili su dužnosnici HNV-a i HMI. Imali smo sastanak u Subotici koji je bio dovoljan da dogovorimo sve aktivnosti u

svezi puta u Zagreb. Lijepo je vidjeti kako postoje ljudi koji rade za tebe. Drugim riječima, sve nam je bilo organizirano i nismo morali misliti ni o čemu, osim o učenju i pripremama za razredbeni ispit.

► **Jesu li i u Zagrebu bili tako dobro organizirani kao u Subotici?**

Još jedno od ugodnih iznenađenja! Pripreme su trajale tri tjedna i bile su, po mom sudu, vrlo kvalitetne. Išao sam na predavanja iz biologije, kemije i fizike kod odličnih predavača. To je bila pomoć svima nama koji smo se već dulje pripremali za upis, pa su nam pripreme došle samo kao pomoć za sistematiziranje znanja. Svakoga dana, osim nedjelje, slušali smo po 90 minuta predavanja iz svakog predmeta, upoznivali se sa mogućom formulacijom pitanja na ispitu, ali smo također imali priliku malo upoznati i grad Zagreb.

► **Polaganje razredbenog ispita često zna biti traumatični događaj u životu mladog čovjeka, pa i za njegovu obitelj. Kako ste to »preživjeli«?**

Naravno, kad do toga dođe, prepušten si sam sebi. No, prije samoga ispita dosta su nam pomagale starije kolege, ali i ljudi iz HMI, osobito gospođa Marija Hećimović koja nam je bila od velike pomoći. Većinu informacija oko polaganja ispita imamo na Internetu, pa je maksimalno osigurana i njihova dostupnost svakom studentu, pa i nama koji smo bili samo kandidati.

► **Često se, među ovdašnjim maturantima i njihovim roditeljima, spominje potrebiti prag znanja da bi razredbeni ispit položio. Kakvo je Vaše mišljenje o visini toga praga?**

Reći ću kratko: mislim da svatko tko se solidno pripremio može sa sigurnošću prekoračiti zadani prag znanja, ili bodovni prag. Savjetujem budućim kolegama da se pretjerano ne plaše razredbenog ispita. Začudilo me je da nas je bilo vrlo malo prijavljenih na listi za dijasporu, pogotovu što smo, na neki način privilegirani naspram ostalih kolega. Zatim je uslijedio jedan od

najljepših trenutaka, a to je dobivanje indeksa i smještaj u domu.

► **Koja Vam je nova adresa boravka?**

Smješten sam u domu »Stjepan Radić«, u kojemu je zagarantiran smještaj svim brucosima, tako da nas u domu ima mislim oko tri i pol tisuće iz svih krajeva. Uvjeti su jako dobri, imamo besplatnu internet-konekciju, hrana je izvrsna i ja osobno nemam nikakvih primjedbi na uvjete života i rada. Tramvajem do fakulteta putujem oko petnaest minuta.

► **Kako se Srijemac snalazi u zagrebačkoj kuhinji?**

Ma, isprva sam imao problema sa nazivima pojedinih jela. No, ubrzo sam skužio da su to poznata jela, samo ih u Zagrebu zovu drugačije. No, osim što je hrana vrlo ukusna i obilna, važno je spomenuti da država Hrvatska plaća 75 posto troškova naše ishrane, što je itetako značajno za studentski džep.

► **Kako je protekao prvi semestar?**

Zagrebačko sveučilište radi prema Bolonjskoj konvenciji što znači da moramo biti redoviti na predavanjima. Redovito, svakoga sam dana zauzet što predavanjima, što vježbama, ali je sve vrlo kvalitetno i na visokoj razini. Danas već mogu ustvrditi da sam se odlično snašao i imam dojam da sam već dugo, dugo na ovom fakultetu. Fakultet je u lijepom dijelu grada, na Šalati, tako da mi i sâm dolazak predstavlja zadovoljstvo.

► **Ponovit ćemo pitanje: kako je protekao prvi semestar? Čitatelji očekuju cjelovit odgovor, odnosno – kako je bilo na ispiti-ma?**

Moram se pohvaliti, položio sam kemiju i neke od izbornih ispita. Što se mene tiče, zadovoljan sam prvim uspjesima i vjerujem da ću uskoro imati uvjet za upis druge godine. Budući je sve izvrsno organizirano, potrudio sam se da se i ja organiziram dobro tako da bude i nešto slobodnog vremena.

► **Čestitamo na prvim položenim ispitima! Neka tako bude i nadalje. No, nismo još progovorili o Zagrebu, gledano iz kuta jednoga Srijemca. Evo, prošlo je već nekoliko mjeseci kako ste u Zagrebu, pa nam recite: kako doživljavate glavni grad Hrvatske?**

Prvo što se da primijetiti jest da je Zagreb

puno, puno čistiji od Beograda ili Novog Sada. Zatim, dojmila me se stara jezgra grada, u kojoj kao da je posvema restaurirano neko razdoblje XIX. stoljeća, pa volim prošetati Tkalčičevom, primjerice. Kompletno ozračje u gradu posve je drugačije od onoga u Beogradu, tiše je i mirnije i osjeća se prisutnost drugačijeg mentaliteta i kulturnog obrasca. Ljudi su opušteniji i susretljiviji, pa bih mogao reći da se osjeti »Zapad«, pogotovu nama koji dolazimo iz Srijema. No, rano je za reći kako poznajem Zagreb. Još ga uvijek istražujem, otkrivam sve njegove ljepote i svakoga se dana oduševim novim otkrićima.

► **Čitatelje Hrvatske riječi zasigurno će jako zanimati kako živi i radi naša »voj-**

no, mi iz Vojvodine imamo ponekad i samo svojih razgovora, pa mi bude drago kada susretnem u gradu nekoga iz ovih krajeva.

► **Iz dosadašnjeg dijela razgovora čini se da Vam je studij započeo prekrasno. Imate li nekih primjedbi? Ima li nečega što Vam se ne dopada?**

Ne, zaista nemam nikakvih primjedbi, bez obzira na to što je ponekad program vježbi ili predavanja zgusnut, ali – tako je svima i na to se moram naviknuti. Nemam primjedbi i volio bih da tako ostane do konca školovanja. Rješavam zadaću po zadaću! Planiram položiti još tri ispita za uvjet (fiziku, biologiju i anatomiju), a onda upisati drugu godinu. Na drugim fakultetima, po Bolonjskoj konvenciji, moraju se dati svi ispiti iz prvog semestra, da bi se uopće mogao slušati drugi, ali – može se. Treba se samo dobro organizirati. Pa, ovdje sam došao da bih učio! Na koncu, novi način studiranja isključuje kampanjsko učenje, odnosno zahtijeva veću redovitost, što meni osobno odgovara.

► **Kako je Vaša obitelj doživjela početak studija?**

Roditeljima je bilo najvažnije da ja budem zadovoljan, a ja jesam zadovoljan. Jedino im nedostaje što ne mogu češće dolaziti doma u Slankamen, ali razumiju da su mi obveze važnije od svega.

► **Jesu li među tim obvezama i cure u Zagrebu?**

Ne bih rekao »cure u Zagrebu«, već prije »cure iz cijele Hrvatske«, budući da ih ima iz svih krajeva Hrvatske. Pa, moram priznati da ima jako lijepih i zgodnih kolegica, ali

ipak sam primijetio da su one »prave« Za-grepčanke uistinu male damice i super mi se dopadaju.

► **Poruka našim čitateljima za kraj.**

Potičem svoje sunarodnjake iz Vojvodine, maturante koji planiraju studirati, da se svakako opredijele za studij u Hrvatskoj. Dobit će kvalitetno obrazovanje pod vrlo dobrim uvjetima, a po završetku studija otvaraju se i druge prosperitetne mogućnosti kakve im se ovdje ne pružaju. Još nisam susreo niti jednoga Hrvata iz Vojvodine koji se zbog odluke da studira u Hrvatskoj pokajao. Dapače, svi su, poput mene, pre-zadovoljni!

► **vođanska kolonija« u Zagrebu. Možemo li biti ponosni na vas?**

O, da, ima nas dosta, osobito mladih iz Subotice. Upoznajem svakoga dana po nekog novog kolegu, a Subotičani često znaju napraviti dobre tulum kad se slave rođendani, imendani i slična slavlja. Također izdajemo i naš interni časopis, koji uređujemo sami i koji izlazi jednom mjesečno, a u njemu možemo pronaći mnogo korisnih informacija koje se tiču nas Hrvata iz Vojvodine i Boke Kotorske. No, ne bih rekao da se nešto posebno izdvajamo od ostalih, pa sam upoznao mnogo kolega od Dubrovnika i Korčule, do Umaga i Županje. Narav-

HRVATSKA PSOVKA NA SRPSKIM DASKAMA

Priznajem, glumim u Beogradu u predstavi Edvarda Albeea »Tko se boji Virginije Woolf«, čija će premijera biti 29. travnja u Sava Centru, kazala nam je jučer Mia Begović, glumica kazališta Kerempuh, i dodala kako im je baš htjela postaviti svoj uvjet kad su joj organizatori to sami ponudili: da Milan Gutović, Mina Lazarević i Milan Tomić glume na srpskom, a ona na svome – hrvatskom jeziku!

Prije mene u Beogradu su radili i Ksenija Pajić, Snježana Banović, svoje su radove promovirali i Matija Dedić, Alka Vuica, Julijana Matanović, Arsen Dedić... Mislim da nam je samo kompliment to što nas zovu da su – radujemo, priča Mia, koja je u Beogradu vrlo popularna i zbog uloge u »Villi Mariji«.

Mia glumi ulogu Marte, koju je na filmu šezdesetih glumila Elizabeth Taylor i koju na Broadwayu trenutačno igra Kathleen Turner. No, čuveno Martino psovanje, koje je gospođu Taylor zamalo stajalo Oscara, danas nikoga ne sablažnjava. A Mia će psovati na hrvatskom... i to usred Beograda! Večernji list, 8. veljače

SEX SKANDALI KAO NA TRACI

Gradom kola amaterski film s plavokosom glumicom i nepoznatim muškarcem. I Jelena Veljača u porno skandalu? Popularna domaća glumica, koja se proslavila glumeći u sapunicama »Villi Mariji« i »Ljubavi u zaleđu«, našla se u središtu najnovijeg skandala. Gradom je, naime, počeo kružiti domaći porno-film, s eksplicitnim scenama oralnog seksa koji se pripisuje plavokosoj glumici.

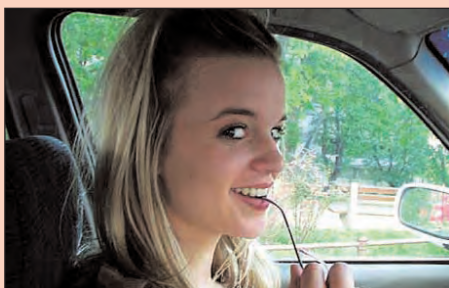
– Isuse Bože, Isuse Bože – bile su jedine glumičine riječi na informaciju da gradom kola pornić u trajanju dvije minute u kojem se pojavljuju glumica i nepoznati muškarac, prenosi dnevni list 24 sata.

Veljača je priznala da je čula za svoj navodni film, jer je taj amaterski pornografski uradak već ponuđen nekim redakcijama. Film je snimljen najvjerojatnije mobitelom, a pretpostavlja se da ga je snimio glumičin partner, čije lice se ne pojavljuje ni u jednom trenutku. Jelenin zaručnik Roman Majetić, producent sapunica u kojima mlada glumica glumi i suvlasnik tvrtke AVA, za 24 sata je izjavio:

Kad sam saznao za porno-film s Jelenom, izbezumljeno sam je nazvao. Ona je poricala da je to ona u filmu. Vjerujem da je riječ o montaži i da film nije istinit. Takva snimka, vjerujem Jeleni, ne postoji. (M. S.) Večernji list, 9. veljače

SVE SMO MI SEVE, JELENE, SUZANE, MAJE...

Lako je bilo Hrvatima obući majice Ls natpisom »Sve smo mi Seve«, onomad, u Hrvatskoj, kad je izbila porno-afeta zbog privatnog seks-zapisa Severine Vučković. U Srbiji, valjda, ni seks-skandali nisu dovoljno pravi. Bilo ih je nekoliko bezuspješnih, pa se čini da je kod nas još uvijek otvoren natječaj za megazvijezdu s megaporničem, koji bi, poslije svega, morao završiti u arhivi nekog svjetskog »Celebrity Porn« sajta. Zora Latinović, novinarka, NIN, 9. veljače

SVAKI JE DAN STVOREN ZA LJUBAV

Do Valentinova baš mnogo i ne držimo jer je nama svaki dan stvoren za ljubav. Zato su nam, otako smo razdvojeni, telefonski računi golemi. Dnevno se čujemo po nekoliko puta i, naravno, zajedno brojimo dane do idućeg susreta. Ivana Balić, supruga najboljeg rukometaša svijeta Ivana Balića, Gloria, 10. veljače

DA JE ŽIV, PROROK BI SE ZGROZIO

Nismo čuli da je ikome stigla kakva prijetnja s hrvatske strane. Svako je nasilje za osudu. Da je prorok Muhamed živ, zgrozio bi se nad nekim potezima koji se čine u njegovo ime. Muftija Ševko ef. Omerbašić, predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj, Večernji list, 9. veljače

SLIKOVIT PRIKAZ

To na neki način pokazuje kakvo je stanje u ovoj državi. Baš nedavno smo to stavljali na papir: u zadnjih mjesec dana ukoreni su: Mirko Galić, Tanja Šimić, Davor Gobac, Željko Pervan, privremeno je bio ukinut Denis Latin, pred ukidanjem su »Zlikavci«, smijenjen je Tihomir Ladišić, osuđen je Predrag Matvejević, a oslobođen – Joso Mraović. To je najslikovitiji prikaz stanja u državi, to govori nešto i o ovoj državi i o ovoj vlasti. To govori – budi silovatelj i bit ćeš oslobođen. Goran Pirš Piro, autor i akter televizijskih »Zlikavaca«, Novi list, 12. veljače

NAJBOLJI SLAVONSKI RECEPT

Kupite prase.
Popijte jednu rakiju.
Stavite prase u pećnicu.
Popijte još jednu rakiju.
Stavite celzije na 375
pećnica.
Popijte još 2 rakije
časiće.
Upecite ključnicu.
Rakijte još jednu časiću.
Prenite okrase.
Rakijte još bocu jednu.
Povi pilo na prase.
Sipaj rakije jednu, ovu....
Pecite rakiju jos 4 sata.
Izvadite pećnicu iz praseta.
Ohladite da se prase priček.
Rakijino burene popijte.
Isprсите sjece.
Stolirajte na servis.
Bogolite se mogu.
Dotek bar i daj nalj jo jednur!!!!

EX YU LOBI

Prvi vratar rukometne reprezentacije SiCG Arpad Šterbik teško je u medijima optužio izbornika Veselina Vujovića i vodstvo saveza na čelu s predsjednikom Zoranom Mićevićem, da su od igrača otvoreno tražili da Hrvatskoj puste utakmicu na EP-u u Švicarskoj.

– Hrvatima je pobjeda značila polufinale, nama gotovo ništa. Najprije nam je za ručkom izbornik Vujović prenio ideju, a zatim i vodstvo saveza u svlačionici. Dok su nam to govorili, rekli su nam da pred vratima stoje Hrvati – Zoran Gobac i predsjednik HRS-a Kavran, te da čeka-ju odgovor igrača – otvoreno je rekao Šterbik medijima, a to nam je i potvrdio u telefonskom razgovoru.

– Ne mogu više šutjeti i kao sportaš nisam mogao prijeći preko toga. Razmišljam o tome da napustim reprezentaciju ako su ovakve stvari moguće – gotovo je plakao Arpad, dodavši kako nikad nikome nije puš-
tao utakmice i namještao rezultate.

»Bez obzira na obećanje da će nam Hrvati kad-tad vratiti bude li nam zatrebalo...«

Čelnici saveza SiCG najprije su demantirali Šterbikove tvrdnje, a zatim ih potvrdili uz objašnjenje da se radilo o provjeri motivacije igrača.

– To se sve događa u sklopu njihove unutarnje bor-
be političkog i sportskog odvajanja Crne Gore od Srbije. Radi se o običnim naklapanjima. Osim toga, doživjeli su neuspjeh u Švicarskoj i traže način da se 'operu' – negirao je dogovore i Zoran Gobac.

Što god o tome mislili navijači zadojeni velikim rivalstvom sa SiCG, igrači obiju reprezentacija, ali i reprezentacije Slovenije – veliki su prijatelji jer igraju zajedno u velikim europskim klubovima. Druže se često s obiteljima i izvan 'radnog vremena'. Logično je, prijateljstvo donosi i podsvjesne simpatije na samim terenima.

Tako se u kuloarima priča o svojevrsnom 'ex-yu lobiju' koji može biti protuteža tzv. 'skandinavskom lobiju' koji drma europskim i svjetskim rukometom. No, to su samo nagađanja... Jutarnji, hr, 11. veljače

DEMOKRATSKA LEGITIMACIJA

Hrvatski helsinški odbor, primje-
rice, zapravo djeluje protude-
mokraski u smislu demokracije
kao vladanja većine. Nadalje, kao
nevladina organizacija nemamo ni
demokrasku legitimaciju. Mene su
izabrale 24 osobe. Od nastanka
1993. mi smo zapravo »samozvan-
ci«. Veću demokratsku legitimaciju
ima i najlošiji zastupnik u Saboru. **Žarko Puhovski**, predsjednik Hrvat-
skog helsinškog odbora, Večernji list, 10. veljače

AJMO, AJDE

J a sam jedan od ljudi kojima je Srbija domovi-
na, a Hrvatska otadžbina, jer mi je čale Dalma-
tinac. Srbija iz Amerike izgleda mnogo bolje, jer
se ne vidi gomila gluposti koje se svakodnevno
dešavaju. Atlantik je jedan veliki filter, a postoji
i doza nostalgije. Međutim kada se vratim, to je
jedan šok. Povampirili se svi oni kreteni iz deve-
desetih, ne silaze sa ekrana. Izgleda da ćemo morati uskoro opet na ulice!
Ivan Marović, nekadašnji čelnik Otpora, Feral Tribune, 9. veljače

NEMA VIŠE VJEČNOG ALIBIJA

B rzo se vratim u stvarnost, vidim na državnoj televiziji
da je Koštunica živ i zdrav, sad prima Carlu del Ponte
kad god žena poželi, gdje su oni slavni Vojini dani slave
kad se kurčio izjavama da mu je Haški tribunal »deveta ru-
pa na svirali« i da mu je »muka u želucu od Haaga«, da-
nas sjedi i klima glavom, pristaje da otvori arhive, jebe ga
samo Gotovina, jer onaj Albijanićev Labus kaže da je Go-
tovina »strašan udar« na Srbiju, sad više nemamo Hrvatsku kao vječni alibi,
što ćemo, nesretnici, bez Hrvatske? **Petar Luković**, Feral Tribune, 9. veljače

MOŽEMO, ALI BOLJE IPAK NE

K ada bi Vrhovni savjet obrane – iako ratova u Eu-
ropi u dogledno vrijeme neće biti – zatražio da
ipak procijenite je li naša Vojska ovoga časa spremna
za kakav ozbiljan konflikt ili rat, što biste njegovim
članovima rekli?

– Pošteno bih im predočio: da je Vojska spremna, ali
s opremom i sredstvima koje ima. Da bi opet uradila
sve što je do nje i što može za svoju zemlju. Ta-
kođer bih bio iskren: da više nikada sebi ne smi-
jemo dozvoliti da bu-
demo uvučeni u rat s
velikim silama i da je
najvažnije da se
okružimo prijateljima
kako više ne bismo
morali ratovati. **Zoran
Stanković**, ministar
obrane SiCG, Večernje
novosti, 12. veljače

Ispraćaj i ukop vlč. Lazara Ivana Krmpotića

Odlazak đurđinskog župnika

Zupljani đurđinske župe Sv. Josipa Radnika su se u petak 10. veljače oprostili od svog tragično preminulog župnika mr. Lazara Ivana Krmpotića. Tijelo pokojnog svećenika bilo je izloženo u spomenutoj crkvi od 9 do 12 sati, nakon čega je održana biskupska sveta misa koju su služili subotički biskup mons. Ivan Penzeš i gvardijan franjevačkog samostana u Subotici o. Zoltán Dukai, uz nazočnost mnoštva svećenika Subotičke biskupije.

Tijelo pokojnika je potom u koloni vozila dopraćeno do Bajskog groblja u Subotici, gdje je u nazočnosti velikog broja ljudi i svećenstva, pokopano u obiteljsku grobnicu. Obred ukopa služili su o. Zoltán Dukai i župnik župe Isusova Uskrsnuća u Subotici vlč. Bela Stantić, a nakon ukopa za pokojnika je služena sveta misa u crkvi Isusova Uskrsnuća.

D. B. P.

Komemoracijski skup

Komemoracijski skup »Pučke kasine 1878« povod smrti dvojice osnivača i članova Upravnog odbora – vlč. mr. Lazara Ivana Krmpotića i Marina Dulića, održan je u četvrtak 9. veljače u Plavoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Skupu su osim članova obitelji obitelji, njihovih prijatelja i članova Pučke kasine 1878. bili nazočni i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici Davor Vidiš i dopredsjednik Općine Subotica Petar Kuntić.

Skupu su se obratili predsjednik Pučke kasine 1878. Josip Ivanković, član Glavnog odbora spomenute udruge Bela Tonković, konzul Davor Vidiš i predsjednik HBŠS-a Blaško Temunović, dok je brzojave sućuti pristigle od predsjednika Općine Subotica Géze Kucsera, gradonačelnika Osijeka Ante Đapića, pročelnice odjela za društvene djelatnosti grada Osijeka Jasminke Kovač Novak, predsjednika MZ Stari Žednik Mirka Ostrogonca i Bunjevačke matice iz Subotice, pročitao tajnik udruge Ljudevit Vujković Lamić.

Im memoriam mr. Lazaru Ivanu Krmpotiću

»**U**čitelj u, tko je sagriješio, on ili njegovi roditelji...?« Tako bismo danas mogli pitati Gospodara života i smrti nad odrom pokojnog brata Lazara Ivana Krmpotića tragično postradalog u stravičnoj prometnoj nezgodi u ponedjeljak 6. veljače 2006. godine oko 22 sata na cesti Subotica – Bajmok. »Ni on, niti njegovi roditelji, nego da se na njemu očituju djela Božja.« (Iv 9, 2 – 3) slijedio bi očekivani odgovor. Teško je razumjeti, da zrno treba umrijeti da bi nikla nova biljka! »Ako pšenično zrno padne u zemlju, a ne umre, ostaje samo. Ako li umre donosi obilati rod!« (Iv 12, 24) To i pjesnik potvrđuje kad pjeva: »Ima ih koji umiru samo za druge. U njima umiru svi! Sve u njima umire, do njih samih! (Ima ih koji su umrli...: Zvonimir Golob). Iako shrvan bolešću, ali pun volje za rad, vraćao se prečasn g. Lazo (kako smo ga obično zvali) u svoj voljeni Đurđin, obavljena posla. Ponedjeljkom, dok se svečeni-

ci opuštaju nakon nedjeljnog rada, on je svoje opuštanje pretvarao u rad na kulturnom i humanitarnom području nastojeći 'dvoriti svoj narod'. Ta ogromna ljubav prema Crkvi i svome hrvatskom narodu rodila se u krilu velikog biskupa Lajče Budanovića, koji ga je 1956. godine nakon završene gimnazije, primio za bogoslova Bačke apostolske administrature. Uvijek se rado prisjećao trenutka polaska na odsluženje vojnog roka, kad mu je biskup Lajčo rekao čvrstim očinskim glasom: 'Klekni tu! Znaj, moj će te blagoslov pratiti!'

Pokojni Lazar Ivan Krmpotić, rođen je 14. travnja 1938. godine od oca Stipana i majke Đule r. Stipić, u Subotici u župi svetog Roke. Nakon pučke škole, završava četiri razreda u Subotičkoj realnoj gimnaziji. Biskup Lajčo Budanović ga šalje na teološki studij u Zagreb od 1956 do 1962. godine. Magistrira iz teologije i filozofije 1964. godine. Prvo kapelansko mje-

sto je bila Ada, a zatim 1964. je bio imenovan upraviteljem župe u Bačkoj Palanci s još pet filijala. U toj dijaspori služio je 28. godina i bio duša Bačkog dekanata. Kao mlad i ambiciozan svećenik dao se svim srcem na duhovni, ekumenski, liturgijski, kulturni i pastoralni rad unutar svoje biskupije i mnogo šire. Pored toga što je uvijek bio maksimalno angažirani član ekumenskog, liturgijskog, obiteljskog vijeća, te dijecezanski konzultor i egzaminator, Pokojnik je imao područje od Slovačke do Bugarske, od Mađarske, do Rumunjske, Makedonije, a nadasve Hrvatske. Tek će budućnost potvrditi Pokojnikovu ogromnu ekumensku širinu kao i njegov zdravi svećenički duh. Kao visoki intelektualac i pravi vjernik, te Božji svećenik uvijek se držao aksioma: Tuđe poštuj, a svojim se diči!

Pokojnik je imao teško djetinjstvo, pa i mladost. Ostao je vrlo rano bez oca, a relativno rano i bez majke.

Kao jedinac u roditelja, ostao je posve sam. Zato će se kao mladić priključiti svojoj baki *Mariji*, očevoj majci, a kad je ona preminula, teta *Marga*, teta *Kata* i *Ilka* postale su mu nove majke. Pravo je čudo, da jedan takav mladić bira svećenički poziv. Možemo slobodno reći, da je Bog nadoknadio ono što je izgubio, poslavši ga tadašnjem župniku msgr. *Ivanu Kujundžiću* u kojemu je našao drugog oca i pravog svećenika. Taj strogi, ali pravi Božji svećenik njemu će biti ideal do smrti. U njemu će naći putokaz za svoj čisti i potpuno predani svećenički život kao i veliku ljubav prema svojem malom bunjevačko-hrvatskom narodu. Tamo će upoznati biskupa *Ivana Antunovića*, *Blaška Rajića*, *Lajču Budanovića*, *Paju Kujundžića* i tolike druge hrvatske velikane duha u svojem

skupa *Ivana Antunovića* (1988.) Bio je jedan od inicijatora i realizatora Instituta za hrvatsku kulturu i duhovnost »Ivan Antunović«, te njegov prvi predsjednik. Suradivao je u mnogim časopisima kako na hrvatskom tako na slovačkom, mađarskom, makedonskom i njemačkom jeziku. Puno je radio na produbljivanju čirilometske baštine. U subotičkoj biskupiji je organizirao ekumensku proslavu povodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda.

Pokojnik se zalagao za čuvanje i propagiranje kulturne baštine bunjevačkih Hrvata. Kao župnik male župe Đurđin, paralelno je sudjelovao u izdavanju drugog proširenog izdanja knjige »Život i rad biskupa *Ivana Antunovića* narodnog preporoditelja« od *dr. Matije Evetovića*. Kao veliki prijatelj križarstva, želeći pokazati

profesorom *Belom Gabrićem* i *Ivom Prčićem*, *Ivom Stantićem* i drugima. Boljela ga je neefikasnost naših institucija, pa se već u stare dane 1998. g. povodom 120. obljetnice, odlučio za obnavljanje »Pučke kasine« osnovane 1878. g. Odatle će se vraćati one kobne večeri 6. veljače oko 22 sata.

Ipak je pastoralni rad bio glavna preokupacija dragog Pokojnika! O tome je govorio, pisao, molio i radio. Boljela ga je bila kuga u njegovom narodu. S tugom je pratio kako moderni grijesi: rastave brakova, abortusi, pijanstva, seksualna razvratnost, droga i dr. rastaču još relativno zdravo tkivo njegova naroda i Crkve. Svim srcem je bio štovatelj Majke Božje bilo u liku Crne Gospe, Radosne Gospe, Gospe nositeljice života i zaštitnice nerođenih. Stoga je Njoj u čast otvorio kapelicu u đurđinskoj crkvi u kojoj je želio biti pokopan. Kao župnik rodne župe sluga Božjega o. *Tome Gerarda Stantića* bio je najveći promotor njegovog štovanja i njegove kauze za proglašenje blaženim. Čvrsto je vjerovao u nebeski zagovor i podršku nebeske Crkve, Crkvi zemaljskoj. Svim srcem je podržavao akciju »Za život« što je propagiraju i šire Oci Pavlini, po kojima je dobio ime Pavlovac.

Kao svijetlu točku za rješavanje ovih problema vidi u prihvaćanju Neokatekumenskog Puta, što ga je ispunjao radošću nade. Kolikogod mu se već zdravlje narušilo, a problemi se nagomilavali, tu je nalazio utjehu i veliku pomoć. Silno se radovao porastu nataliteta i pozitivnoj okrenutosti župe prema životu.

Nije moguće, a nije mi ni nakana iscrpno prikazati život i rad svećenika *mr. Laze Ivana Krmpotića* tijekom 68 godina života. Previše je bilo kušnja, izazova, padova i ustajanja, ljubavi i praštanja, građenja i sađenja, što je pratilo jedan takav plodan život. Dobro je shvatio zemaljski život da sad može reći sa svetim Pavlom: »Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. A sada me čeka vijenac pravednosti, koji će mi dati Gospodin pravedni Sudac. I ne samo meni, nego svima koji s ljubavlju očekuju Njegov pojavak!« (2 Tim 4,7-8) Vratio se Onome kojemu je 44 godine vjerno služio. Možda mu za kraj najbolje pristaju Pavlove riječi učeniku Timoteju: »Zlopati se zajedno samnom za Evanđelje, po snazi Boga koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim – ne po našim djelima, nego po svojem naumu i milosti koja nam je dana u Kristu Isusu... Poradi toga ovo trpim, ali se ne stidim..., jer je On moćan sačuvati poklad moj za onaj Dan!« (2 Tim 1,8-9,12).

Dok mu danas zahvaljujemo za sve žrtve, molitve, patnje i umiranje, ujedno molimo Isusa Krista Velikog Svećenika da mu milosrdno podijeli taj POKLAD! Po koj vječni daruj mu Gospodine!

Vlč. Bela Stantić

Posljednji rastanak: sa ukopa na Bajskom groblju

malom narodu. I dok je na prvi pogled bio nezadovoljan svojim tako dugim odsustvovanjem izvan Subotice i daleko od svog naroda, Bog je s njim imao druge planove. Možda će tragična smrt biti povod za objelodanjanje tih rezultata kako u domovini, tako u susjednim zemljama. Bio je organizator desetak znanstvenih skupova o značajnim osobama ili događajima u Bačkoj. Bio je prisutan na osnivačkom skupu za pokretanje poznatog katoličkog lista »Glas koncila« u Zagrebu. Sam je uređivao dvadeset i tri godine svoj župski list, za ono vrijeme fenomen, a koji je pre-rastao u jedini vjerski list ovog područja po imenu »Bačko klasje«, a on mu je bio odgovorni urednik! Pokrenuo je nastavak izlaženja pučkog kalendara »Subotička Danica«. Inicirao je veličanstvenu proslavu 300. obljetnice seobe Hrvata – Bunjevaca u Bačku (1986.) i stogodišnjicu smrti bi-

brojnost i angažiranost Subotičke podružnice, piše kratki životopis *Tone Kujundžić*, duše toga pokreta u Subotici. Kao veliki promotor jedinstvene umjetnosti od slame, a u čast *Kate Rogić* i *Mare Ivković* Ivandekić, kako i sam kaže: »Posvećujem svim tihim, samozatajnim i strpljivim tvorcima ove vrste umjetničkog stvaranja«. Životno zainteresiran za kulturno-prosvjetni život svoga napaćenog naroda, zauzimao se za otvaranja hrvatske gimnazije za koju je veliki biskup Lajčo Budanović ostavio pet zgrada i više od stotine jutara zemlje. U tom cilju je dao tiskati knjigu »Život i rad Paje Kujundžića« povodom koje je održana promocija, na kojoj je pokojni *mr. Lazar Ivan Krmpotić* održao predavanje pod nazivom: »Borba za uvođenje narodnog jezika u školstvo«. Bio je najbolji poznavatelj kulturne baštine bunjevačkih Hrvata u suradnji s blagopokojnim

Održano predavanje »Što sijati u 2006.«

Kukuruz i suncokret, ali – kako?

*Stručnjaci Znanstvenog instituta za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada isticali prednosti sorti i hibrida ove kuće * U seriji od desetak predavanja bilo je mnoštvo uvijek korisnih detalja vezanih za način obrade ili zaštitu pojedinih kultura*

Ako je o kulturama riječ, onda odgovor na pitanje »Što sijati u 2006.« za poljoprivrednike u okolici Subotice i nije neka tajna. Kukuruz i suncokret već desetljećima čine dvije trećine zasadenih ratarskih kultura na poljima sjeverne Bačke.

Međutim, ukoliko se iza istoimenog naslova pokušalo raščistiti kako to uraditi, onda je zacijelo vrijedilo doći prošlog petka, 10. veljače, u subotičku Gradsku kuću na predavanje kojeg su zajednički organizirali Znanstveni institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada »Agrozavod« i »Komerc-servis«, a čiji je domaćin bila lokalna samouprava.

OTVORENE ŠKARE CIJENA: Možda ponajviše zbog dugogodišnjeg iskustva da pitanje »kako« uvijek nađe oblik odgovora »nekako«, ni domaćini ni organizatori nisu se previše upuštali u razrješavanje ove dvojbe, koja poljoprivrednike ciklično muči svakog proljeća. Namjesto toga, iznošene su činjenice »koje ništa ne staju«, primjerice da je za predstojeću sjetvu na poljima subotičkog atara ostalo oko 70 posto površina, tj. nekih 55.000 hektara, kako je to rekao stručni suradnik za poljoprivredu u Općini Subotica *Mirko Ostrogonac*. Mogla se čuti i konstatacija dopredsjednika Općine *Petra Kuntića*, kako se poljoprivrednici i ove godine nalaze pred »otvorenim škarama cijena« zbog čijih bi sve širih kraka (cijena repromaterijala i finalnih proizvoda) država morala intervenirati određivanjem zaštitnih cijena.

Petar Kuntić, međutim, misao nije završio definiranjem na što bi se zaštitne ci-

jene odnosile: na kukuruz, suncokret, soju, svinje ili goveda, napose kada se zna rezolutan stav Ministarstva poljoprivrede o tzv. slobodnom tržištu, a čiji je »atest« uspješno prošlo pred nepune dvije godine, kada je dogovorom porušilo barikade ratara koji su upravo od države tražili zaštitnu cijenu pšenice.

KOJE SJEME KUPOVATI?: Nakon uvodnih riječi domaćina – koje uvijek gode ušima nezadovoljnih poljoprivrednika – prešlo se i na bit predavanja: koje sjeme kupovati? Po sve popularnijem načelu »kupujmo domaće«, stručnjaci Znanstvenog instituta za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada isticali su prednosti sorti i hibrida ove kuće u odnosu na ostale, napose

iz sve prisutnijeg inozemstva (SAD i Francuska), a koji su identične prezentacije već održali u Subotici i njezinoj okolici. Naravno, u seriji od desetak predavanja bilo je mnoštvo uvijek korisnih detalja vezanih za način obrade ili zaštitu pojedinih kultura, osobito nakon atipične godine (kakva je bila 2005.) za područje sjeverne Bačke.

Najpošteniji i istini najbliži stav iznio je direktor Instituta *Miroslav Malešević* riječima da je od dvojbe »kojem se carstvu prikloniti« prilikom odabira sjemena, važnije pitanje kome proizvode prodati. No, to je opet povratak na priču o strateškim proizvodima, zaštitnim cijenama i slobodnom tržištu, o kojima ovoga puta nije bilo riječi.

Z. R.

Najvažnije je pitanje kome proizvode prodati: sa predavanja

VIJESTI

Kucsera demantirao optužbe da spriječava plinifikaciju

Predsjednik subotičke Općine *Géza Kucsera* odbacio je 13. veljače optužbe nekih koalicijskih partnera da spriječava reali-

zaciju projekta plinifikacije osam prigradskih mjesnih zajednica. Predstavnici osam mjesnih zajednica iz okolice Subotice potpisali su krajem prošle godine s beogradskom firmom »Telefonija« ugovor o uvođenju plinovoda, a predsjednik Općine im je negirao pravo na zaključivanje takvog ugovora. Projekt mjesnih zajednica podržavaju koalicijskih partneri Saveza vojvođanskih Mađara (SVM), Demokratska stranka (DS) i Liga socijaldemokrata Vojvodine, (LSV), koji ocjenjuju da je takva inicijativa nužna za razvoj sela. Kucsera je na konferenciji za novinare istaknuo da je izdvajanjem »Suboticagasa« iz »Toplane«, jasno vidljiva namjera rješenja plinske mreže i da je ugovor »Telefoni-

je« s osam mjesnih zajednica, sklopljen bez dogovora sa »Srbija-gasom«.

»Odlučio sam da oformim komisiju pravnika koja će analizirati ugovor, a saznao sam da 'Telefonija' nema licencu za izgradnju plinovoda«, rekao je Kucsera i istaknuo kako se neke klauzule o rokovima nikako ne mogu realizirati, pošto je samo za izradu projektne dokumentacije i pribavljanje dozvola, potrebno najmanje godinu dana.

DS i LSV ističu kako je beogradska »Telefonija« ponudila građanima za uvođenje plina beskamatni kredit na pet godina i da je riječ o »čistom poslu«. Od koalicijskih partnera SVM-a stigle su i optužbe da se cijeli posao stopira kako bi se izašlo u susret potencijalnom partneru zainteresiranom za dokapitalizaciju »Subotičagasa«, zagrebačkoj firmi »Montmontaža«.

Član Općinskog vijeća zadužen za komunalnu djelatnost iz DS *Nebojša Janjić*, rekao je i da njegova stranka neće dozvoliti privatizaciju javnih poduzeća dokapitalizacijom, već isključivo prodajom. Kucsera je rekao kako je »točno da je zagrebačka firma zainteresirana, ali do danas nema zvanične potvrde. Još uvijek nije napravljena diobna bilanca s 'Toplanom', tako da o privatizaciji u ovoj godini nema govora«. Predsjednik subotičke Općine je istaknuo i da bi za plinifikaciju osam mjesnih zajednica trebalo raspisati tender i posao povjeriti najpovoljnijem ponuđaču.

Beta

Otvoren ured Udruga poljoprivrednika Subotica

Nakon godinu i pol dana od osnutka, Udruga poljoprivrednika Subotica otvorila je ured koji je s radom počeo u pone-

je svakog radnog dana od 8 do 15 sati. Prema riječima člana Upravnog odbora *Miroslava Kiša*, poljoprivrednici se ovdje mogu informirati i dobiti savjete o registriranju poljoprivrednih gazdinstava, kao i o općinskim, pokrajinskim ili republičkim ponudama u svezi stimulacije za zakup zemlje, kratkoročnih i dugoročnih poljoprivrednih kredita, bespovratnih poticajnih sredstava od 30-50 posto za investicije, te uvjetima za dobivanje jednokratne pomoći od 40.000 dinara za staračka nekomercijalna poljoprivredna domaćinstva.

Kako navodi Kiš, sve usluge su besplatne, a više informacija može se dobiti i na telefone 673-720 i 673-721. Inače, u subotu 18. veljače u periodu od 9 do 10 i 30 sati na navedene brojeve telefona moći ćete postaviti pitanja na koja će odgovarati ministrica poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva *Ivana Dulić Marković*.

D. B. P.

Radionica za djecu u Gradskoj knjižnici

U okviru programa »Radionice subotom«, na Dječjem odjelu Gradske knjižnice, u subotu, 18. veljače, održat će se radionica pod nazivom »Udahnimo život tekstilu«, a na temu »U susret proljeću«. Voditeljica radionice je *Erika Janovics*, kreatorica kostima i lutaka. Radionica za grupu na mađarskom jeziku počinje u 9 i 30 i traje do 11 sati, dok će termin od 11 do 12 i 30 sati biti namijenjen za grupu na srpskom i hrvatskom jeziku.

Redovna godišnja izborna skupština Planinarskog kluba »Spartak«

Godišnja skupština ŽPK »Spartak« iz Subotice održana je 11. veljače u prostorijama kluba. Nazočno je bilo 42 člana kluba, kao i gosti: *Borivoje Veljković*, predsjednik Planinarskog saveza Srbije i *Milivoje Erdeljan*, tajnik Planinarsko-smučarskog saveza Vojvodine. Nakon izbora radnog predsjedništva i pozdravnog govora tajnika kluba *Zorana Vukmanova*, po usvojenom dnevnom redu podnijeta su izvješća o radu u 2005. godini, kao i financijsko izvješće. Klub je protekle godine imao 49 akcija, među kojima su najznačajnije: uspon na Mont Everest, na koji se u mjesecu svibnju popeo *Iso Planić*, kao član Vojvođanske ekspedicije u kojoj su sudjelovala još dva člana kluba »Spartak«, uspon na Zapadni Elbrus, najviši vrh Europe, usponi na Mont Blanc, Materhorn, Grosglockner, kao i usponi na planine u okruženju Musala, na Olimp, Korab, Triglav i mnoge planine u Srbiji i Crnoj Gori, za šta je po četvrti put u proteklih pet godina klub »Spartak« proglašen za najaktivnije planinarsko društvo u Vojvodini.

Na skupštini kluba izabrano je i novo rukovodstvo kluba: za predsjednika *Iso Planić*, za potpredsjednika *Feliks Krivošija* i za tajnika *Zoran Vukmanov*. Donijeta je i odluka o visini članarine za 2006. godinu, a usvojen je i plan rada, kojim se planiraju šetnje u okolici Subotice, usponi na planine u Srbiji i Crnoj Gori, sudjelovanje na akcijama Planinarskih saveza Srbije i Vojvodine, alpinistički usponi na vrhove Alpa i Himalaja i takmičenja u penjanju na vještačkoj stijeni.

H. R.

djeljak 13. veljače. Ured se nalazi na II. katu Otvorenog sveučilišta (Trg Cara Jovana Nenada 15), u sobi broj 9, i otvoren

»Šokačko prelo« u Bačkom Bregu

Veselje u Beregu malom

*Tradicionalno prelo održano u organizaciji HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« * Preljsku pismu »Digod u nutrini« napisao Zlatko Gorjanac U kulturno-umjetničkom dijelu programa, nastupili članovi Folklornog odjela domaćina i članovi folklorne skupine iz Donjih Andrijevac * Uz tamburaški sastav »Dike« iz Vinkovaca, veselje trajalo do kasno u noć*

Tradicionalno »Šokačko prelo« u Bačkom Bregu, koje je održano 11. veljače u Domu kulture, u organizaciji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Silvije Strahimir Kranjčević«, otpočelo je pjesmom »Na sjeveru, u ravnicima«, autora *Željka Gorjanca*, koja se pjeva kao svečana pjesma HKPD »Silvije Strahi-

mir Kranjčević«, a zatim je ovogodišnju preljsku pismu »Digod u nutrini«, koju je napisao *Zlatko Gorjanac*, recitirala *Ines Košec*.

Brojne goste je prvo pozdravio počasni predsjednik HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« *Joza Kolar*, napominjući kako su se prela u Bačkom Bregu održavala od

давних vremena. »Zapis o prvom prelu datira iz 1908. godine, a iz razgovora i druženja na idućim prelima rodila se ideja o formiranju jednog Društva i tako je 1927. godine osnovano Hrvatsko prosvjetno društvo 'Seljačka sloga', koje je pod tim imenom radilo do 1941. godine, a prela su se održavala redovito do Drugoga svjetskog rata. Godine 1947. osnovano je 'Hrvatsko kulturno društvo u Bačkom Bregu', koje je nakon dvije godine rada promijenilo ime u 'Kulturno-prosvjetno društvo', a Društvo 1952. godine, uzima ime hrvatskog pjesnika *Silvija Strahimira Kranjčevića*. Prela se se organizirala svake godine, a godine 2004. Društvo u svoj naziv vraća hrvatski predznak«, rekao je *Joza Kolar*.

Goste, predstavnike hrvatskih udruga i brojne uzvanike pozdravio je i predsjednik HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« *Stipan Katačić*. Među uzvanicima na »Šokačkom prelu« bili su: generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš* sa suradnicima, prvi tajnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu *Rajka Rajić*, predsjednik Općine Sombor *Jovan Slavković*, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Josip Z. Pekanović*, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Lazo*

Djevojke u nošnji koja se nosi u okolici Slavonskog Broda

Preljska pisma Šokačkog prela **DIGOD U NUTRINI**

Digod u nutrini, u sobice moje duše,
Digod u tišini gori fenjer stari,
A vitar se sigra i snig kroz šorove nosi...
Mir je u selu, kokad je nedilja,
I ko da je zbilja.
Svit se stazom gurka i pozdravlja,
Odlazi sa misnog slavlja pod krovove svoje,
Za astal sidu, molju se i jidu.
Dica kroz pendžer gledu kako pahulje se roju,
Pa ih broju, pa se smiju,
A dida i baka kraj pečke se griju
I gledu sebe u svojim unucima
Dok na vrata ladna zima kuca,
Digod u nutrini, tude, usrid srca...
A pridveče, kad zabili selo,
Opet staze pune, svi idu na prelo.
Pisma se čuje, treperu tambure,
Što je lipo kolo i šokačke cure.
A istom bečarac i pisma iz grla,
Osmih lica šara, probudu se čula.
Ala je veselo kad se svi sastanu,
Kad se čeljad smije, kad se svi divanu,
A obrazi rumeni od podrumskog vina,
Promalju se zvuci, gasi se tišina.
Tambure raspaljile svoje oštre dure,
Zaigrali momci, zapivale cure,
Pisma plovi zrakom ko dunavski čamac
Za svakog je ovo neodoljiv mamac.
Toplo nam je ode, dok snig na vrata kuca,
Digod u nutrini, ode, usrid srca.

Zlatko Gorjanac

Vojnić Hajduk, zamjenik i pomoćnik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i prava nacionalnih manjina, upravu i propise *Dorđe Čović* i *Slaven Dulić*, predstavnici Etnografskog muzeja iz Zagreba *Katarina Bušić* i *Josip Forjan*, direktor NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić*, župnik župe Svetog Mihovila u Bačkom Bregu vlč. *Davor Kovačević* i predsjednica udruge »Šokačka grana« iz Osijeka *Vera Erl*.

U daljnjem tijeku programa nastupili su članovi folklorne skupine iz Donjih Andrijevac, koji su pjevali pučke pjesme iz Brodskog posavlja, a zatim se najmlađa skupina Folklornog odjela HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«, predstavila sa spletom šokačkih igara u koreografiji *Željka Gorjanca*. Nakon najmlađih, starija skupina Folklornog odjela Društva pjevala je šokačke bečarce, a svoje umijeće, ponovo su pokazali i članovi folklorne skupine iz Donjih Andrijevac.

Iza toga goste je zabavljao tamburaški sastav »Dike« iz Vinkovaca. Na Šokačkom prelu bila je priređena i tombola, a veselje je trajalo do kasno u noć.

Sadašnji predsjednik i počasni predsjednik HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«: Stipan Katačić i Joza Kolar

Stariji članovi skupine Folklornog odjela HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«

Glazba za pravo veselje: tamburaški sastav »Dike« iz Vinkovaca

Z. Sarić

U pripremi je novi Zakon o položaju vjerskih zajednica

Crkva treba ostvariti svoje imovinsko pravo

*Institucije su bile svedene na mali maksimum, kao svi privatni vlasnici * U procesu povrata Crkva će imati lakši proces dokazivanja * Crkva ne želi biti bogata već samo želi upotpuniti svoj rad na koji je pozvana*

Piše: Olga Perušić

Oduzimanje imovine crkvenim institucijama otpočelo je odmah nakon rata i politike komunističke vlasti. Prvo je počela konfiskacija, a zatim i oduzimanje imovine. Prvo je provođeno nad javnim službama, poput škola, staračkih domova i institucija, a potom je oduzeta i ostala imovina kao rezultat agrarne reforme. »Poznato je kako se crkvena imovina oduzimala temeljem dekreta tj. odluke komunističkih vlasti i to donesene u vidu rješenja, a ne na temelju zakona. Tako je temeljem odluka dolazilo do zatvaranja pojedinih škola i do oduzimanja njiva, šuma i konačno oduzimanja zadužbina«, objašnjava velečasni *Andrija Kopilović*.

Samo oduzimanje provođeno je u tri razine. Prvo je onemogućena djelatnost Crkve u javnim institucijama, zatim se oduzelo sve što je služilo crkvenim namjenama. U drugoj etapi otuđena je imovina od koje se Crkva i izdržavala, a to su velike površine njiva i šuma u Bačkoj u posjedu Crkve. Na završetku postupno su oduzete zadužbine. Crkva, iako je imala status pravne osobe, bila je svedena, na tzv. minimum institucijskoga posjeda, ali bez postojanja institucija. Sve su katoličke, evangelističke i pravoslavne crkvene institucije bile zahvaćene tim procesima, dok su njemačkim, uglavnom protestantskim crkvama, imovinu nacionalizirali, jer je to bila imovina »neprijatelja«. Ta je imovina odmah oduzeta i postala je državno vlasništvo, te one nemaju dekret o oduzimanju.

DOKUMENTACIJA: Bilo je i nasilnoga oduzimanja. Primjerice, u zgradu sjemeništa Paulinima, prvo se uselila bolnica, zatim neka druga institucija, kako bi nakon nekoliko godina izdano rješenje da je ta zgrada nacionalizirana. Danas postoje slučajevi da nije provedena zakonska odluka tadašnjih vlasti. Takav primjer je današnja zgrada Muzičke škole u Novome Sadu. U sudskoj dokumentaciji objekt se vodi kao crkvena imovina, dok je Crkva ne posjeduje.

»Dekret kojim se nalaže da je ta zgrada oduzeta, nije nikada uručen i o tomu nema mo dokumentacije. Kapela, koja se nalazi u sklopu zgrade, vodi se kao javni molitveni prostor srednje škole. Posjedujemo uglavnom sve podatke, ali nedostaju nam dokumenti koje posjeduje arhiv Republike Srbije, a tu su obuhvaćene odluke koje koje nisu uručene vlasnicima. U tim dokumentima je definirano, što je oduzeto, tko je provodio oduzimanje i za koju namjenu. Kad se donese novi zakon za povrat imovine, tad će ta arhiv imati vodeću ulogu«,

kaže velečasni *Andrija Kopilović*. Ako danas ta zgrada ne služi namjeni, a pri tomu je ostala u vlasništvu Crkve, onda možemo postaviti pitanje o povratu te imovine. Sadašnji zakon dozvoljava da se takva mogućnost istraži i da se vrati u namjenu, kojoj je nekada nekretnina i služila.

NOVI ZAKON: Dva su Zakona o položaju vjerskih zajednica u pripremi i oni su sada ušli u proces trećeg čitanja prije stupanja u Skupštinsku proceduru. U tom zakonu ima i jedan dio posvećen povratu imovine Crkvi. Snagom tog zakona Crkva se promatra kao institucija, te ne mora dokazivati svoje imovinsko pravo, jer se lako vidi iz dokumentacije kada je nastupilo oduzimanje i točno stanje što je bilo u crkvenom

svom. Bitno je poštovati pravičan povrat, makar se to odužilo na dugi niz plaćanja godinama.

OČEKIVANJA: »U nekom dosadašnjem režimu vlasti Crkva nije imala mogućnosti za povrat imovine. Za sada se možemo pozvati na postojeći zakon na osnovu kojega se može vratiti nekretnina koja ne služi namjeni. Tu su nadležna razna ministarstva, gdje postoje problemi isprepletenosti zakona i nadležnosti. Dok se ne donese zakon generalan za sve, nemoguće je pronaći pravi put. Sudjelovao sam u izradi prednacrta i nacrtu Zakona o pravnom položaju vjerske zajednice i taj zakon je prošao skoro sva čitanja i promatranja Europske unije. Smatram kako se ne može ni skupština

Zgrada u Subotici u Ulici Matije Gupca koja je nekada bila u vlasništvu Crkve

nome vlasništvu. U tomu se Crkva razlikuje od ostalih lica, koja trebaju dokazati svoje potomstvo kao uvjet naslijeđivanja. Crkva se ne izuzima iz zakona, već ima lakši proces dokazivanja. Postoji plan o trostrukom povratu, po kojemu će se prvo vraćati njive i šume. Ta imovina će se vratiti u istoj količini, kao što je i oduzeta. Jasno je kako to ne mogu biti iste njive, a nažalost ni šuma sada nema toliko, jer su nažalost iskrčene. Provodit će se kao pravna zamjena, odnosno putem realne vrijednosti. Veći problem javlja se kada su u pitanju nekretnine. Zgrade koje su bile namjenske, poput škola i vrtića, trebaju dugi proces dogovora s vlastima, te vidjeti što je od toga moguće vratiti, a što se može ponuditi kao zamjena. Postoji i imovina koja više nije aktualna za vraćanje, jer tu instituciju Crkva više nema. Glede svake imovine bit će dogovor s nadležnim ministar-

igrati zakonom iza kojega stoji devedeset i pet posto građana ove zemlje, koji su se izjasnili kao pripadnici pojedinih crkvenih zajednica. U tom zakonu postoji stavka koja definira povrat oduzete imovine, a iščekuje se i akt na koji način to treba provoditi«, kaže *Andrija Kopilović*.

Pri izradi novoga zakona Crkva ne želi nametati svoju viziju, niti biti iskorištena, već želi partnerski surađivati s državom. Institucijama ne treba privilegij, već ostvarivanje svoga imovinskoga prava, kako bi se ostvarilo naravno pravo, a to je evangelizacija. Tu podrazumijevaju karitativne ustanove, djelatnosti crkve u vrtićima, školama i bolnicama, kao području na gdje Crkva želi raditi i dalje. Po riječima našega sugovornika Crkva ne želi biti bogata već samo želi upotpuniti svoj rad na koji je pozvana.

Piše: vlč. dr.
Andrija Kopilović

Iz naravi škole može proizaći jedan od značajnijih elemenata za njen odgojni koncept: sinteza kulture i vjere. Jer, znanje u svjetlu vjere postaje mudrost i životna vizija. Povezivanje razuma i vjere koje je suštinsko pitanje pojedinih predmeta potiče na jedinstvo, oblikovanje i usklađivanje znanja stvarajući tako od obrazovanja stečenog u školi viziju svijeta, života, kulture i povijesti

Bitni detalji u formiranju zrelih osobnosti

Znanje u svjetlu vjere

Nastavljamo razmišljanje iz prošloga broja o katehetskom susretu u Beogradu. Osobito me ovaj puta zanima ne samo analiza rada, nego i svaki detalj koji nas može pomoći u radu. Škola se suočava s djecom i mladima koji doživljavaju različite teškoće današnjeg vremena. Suočava se i s učenicima koji izbjegavaju napor, nisu sposobni za žrtvu, odricanje i ustrajnost, kojima nedostaju autentični uzori, često i u njihovim vlastitim obiteljima.

Sve veći je broj onih, koji ne samo da su indiferentni prema vjeri ili je ne prakticiraju, nego nisu primili nikakvu vjersku ili moralnu formaciju. Ovome valja još dodati – kod mnogih učenika i obitelji – vlada osjećaj duboke ravnodušnosti prema bilo kakvoj vjerskoj ili moralnoj izgradnji do te mjere da od škole očekuju jedino svjedodžbu ili samo visoko kvalitetno znanje i osposobljavanje za određenu struku. Ozračje koje smo opisali dovodi do određenog stupnja pedagoškog umora koji dodatno otežava ulogu nastavnika u današnjem društvenom kontekstu. Ali, iz naravi škole može proizaći jedan od značajnijih elemenata za njen odgojni koncept: sinteza kulture i vjere. Jer, znanje u svjetlu vjere postaje mudrost i životna vizija. Povezivanje razuma i vjere koje je suštinsko pitanje pojedinih predmeta potiče na jedinstvo, oblikovanje i usklađivanje znanja stvarajući tako od obrazovanja stečenog u školi viziju svijeta, života, kulture i povijesti. U vjerskom odgojnom konceptu nastavnici svih područja bi trebali surađivati, pazeći na svaki detalj, svaki sa svojim specifičnim sadržajima, u formiranju zrelih osobnosti.

GRADITI DETALJE: Tek kada se sve te datosti udruže u odgojnom procesu, može se govoriti o zdravom rastu ličnosti. Cilj prema kojem se »hodočasti« je upravo taj zdravi čovjek. Katehetski rad i po-

slanje je jedno od bitnih čimbenika stvaranja toga čovjeka. Međutim, život kao prolaznost, a odlazak konačno iza granice ovozemaljskoga i prolaznoga, čini čovjeka »bićem u hodu«. Ako spomenute čimbenike odgoja i samoodgoja časteći prihvaća, a hoda na putu života prema ostvarenju vlastitoga bića, onda je hodočasnik. Dakle, samo oko jednoga čovjeka i jedne osobnosti primjećujemo nebrojene različitosti koje služe istom cilju: pravi čovjek.

Stoga je interdisciplinarna suradnja svih odgojnih čimbenika naravni okvir da se stvori jedinstvo u različitosti, to jest da se sačuva identitet vlastite osobnosti u svim dimenzijama privatnog i javnog života, a da se izgradi slika pravoga čovjeka koji je svima nama cilj, jer novi čovjek čini novo društvo., to novo društvo treba imati sluha i smisla za mnoge detalje. Neka olakša čitateljima ovo nekoliko zgoda iz života da bolje razumijemo potrebu: graditi detalje.

NE ZABORAVITI BITNE STVARI: Naše se vrijeme ponosi smislom za organizaciju, pa se redovito pri održavanju nekoga skupa ističe ili kudi organizacija. Procjenjuju se svi, često i najbeznačajniji detalji. Ponekad se zaboravi na najbitnije stvari, kao što se jednom dogodilo nekom talijanskom župniku za vrijeme tijelovske procesije. S mnoga žara i mara vrijedni je župnik pripremao sve detalje kako bi procesija dobro ispala, na izgradnju i duhovno obogaćenje puka. Želio je da to zaista bude narodna svetkovina, kod koje će sudjelovati i uživati sav kršćanski puk. Nekoliko mjeseci prije Tijelova župnik je zadužio posebnu skupinu uzetih župljana da razrade plan proslave, kako bi doista cijela župa bila obuhvaćena. I dođe tako blagdan i procesija krene. Naprijed ministranti sa svijećama, pa djevojčice u bjelini sa cvijećem, te mladi iz crkvenih pokreta u svojim uniformama, crkveni zbor, a

mnoštvo okupljenog naroda najavljujvalo je veliki skup. Kad je zbor zapjevao uvodnu pjesmu, iz crkve je izišao lijepo ukrašeni baldahin koji su nosili odrasli muškarci u tamnim odijelima, a pod baldahinom župnik u svečanom pluvijalu s bogato izrađenom pokaznicom u rukama. I kad je procesija već krenula, kapelan koji je pazio na nestajne ministrante, došapne župniku: »Prečasni, u pokaznici nema hostije!«

Župnik uzbuđeno odvrat: »Zar ne vidiš na koliko stvari moram sam misliti? Pa ne mogu se ja brinuti o svim detaljima!« Za dobroga je župnika *Isus* u posvećenoj hostiji bio mali detalj. Možda i beznačajan, kad se na njega nije ni mislilo. Kao uostalom i za mnoge vjernike. Glavno da je proslava svečana.

K NOVOM DRUŠTVU: Nisu tako mislili veliki sveci. Pripovijeda se da se jednom sv. *Tereziji Avilskoj* ukazao mali *Isus* i dok je ona u mističnom zanosu grlila malo dijete, oglasi se zvonce za zajedničku molitvu. Svetica je ostavila malog *Isusa* i krenula u kor na molitvu. No, priča još nije završena. Kažu da je sv. *Bernardica Soubirous*, ona kojoj se u Lurdu ukazalo Bezgrešno Začeće, slušajući u novicijatu o ovom neobičnom događaju koji se ističe kao uzoran primjer redovničke poslušnosti, rekla svojim sestrama da joj se ne dopada postupak sv. *Terezije* i da bi ona svakako učinila drukčije. Zapanjenim, a pomalo i sablažnjenim kolegicama ponizna je vidjelica iz Lurda dodala: »O da, i ja bih otišla u kor na molitvu, ali bih sa sobom uzela i malog *Isusa*. Uostalom, sigurno nije bio jako težak.«

Konačno, u život katehizanata kateheta mora ponijeti uvijek »sa sobom *Isusa*«. No, i roditelji i svi kršćani pokušajmo ponijeti kroz život »sa sobom *Isusa*« i bit će novi svijet i novo društvo!

U pokladama

Običaji

*Adeti su u adventu nanizani od sv. Barbare (4. XII.) do Oca * Da salašari skrate dugačke zimske noći veče su provodili u komšijanju * Na prelu dobiveno »prelo« je često imalo dugovičnu vridnost * Domaćica je goste darivala komadićom niti vune, sa željom da dotičnog prati srića*

Piše:

Alojzije Stantić

Naši stari su najviše narodni običaja otpravili zimi, u adventu i pokladama. Onda je ravan mirna, a u njoj zeleno žitište navišćava da će uskoro ozele i zaspan dio ravni. Zemljodilci, koji su najviše držali i sačuvali nam adete (običaje), zimi su dospiveni, imali su vrmena da ji otprave onako kako su ji talovali od predaka. Adeti su u adventu nanizani od sv. Barbare (4. XII.) do Oca, a med njima su najlipči i najbogatiji Božićni adeti. Posli nji su salašari u pokladama čekali da vrime smrzne i obave disnotor. Kadgod su potukli, a u novije vrime poklali ranjenike, s kojima su ocigurali mrs i bili smok do slideći poklada, el barem do adventa.

KOMŠIJANJE: Da salašari skrate dugačke zimske noći veče su proveli u komšijanju, najviše u ušorenim salašima. Iz obaški i od šora dalji salaša u komšiluk na divan su išli samo nikoliko mlađe čeljadi, većina je ostala na salašu da se obrane, ako tribalo, od lopova i dotiranica (skitnica).

Da ne dangube žene su se nuz divan bavile pipljivim ručnim radom. Svakom je čeljadetu najdraže ono šta napravi sam, zato su poradne žene u ručnom radu našle veliko zadovoljstvo. Divan su često obogatile naukom ko je kako i zašto tako prošlo, el su starije i za ručni rad nadarene žene mlađe upućivale u tajne tog posla.

Jedan od najpipljiviji poslova je rad s vunom: pređenje, pletenje i štrikanje. Kad su u lito ostrigali ovce žene su oprale vunu, osušile je i ostavile na tavan do zime. Više puta sam gledao žene s koliko su strpljenja i ljubavi radile taj pipljiv posao. Posli sam svatio da ji je cigurno opušto, smirivo, jel dok su se š njim bavile onda njim cigurno nisu pale na pamet životne nevolje. Odjedared ne mož mislit na nevolju i radit pipljiv posao.

U pokladama se često spominju zabave. Kad zavirimo u život naši stari, do II. sv. kog rata, vidimo da su njim nuz komšijanje najvažnije zabave bila prela i pokladne zabave. Onda u rani nisu oskudivali nit su je šporovali, posla su jedva imali, pa njim je doteklo vrmena i da se zabavljaje.

Stariji se još sićaje kadgodašnji obitelji - ski prela, najviše oni iz velike obitelji, kad su roditelji skupili udomljenu dicu s obite -

ljima. Ta prela se pamte i po »prelu«, kako su nadili ime daru kojeg njim je onda darivala mater. Na prelu dobiveno »prelo« je često imalo dugovičnu vridnost ko sićanje na taj događaj. Zato se katkad dobiveno »prelo« dugo čuva i dično pokaziva jel je ono uspomina od matere, tete...

KORENI IZ DAVNINA: Poriklo adeta »prela« znamo iz opisa mađarskog pisca Deže Kostolanjija. U jednom prelu domaćica je na okićenom vretenu (naprava za

ladnoće vuna je bila najbolja.

Tušta adeta vuče koren iz davnina, a njegovo držanje je podešeno vrmenu i priliki. S nošenjem manipula je možda nasto i adet kad je domaćica goste darivala komadićom niti ispredene vune, sa željom da dotičnog prati srića. Lipa je to želja. Prelja ju je pokazala nitom vune, od srca, onim šta joj je najmilije.

Iz upredene vunene nite kadgod je mater isplela tanku crvenu narukvicu. Prid priskakanja vatre na sv. Ivana Cvitnjaka

(24. VI.) navukla je na ruku malog diteta. Vatra je od pamtivika ljudima važna u životu, svitlila njim i grijala ji, pa i do skoro držan adet priskakanja vatre ima tumačenje zašto su vatru i kako priskali, el skakali kroz nju. Po virovanju onaj ko priskače vatru biće čuvan od zli duhova. Nuz to tanka narukvica će čuvat dite da ga ne ureknu (zazvat nesriću, bolu...), da srićno odraste. Najlipča želja svake matere ditetu je da bude srićno, da ga odrani u čeljade za koje se neće morat stidit jel je njezino.

Kadgod kad je narod držo do praznovirja odrasli su stripili da kogod ne urekne, ono što je mlado i šta od josaga (blaga) odranjivaje.

S istom nakanom, da ga čuvaje od uroka, kadgod su svezali izglednom jagnjetu el ždribetu crvenu pantljiku oko vrata, da se lipo odrani i bude izgledno kojim će se dičit. Onda domačin nije volio, a i nije bio red, pofalit mu kako ima lipe prasice, ždribe, tele, pilež, el... Red je bio da se domačinova odrana pofali rićima: »Ju, što je gadno...«

Crvena boja je i boja vatre. U adetima o njoj ima više kojekaki tumačenja. I danas crvenom bojom obilježavaje kad štogod nije dopušteno, el se čega triba klonit.

Kadgod su đakoni, svećenici i biskupi nosili manipul (*manipulus* – naručnik) svi-lenu crvenu nit na misnom ruvu oko live ruke. Manipul su nosili na svetoj misi, što po nikima mož dovest i u vezu s užetom kojim je Isus bio vezan i potezan na putu prema Kalvariji. Biće da je manipul podsićo posvećena lica da tribaje slidit Isusa, njegov nauk.

Prelja s vunom na vretenu

ručno pređenje vune) isplela nit vune i od njeg svakom darivala po komadić, za srićan put, za sriću. Vrimenom su misto vunene niti počeli darivat štogod manje vridno za odivanje.

Vuna je kadgod ljudima više vridila neg danas. Skoro da nije bilo čeljadeta obučenog u ladnijem vrmenu a da na sebi nije imo štogod od vune. U sobi su imali na stanu (ručnom razboju) tkane vunene ponjavice (pokrivač postelje), krevetne i astalske čaršape. Do skoro smo se pokrivali i jorganom ispunjenim vunom. I danas, a kadgod još više, čeljad su nosila koješta na sebi naštrikano od vune. Za čuvanje tila od

Priča o Hrvatima – Hrvati u XX. stoljeću (95)

Hrvati u vrijeme Prvoga svjetskog rata

*Slaba motiviranost hrvatskih vojnika, osobito onih na istočnome bojištu, navodila ih je na predaju *
 Mnogi su se priključili dobrovoljačkim jedinicama i nastavili ratovati na strani Antante,
 a neki su se kasnije priključili boljševičkome pokretu * Austrijo, ovo je tvoj kraj*

Piše: Zdenko Samaržija

Austro-Ugarska Monarhija imala je jedinstvenu vojnu komandu, a zapovjedni je jezik u postrojbama bio ili njemački ili mađarski. Dok su Hrvati iz Dalmacije i Istre bili u sastavu jedinica sa njemačkim zapovjednim jezikom – najviše ih je vojsku služilo u mornarici, Hrvati iz Banske Hrvatske služili su vojsku u domobranskim pukovnijama u kojima je zapovjedni jezik bio hrvatski.

REŽIMSKA NASILJA U HRVATSKIM ZEMLJAMA: Čim je rat počeo, hrvatske su zemlje preplavili policijski doušnici. Nakon uspjeha srbijanske vojske u Balkanskim ratovima porasla je želja Hrvata za stvaranjem zajedničke države sa Srbijom i Crnom Gorom, a zagovornike te ideje austro-ugarske su vlasti proglašavali veleizdajnicima. Zatvarani su, držani u tamnicama bez suđenja, a neki su i smaknuti odlukama prijetih sudova.

Osobito je bio težak položaj srpske manjine, a ulazak Italije u rat na strani Antante znatno je pogoršao položaj Talijana u Istri i Dalmaciji.

ZELENI KADER I POBUNE MORNA-RA: Oskudica i silna skupoća namirnica tištale su stanovništvo, a teški uvjeti ratovanja i golemi gubici uzrokovali su i nezadovoljstvo vojnika na bojišnici. Godine 1916. vlasti Austro-Ugarske Monarhije od-uzimale su bakreno posuđe, kotlove za pečenje rakije, avane i kvake te ih pretopile u topove. Slaba motiviranost hrvatskih vojnika, osobito onih na istočnome bojištu, navodila ih je na predaju. Mnogi su se priključili dobrovoljačkim jedinicama i nastavili ratovati na strani Antante, a neki su se kasnije priključili boljševičkome pokretu.

Hrvatski su se vojnici također odmetali i skrivali po šumama. Te suvremene hajduke nazivamo zelenim kaderom. U selima su

imali pristalice, koji su im slali hranu i odjeću, a pljačka je često bila njihov važan izvor prihoda.

Nezadovoljstvo je preplavilo i Hrvate koji su služili u ratnoj mornarici. Pobuna je 1918. godine izbila u Boki Kotorskoj, a pobunjenici su imali pristalice i u drugim pomorskim bazama, u Puli i Šibeniku.

Kad su zvona pretvarana u topove

U Ljetopisu župe Preslavna Imena Marijina u osječkom Donjem Gradu čitamo:

»1914. te je godine bila velika zima, pucao je crijep od hladnoće, a bilo je i slučajeva smržavanja. Počeo je rat.

1915. svugdje oko bijesni rat. Ne-pretance se u Osijek dovoze ranjenici. Cijene živežnih namirnica, ali i potrošne robe počele su skakati.

1916. početkom rujna vlasti su skida- le zvona sa zvonika. Zvona su, kao bombe, bacali sa zvonika. To gledajući mnogima se oko orosilo. I meni, župniku, gledajući to skidanje čudno je bilo pri duši, a pomisao mi je došla u pamet; Austro-Ugarska, to je tvoja propast. Kad si na to spala da od zvona topove praviš, bolje da te nema.

1917. Grozote rata sve su veće, sku- poća sve veća. Raznih namirnica nedo- staje. Dapače, i plina, rasvjete, nema, ugljen se ne može nabaviti i dovesti. Plin se zatvara u kućama, a negdje se ostavlja po jedan plamen. Što država sa zvonika nije prvi put poodnašala, sada nastavlja odnašati... ostalo nam je sa- mo jedno malo (zvono). Nije državi bi- lo dosta što je zvona poodnašala, došao je red na orgulje: zapovijed je izdana da se cijevi orgulja imaju u ratne svrhe re- kvirirati...«

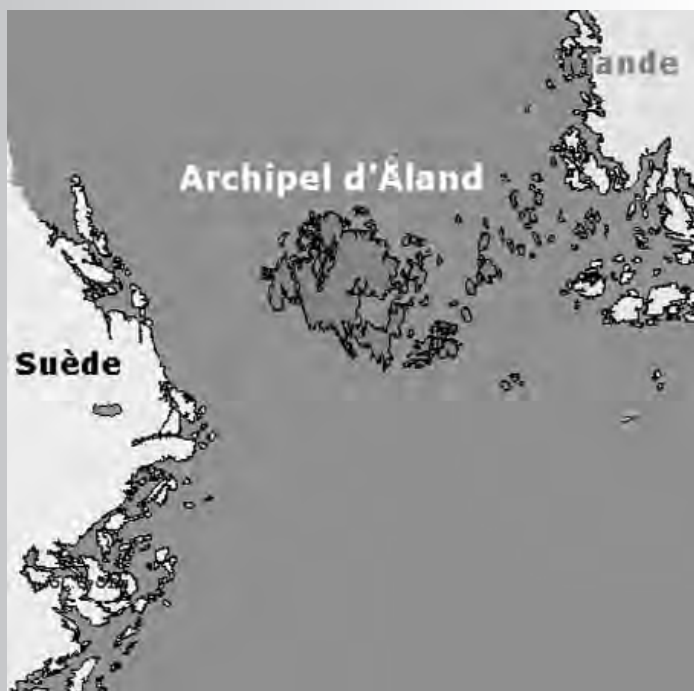
Nezadovoljstvo hrvatskih vojnika na bojišnici

Piše: Milivoj Prčić

T(V)JEDNIK

Aland, finski mini arhipelag sa švedskim življem od 20.000 ljudi i s punom autonomijom od 1921. godine, kad je postao dio Finske – 75 narijetko naseljenih ribara i još tisuća golog sitnog

Po svemu sudeći anglo-američka literatura uzima novi smjer, jer po svemu sudeći »odzvnilo« je postmodernizmu i ljudi traže nešto novo, posebice zaljubljenici u knjige i čitanje. Tako su se dva engleska pisca, Blincoe i Thorne proglasili za nove puritanice (čistunce) i izdali o tomu manifest, kako treba ubuduće, za novi milenij, pisati Manifest novih puritanaca:

Mi smo prije svega pripovjedači i posvećeni smo pripovjednom obliku.

Prozni smo pisci i prozu smatramo dominantnim oblikom izražavanja. Iz tog razloga se klonimo poezije i svake vrste pjesničke slobode.

Iako priznajemo vrijednost žanrovske proze, kako klasične tako i moderne, uvijek ćemo biti usmjereni prema novim mogućnostima i podrivanju postojećih žanrovskih očekivanja.

Vjerujemo u tekstualnu jednostavnost i prisežemo da ćemo izbjegavati sve postupke pripovjednog glasa: retoriku, autorske komentare.

U ime jasnoće, pridajemo važnost vremenskoj pravocrtnosti te izbjegavamo: analepse, dvostruke temporalne strukture i prolepse.

Nagradu američke nacionalne akademije izdavača zabavne glazbe GRAMMY za 2005. godinu u čak pet kategorija dobila je, moguće i ponajbolja svjetska grupa – U2 (kad se čita engleski: »You too«, Ti također, a u stvari naziv špijunske letjelice)

otočja – najozbiljnije je zaprijetio Europskoj uniji da će istupiti iz ove »krovne« organizacije u koju svi siromasi toliko žele, jer im je puna kapa zabrana koje stižu iz Bruxellesa, a najvažnije je dakako zabrana lova (čitaj: krivolova!) i zamislite, katastrofa za pučanstvo, zabrana trgovine i usmrkavanja burmuta, a od trgovine ovom slasticom za ljubitelje čudnovatog nikotina, na trajektima, uglavnom žive. Divan fermentirani prah najfinijeg duhana koji se usmrkava u nos, što još postoji samo u francuskim i engleskim klasičnim romanima. Ali njima, Olandima, kako se fonetski nazivaju, jer nitko ne kaže finski Ahvenanmaa, trgovina burmutom tj. tim smrvljenim duhanom što je delikates za seljake pa i gospodu tamo, predstavlja gotovo jedinu zaradu.

Budući da sam uvjeren kako će Christian Schwarz-Schilling ugurati za pet godina BiH u EU, mogu zamisliti revolt i očaj Hercegovaca kojima bi EU zabranila proizvodnju i prodaju »škije« i »Flora« za dobre novce, pa još iz šverca (svi znate »Prosjake i sinove«). E, nije se majci rodio tko bi Hercegovcima zabranio gašenje duhana, javno ili tajno, pa mogu razumjeti i nezadovoljstvo mirnih Švedana seljaka i ribara s Alanda iz Finske, koji to »krva-vo« preprodaju i hoće natjerati Europsku uniju da im to i dalje bude dozvoljeno jer je to »snus« (tako se zove taj burmut tamo), kad je već Švedskoj dozvoljeno da »progura« uživanje snusa kao »dio narodne baštine«. Olandi traže da se ista pravila primijene i na njih. Uspjet će, vidjet ćete!

Vjerujemo u gramatičku jednostavnost i izbjegavamo kompliciranu interpunkciju.

Svjesni smo činjenice da su objavljena djela povijesni dokumenti. Kao fragmenti našeg vremena svi su naši tekstovi datirani i smješteni u današnje vrijeme. Svi proizvodi, mjesta, umjetnici i predmeti koje imenujemo su stvarni.

Kao vjerni prikaz sadašnjosti naši će tekstovi izbjegavati bilo kakvo nevjerovatno i nespoznatljivo nagađanje o prošlosti ili budućnosti.

Mi smo moralisti, stoga svi naši tekstovi sadrže prepoznatljivu etičku stvarnost.

Bez obzira na sve navedeno, naš cilj je dosljednost i cjelovitost izričaja, iznad i onkraj bilo kakve podređenosti obliku.

Eto vam jedan Manifest (nije baš onaj »komunistički«), pa razmislite drage kolege književnici, pisci svih vrsta i žurnalisti-novinari, o etici ovog pravca književnosti i do kada će to potrajati, jer ljudi uvijek izmisle nešto novo, premda najviše volim dobru melodramu s prvorazrednim holivudskim glumcima: modu, eleganciju, glamour i camp!

s legendom svijeta Bono Voxom na čelu. Ovaj borac za gladne u Africi i širom svijeta i humanist najozbiljniji je kandidat za Nobelovu nagradu za mir.

Promocija knjige »Wild Card« Dražena Prčića

Večeras, u petak, 17. veljače, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« s početkom u 18 sati, bit će predstavljena knjiga »Wild Card« Dražena Prčića, tiskana u nakladi NIU »Hrvatska riječ«. O ovome romanu, inače sedmom po redu ovog autora, govorit će urednik nakladničke djelatnosti Milovan Miković i Zdenko Samaržija, povjesničar iz Osijeka.

Skupni nastup zborova iz Subotice i Segedina

U cilju razvitka i jačanja kulturne suradnje, Komorni zbor »Pro musica« će u četvrtak 23. veljače, u Velikoj vijećnici Gradske kuće, s početkom u 19 i 30 sati, održati skupni koncert s zborom Više pedagoške škole »Juhász Gyula« iz Segedina.

»Pro musica« je prošle godine gostovala u Segedinu, a u Mozartovoj godini spomenuti zborovi planiraju još jedan skupni projekt – izvođenje Requiema.

Ulaz na koncert je besplatan.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

U organizaciji HKUD »Vladimir Nazor«, u subotu 25. veljače, u Somboru će se održati »Veliko bunjevačko-šokačko prelo«. Manifestacija će se održati u Velikoj dvorani Društva s početkom u 19 i 30 sati.

U uvodnom dijelu programa bit će prikazan igrokaz u režiji Marije Šeremešić, koji će izvesti članovi Dramske sekcije Društva. U programu će sudjelovati i njihova Folklorna sekcija, dok će za glazbeni dio programa, pokraj domaćeg tamburaškog orkestra »Zlatni zvuci«, biti zaduženi ansambl »Ravnica« iz Subotice i specijalni gost večeri, pjevač Stjepan Jeršek – Štef iz Osijeka. Ulaznice se po cijeni od 1500 dinara mogu kupiti u prostorijama HKUD »Vladimir Nazor« u večernjim satima.

Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo« organizirao susret sa sponzorima

Sumirajući prošlogodišnji rad, Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo« je u petak, 10. veljače održao svoj tradicionalni, osmi po redu, susret sa sponzorima koji su na različite načine po-

magali njihove aktivnosti u 2005. godini. Rezultat suradnje su, kako je istaknuo predsjednik Odjela Josip Horvat, održanih devet jednodnevnih izleta (mini kolonija) Odjela, sudjelovanja na dvodnevnoj koloniji udruge »SLIK« u Slatini i četiri međunarodne likovne kolonije u Tuzli, Olomoucu (Češka), Đetvi (Slovačka) i Somboru, priređivanje dvije samostalne i pet skupnih izložbi članova Odjela, te organiziranje i održavanje 9. saziva Međunarodne likovne kolonije »Bunarić«.

Uz večeru i prigodnu glazbu, »likovnjaci« su se ovom prigodom sponzorima zahvalili i darivanjem slika.

Večer posvećena stvaralaštvu Stanislava Prepreka

Idućeg petka, 24. veljače u Maloj sali Matice srpske u Novom Sadu, s početkom u 18 sati, održat će se kulturno-umjetnički program posvećen stvaralaštvu glazbenika i skladatelja Stanislava Prepreka, u organizaciji Hrvatskog kulturno-umjetničko-prosvjetnog društva »Stanislav Preprek« iz Novog Sada. Pored životopisa ovog značajnog stvaraoca, koji je živio i radio tijekom prošlog stoljeća najvećim dijelom u Petrovaradinu, a čiji je rad ostao nedovoljno poznat u široj javnosti, nazočnima će biti predstavljena i djela poezije i glazbe koja najbolje prezentiraju i odlikavaju njegov stvaralački rad. Spomenuta djela će za ovu prigodu posebno odabrati i prirediti Preprekov doživotni suradnik i jedan od najvećih i najboljih poznavatelja njegova rada, prof. Đura Rajković. Početak je u 18 sati, a ulaz je slobodan.

Po.

Igranka u HKC »Bunjevačko kolo« povodom Dana zaljubljenih

U petak, 17. veljače, povodom Dana zaljubljenih, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo«, s početkom u 21 sat, održava se druga velika igranka u organizaciji kluba »BU!«. I ovoga puta, kao i 3. prosinca prošle godine, biramo najbolji plesni par. Formulu uspjeha nećemo mijenjati, jedina novina bit će projekcija kratkometražnog filma Želimira Žilnika »Žurnal o omladini na selu zimi«, da bi mladi mogli vidjeti kako se na igrankama zabavljala generacija njihovih roditelja«, najavljuje jedan od organizatora Stipan Milodanović, dodajući da cijena članarine za stare i nove članove ostaje nepromijenjena – 200 dinara za djevojke, a 300 dinara za muškarce.

Premijera predstave »Ljubav iz baba-Mandine sobe«

Dramska sekcija KPZH »Šokadija« iz Sonte će u subotu, 18. veljače, u sali Doma kulture, premijerno izvesti predstavu »Ljubav iz baba-Mandine sobe«. Autor ovog dramsko-satiričnog komada, a ujedno i redatelj predstave je Ivan Andrašić. Početak predstave je u 19 sati.

Maškare u Golubincima

U organizaciji HKPD »Tomislav«, u Golubincima će se u nedjelju 26. veljače održati Maškare. Pokladna priredba će biti priređena u prostorijama OŠ »23. oktobar«, s početkom u 19 sati.

Nova sezona Dramskog odjela KPZH »Šokadija« iz Sonte

Posljednji »glanc« pred premijeru

*Novi voditelj, stare metode rada * Recitatori malobrojni, ali uspješni * Dječja dramska skupina dobar temelj za budućnost * Skupina odraslih završava rad na novoj predstavi *
Primarna zadaća očuvanje tradicije i izvorne ikavice*

Dramski odjel KPZH »Šokadija« iz Sonte u punom je zamahu. Recitatori se pripremaju za općinsku smotru, isto tako i dječja dramska skupina, a dramska skupina odraslih je u završnoj fazi priprema dramsko-satirične predstave »Ljubav iz baba-Mandine kujne«, čija je premijera zakazana za 18. veljače.

Od prije tri tjedna Dramski odjel ima novoga voditelja, *Ljiljanu Tadijan*. »Ova dužnost mi je veliko priznanje za dosadašnji, a istodobno i velika obveza za budući rad. Rezultate koje smo dosad postigli moramo cijeniti i ići naprijed, ne smijemo dozvoliti stagnaciju. Način rada, kojega je utemeljio moj prethodnik *Ivan Andrašić*, a zasniva se na radu, redu i disciplini, bolje rečeno samodisciplini svakoga člana ponosob, ne napuštamo. Spremni smo na sve žrtve, kako bismo se publici pokazali u najljepšem svjetlu«, kaže za »Hrvatsku riječ« Tadijanova.

PRIPREME: Malobrojna recitatorska skupina priprema se za općinsku smotru, koja će se održati u Apatinu 25. veljače. U »Šokadiji« očekuju da će recitatori održati

tradiciju, te da će bar jedno od njih obezbijediti plasman u sljedeći krug natjecanja.

Dječja dramska skupina priprema predstavu »Sol vridnija od zlata«, za koju je dramatizaciju, po motivima istoimene narodne pripovijesti priredio *Ivan Andrašić*. U dječjoj skupini je došlo do smjene generacija tako da većinu ekipe tvore prvaši. S njima radi članica dramske skupine odraslih *Tanja Ham* uz pomoć *Ivane Tadijan*.

»S djecom je divno raditi, a nadam se da ću tijekom ove sezone puno naučiti od Andrašića, koji nam je uvijek pri ruci i pomaže nam u radu. Njegovo iskustvo moramo iskoristiti na pravi način, kako bismo od ove skupine djece stvorili bazu iz koje ćemo u budućnosti popunjavati dramsku skupinu odraslih«, kaže Tanja Ham.

PREMIJERA: Dramska skupina odraslih istjeruje posljednji »glanc« za premijeru dramsko-satirične predstave »Ljubav iz baba-Mandine kuj-

Sve za publiku: voditeljica dramskog odjela
Ljiljana Tadijan

Dječja dramska skupina priprema predstavu »Sol vridnija od zlata«

ne«, autora *Ivan Andrašića*, koji je ujedno i redatelj. Članovi ove skupine, poput složne obitelji, bez pogovora ispunjavaju svaki zahtjev redatelja. Do perfekcije se istjeruje svaka riječ, svaki pokret.

»U četiri godine djelovanja ovo nam je četvrta predstava. Šokačko prelo i Žensko prelo bili su samo zagrijavanje, a prošlogodišnja predstava 'Novi knez nije knez' bila je dobra kušnja za ovu ekipu. Postigli smo lijep uspjeh, a mislim da će 'Ljubav iz baba-Mandine kujne' biti bar za 30 posto jača. Jako sam zadovoljan odnosom glumaca-amatera spram obveza u radu na predstavi, to je i preduvjet uspjeha«, priča Andrašić, dok se ekipa zagrijava za probu. Njegovi najbliži suradnici, scenograf *Ivan Vidaković* i kostimograf *Svetlana Zec* pripremaju scenu i odjeću s početka dvadesetog stoljeća, vremena u koje je ova satira smještena.

Dogovor prije pokusa: Rad na predstavi »Ljubav iz baba-Mandine kujne«

»Kako radimo klasičnu pučku dramu, u cijelosti se oslanjamo na tradiciju. Svetlana i ja moramo svoje zadaće riješiti onako kako je to zamislio redatelj. I scena i odjeća moraju biti autentične, dogovorili smo se da ništa ne improviziramo. Svo troje smo puno razgovarali sa najstarijim žiteljima Sonte i mislim da smo, u skladu s time, u cijelosti uspjeli adaptirati govor, scenu i odjeću.«, kaže scenograf Vidaković.

INSERT S PROBE: Proba počinje, Andrašić zahtjeva tišinu u sali. Mobiteli se isključuju, ništa ne smije remetiti koncentraciju redatelja i gluma. Redatelj je na pozornici, u svakom momentu odreagira i na najsitniju pogrešku, bilo u tekstu, bilo u gegu ili grimasi. Osobno pokazuje glumcima kako je to on zamislio, pa ponavlja situaciju koliko god je puta potrebno.

»Ne znam što je to u njemu, sve nas je izuzetno motivirao na rad. Najviše volim što nam ne objašnjava puno, nego nam sam pokaže kako bi nešto trebalo izvesti. Ovi van dramskog odjela pričaju kako je preglasan, no to je privid, pa nećemo valjda mi u dramskoj mumlati. Moramo govoriti jasno i glasno. Bez obzira što mu po godinama mogu biti maltene majka, nemam kod njega nikakove beneficije, uostalom, kao ni njegova sedmogodišnja kćerka *Maja*. Svi smo jednaki, svi mu vjerujemo i divimo se njegovoj energiji kojom nas na prosto vuče. Mislim da je to najbolji recept za uspjeh«, kaže nam poslije probe vidno zapuhana *Ana Miličić*, najstarija glumica.

Po svršetku probe slijedi još najmanje pola sata analize urađenog, ili, ukoliko se proba snimala, reprodukcije sa zaustavljanjem i ukazivanjem na pogreške.

»Na ovaj način kamera nam je od velike pomoći. Pet sekundi žive scene više vrijedi od pola sata mog objašnjavanja i primedbi. Najmukotrpniji dio rada je za nama, sad se igramo i dajemo završini 'glanc'. Mislim da smo Tadijano i ja dobro selektirali glumačku ekipu, da svakom pojedincu najviše odgovara upravo ona uloga koju tumači. Spremni smo za nastup, bez bojazni čekaemo 18. veljače, za kad je zakazana premijera u Sonti. Nadam se da ćemo napuniti veliku dvoranu Doma kulture i da nećemo razočarati publiku, koja od nas puno očekuje zbog predstava koje smo im prikazali prethodnih godina. Inače, sončanska publika je jako za-

htjevena, zna osjetiti suštinu drame, ali zato i glasnim pljeskom zna nagraditi dobre kreacije. Ekipa je naporno radila, s probama smo počeli u prvoj polovici prosinca, stalnim tempom od tri probe tjedno. Zbog tih napora ekipe mi je žao što odnosi u kulturnim djelatnostima, prije svega financiranje, nisu malo bolje riješeni, jer u ovakvim uvjetima ne vjerujem da ćemo imati više od četiri do pet izvedbi. Oni, koji bi nas željeli vidjeti, nisu u poziciji da nam plate prijevoz, a 'Šokadija' ne može sama sve isfinancirati«, s očitim nezadovoljstvom kaže redatelj Andrašić.

Predstava »Ljubav iz baba-Mandine kujne« izvodi se na izvornoj šokačkoj ikavici, koja se u Sonti govorila s početka 20. stoljeća, a u cijelosti su »skinuti« i scena i odjeća, sve radi očuvanja stopostotne izvornosti, kojoj teži »Šokadija«.

H. R.

Scena iz prošlosezonske predstave »Novi knez nije knez«

Predstavljena knjiga Avaške godine Milovana Mikovića u Zagrebu

O poetskoj sudbini pojedinca u stupici povijesti

»Svojim osebujnim poetskim izrazom Miković apostrofira mučan život puka bunjevačkoga i sudbinu maloga bačkoga čovjeka, paora, često prisilno unovačena i vojakom učinjena, koji nastoji opstati tijekom stoljeća, u vrtlogu ratova i promjeni gospodara«, istaknula je Sanja Vulić

Pjesnik tematski i izrazom ponire u bunjevačkohrvatsku prošlost, u vrijeme svoga djetinjstva, a s druge, slijeđi usmenu predaju kreće još i dublje u prošlost. Taj je tematski slijed predstavljen uspelim spojem tradicionalnoga narodnoga epskoga izričaja i izvornoga poetskoga izraza koji krasi vrlo bogat pjesnički jezik autora, istaknula je *Sanja Vulić* u prošli petak, 10. veljače 2006. u Palači Matice hrvatske u Zagrebu na predstavljanju knjige pjesama *Milovana Mikovića* Avaške godine, koja je tiskana u izdanju Dore Krupeve.

POETSKE ZNAČAJKE »AVAŠKIH GODINA«: Već sâm naslov poeme Avaške godine jest simboličan, a za čitatelje izvan Bačke vjerojatno i teže razumljiv u doslovnom, a samim tim i u prenesenom značenju. Doslovno bi značenje pridjeva *avaški* bilo najprikladnije izraziti ekvivalentom 'užegnuto', kao što je npr. užegnuta ustajala mast, a već taj ekvivalent čini jasnom i simboliku naslova knjige. Svojim osebujnim poetskim izrazom Miković apostrofira mučan život puka bunjevačkoga i sudbinu maloga bačkoga čovjeka, paora, često prisilno unovačena i vojakom učinjena,

Poema Avaške godine – pjesnički spoj lokalnog i univerzalnog: Sanja Vulić

na, koji nastoji opstati tijekom stoljeća, u vrtlogu ratova i promjeni gospodara. Osim tematski, pjesnik i izrazom ponire u prošlost bunjevačku, s jedne strane u nedavnu prošlost u vrijeme svoga djetinjstva, a s druge, slijeđi usmene predaje, kreće dublje u prošlost. Taj je tematski slijed predstavljen uspelim spojem tradicionalnoga narodnoga epskoga izričaja i izvornoga poetskoga izraza koji krasi vrlo bogat pjesnički jezik. Osebujnost je pjesničkoga izričaja prepoznatljiva od samoga početka knjige, od prvoga poetskoga odlomka *Rođenje*, u kojem se u prvih pet stihova izmjenjuje epski deseterac s dvanaestercem, a rasporedom vokala često se nastoji postići leoninski srok, npr. u deseteračkom petom stihu: *Sa moća te vaća di dovaća.*

U drugim se slučajevima rimuju dva susjedna desteračka stiha, npr. *Što si rane zapatio slipe / pustoline otimane, lipe?*

Kako taj prvi poetski odlomak dalje teče, od samoga početka zahuktali pjesnički ritam polako se smiruje tako što se broj slogova u pojedinom stihu uglavnom postupno smanjuje pa se od osamnaestoga do dvadeset i četvrtoga stiha nižu osmerci, iza kojih slijede dva sedmerca te na kraju dva četverca kojima je efektno izražena bespomoćnost pri uzaludnom otporu sudbini. Ta se beznačnost osjeća i u sljedećem poetskom odlomku »Koga si čuvo? Kome sačuvo?«, a osobito je dobro predstavljaju anonimni susjedni stihovi: *naprid guro natrag / natrag guro naprid!*

Gradacija teškoga i mučnoga ozračja kulminira pri kraju toga poetskoga odlomka: *poreza naprimo, pcovo / godine krunio, pcovo / vikove zbunio, pcovo.*

Početak sljedećega odlomka »Sve si izgubio« obilježen je kratkim lirskim predahom: *Nisu tebi krivi / cvit lipe mirisne / tulipani, Misec / zvizde.*

Odmah zatim slijedi nagli obrat, dodatno pojačan augmetativnom pejorativnom trenicom *glavudža* sa sufiksom *-udža*: *U glavudžu miso / sam si skoturo / s nevoljom ščoporo.*

Poetsku napetost još više pojačava konaktani antonim *Bogom i Nebogom*, kao jedan od kontrastnih izričaja u poemi. Iza toga odmah slijedi još jači kontrast u susjednim stihovima: *sve si mogo! / Ništa nisi mogo!*

Kontrastivnost, kao stilsko izražajno sredstvo, i inače je jedna od dominantnih stilskih figura u Avaškim godinama. Tako npr. u poetskoj cjelini *Kako j bilo kadgod* osobito je dojmljiv naslov poetskoga odlomka *Zvizde škripe*. Obično očekujemo uz zvijezde idiličnu sliku i u skladu s tim idilične leksičke sveze kao npr. *zvijezde trepere* i sl., pa *zvizde* koje *škripe* izrazito pojačavaju tjeskobne slutnje. Čitav taj po-

etski odlomak obilježen je snažnim kontrastom između idiličnoga ozračja, izražena tradicionalnim bunjevačkim vrijednostima, koje dominira gotovo čitavim odlomkom, i nagloga obrata u posljednja tri stiha: *A bilo je / od ponoćke / do zornjače / pača i kolača. / Čizme škripe / sonce škripe / mlade škripe/ zube škripe. / Zvizde škripe.*

Pritom je zanimljivo kako autor istim glagolom *škripati* izražava posve suprotna ozračja, zavisno o imeni s kojom taj glagol povezuje. Naime, *sonce* i *čizme* koje škripe na snijegu mogu se uklopiti u zimsku idilu, dok škripa zubi asocira na posve drukčije raspoloženje.

OPĆELJUDSKE I OPĆEHRVAT-SKE TEME: Neki od kontrasta koje susrećemo u Avaškim godinama svevremeni su i općeljudski, kao npr. u poetskom odlomku *Med svitom* u poetskoj cjelini Dokleg: *Med svitom je uvijek bilo / i čeljadi i govnađi.*

Ta Mikovićeva *čeljad* i *govnađ* podsjeća nas na *ljude nazbilj* i *ljude nahvao* u uvodnom govoru Dugoga Nosa u *Držićevu* Dundu Maraju. Svjestan te vječne podvojenosti, koja je kao motiv i u hrvatskoj književnosti zastupljena još od davnih stoljeća, Miković rezignirano pita: *Bože, / znaš li bar ti / zašto je to tako? / Može l tu kogod štogod prominit / el će navik tako ostat?*

U poetskom odlomku »Dokleg«, po kojem je i naslovljena čitava ta poetska cjelina, pjesnik dalje nastavlja tu svoju misao efektivnim asonancijskim i za njima alteracijskim stihovima satkanim od niza stilski obilježenih riječi, pretežito tuđega podrijetla: *Dokleg će ajdarasti, amišni/ andravi, arambaše, aramije / ardalasti, avaški – varat? / Dokleg će badavaši, bagra, baati, / barabe, batinaši, beštije, / bičkaši, bitange, bukare – buškat?*

U sljedećem poetskom odlomku »Oće l čovik« pjesnik nastavlja postavljati pitanja koja su i danas i te kako aktualna: *Oće l čovik imat jedared vrimenta / mirno sidit z astalom / sa svojom čeljadi divanit? / Alvatno i redovno ist / misto što na brzinu štogod zgužvara.*

Takve univerzalne teme usporedno su protkane slikama koje ovo pjesništvo čvrsto vežu s tlom s kojega je poteklo. Jedan od takvih upečatljivih motiva, općenito proširen u Hrvata, jest *marinska svića*, tj. svijetla koja je blagoslovljena na blagdan Svijećnice 2. veljače, i koja se pali pri uz-

glavlju umirućega. Taj motiv i inače susrećemo u hrvatskoj književnosti, primjerice u Brezi *Slavka Kolara*, a u Avaškim godinama u poetskom odlomku »Prodava nje žita na nogama« u poetskoj cjelini *Ka-ko j bilo kadgod: Makar ti oma marinsku sviću užegli/i mrtačko praščanje zagrokti-li...*

Branimir Donat: Bez rubova nema ni središta

Naziv *marinska svića* izveden je od pučkoga imena *Marindan* za blagdan Svijećnice, koje je uobičajeno u bačkih Hrvata.

Sljedeći stihovi s anafomom, također oslikavaju ugođaj tradicionalnoga bunjevačkoga doma i božićnih običaja, npr. u poetskoj cjelini *O bricama i ričima*, u poetskom odlomku »Ko je kome bričicu satiro – maličko?«: *I kad je položaj uno badnjaču. / I kad su bačo rasikli božićnjak. / I kad su ga malo zalili vinom...*

O pobožnosti bunjevačkih majki i baka koje su redovito molile krunicu, svjedoče i sljedeći stihovi iz poetskoga odlomka *Za oprost grija* u poetskoj cjelini *Dokleg: a nane med prstima / ujmeoca za oprost grija / zrno po zrno mrndať.*

U istoj poetskoj cjelini, u poetskom odlomku »Usta ko čorapin početak« spominje se *proštenje kod Gospe Judske*. Taj motiv hodočašća Gospi Judskoj, tj. odlaska u obljubljeno marijansko svetište u Judu, u dijelu Bačke koji je danas unutar granica

države Mađarske, i inače se vrlo često susreće u hrvatskih pisaca iz Bačke, npr. u mađarskom dijelu Bačke u prozi Od Santova do Pečuha šokačkoga pisca *Miše Jelića*, ili pak u crtici Pod Judom bunjevačkoga pisca *Ivana Petreša*.

Tako je poemu »Avaške godine« moguće razmatrati na trima razinama: kao djelo koje je tematikom, književnim motivima i jezično ukorijenjeno u naslijeđe, ali i u sadašnjost bačkih Hrvata; zatim kao djelo koje svojim književnim motivima korespondira s hrvatskom književnošću starijega i novijega razdoblja te koje je svojim dijalekatskim izrazom čvrsto ukorijenjeno u hrvatskom jeziku; te kao djelo s univerzalnim temama i pitanjima koja muče maloga čovjeka općenito, ma gdje se nalazio.

POETSKA SUDBINA ZAJEDNIČKOGA ZAVIČAJA:

Govoreći o Avaškim godinama u svojstvu priređivača i izdavača *Branimir Donat* je ukazao i na neka geopolitička pitanja hrvatske književnosti. »Želim ilustrirati«, istakao je tom prigodom, »gubitak senzibilnosti hrvatskih institucija i pojedinaca za prepoznavanje i osjećanje nacionalne jezične cjeline u Hrvata i u Hrvatskoj posljednjih pedeset godina. Prostor detektiranja je suvremena poezija, u ovom slučaju ona poezija koja se piše u i oko Subotice, poezija koja katkad dopire iz Petrovaradina, Novog Sada. Ne želim biti apstraktan, ne namjerava jadicovati ... Ne insistiram na rubovima tek tako, nego zato jer bez rubova nema središta, ... na tome je ustrajavao i *Scho-penhauer* ... Tražim ona mjesta gdje se mogu prepoznati tragovi i koje možemo kroz neka djela, kroz vrijeme slijediti. Dok je *Balint Vujkov* jezik prikazivao u okvirima jedne jezične prošlosti, ali ne bez referenci u svijet modernih pojmova i stvari, Milovan Miković uputio se da na jeziku (djelomice na izdahu) opiše sudbinu svojega, a to znači i našega zajedničkog zavičaja. No, Miković nije samo zavičajni pjesnik, on je pjesnik koji govoru svoga kraja vraća književni legitimitet, on želi ići i dalje i to jasno pokazuje tematskim krugovima u kojima pjesnik pokušava rekonstruirati život ovoga hrvatskog rubnog etnosa. Čini mi se da je pjesnik naumio napisati *Poslove i dane (Hesiod)*, možda čak i »paorske cantose« moglo bi se reći, opisujući i iskazujući svakodnevicu koja je uvijek određuje, egzistenciju pojedinca za-robljenog i u stupicu povijesti.

H. R.

Devedeset i pet godina od rođenja dr. Vinka Perčića (1911.-1989.)

Čovjek s nesebičnim, velikodušnim i plemenitim snom

Možda bi čak bio i zaboravljen da nije imao jednu »najvažniju sporednu preokupaciju u životu« – neutaživu strast da otkriva, vrednuje i sakuplja umjetnine Krajem sedamdesetih, odnosno početkom osamdesetih godina, predstavnici gradske vlasti su bezpogovorno odbili ponudu dr. Perčića da se od njegove donacije utemelji jedna institucija poput Galerije Pavla Beljanskog u Novom Sadu*

Piše: Milka Mikuška

Za tri dana navršit će se 95. obljetnica od rođenja dr. Vinka Perčića (Hrvatski Majur, 20. veljače 1911. – Subotica, 24. studeni 1989.), vrsnog liječnika, enterologa, istraživača, znanstvenika animatora stručnih medicinskih pothvata i udruga, strasnog entuzijaste, sabirača likovnih umjetničkih djela i umjetnina uopće. Školovao se u Subotici, studirao u Grazu i Parizu, uspješno liječio u zavičaju, teorijsku spoznaju i praksu proširivao u većim europskim središtima, posebice u Londonu a potom u SAD.

Nakon što je promoviran za doktora medicinskih znanosti (1937.) te pripravničkog staža (1938.) imenovan je za sekundarnog liječnika na Odjelu za interne bolesti subotičke Bolnice. O tome je zapisao: »Kao mlad bolnički liječnik s velikim elanom i entuzijazmom, pun ideala i iluzija započeo sam karijeru budućeg interniste... U ratnim godinama koje slede, za mene je postojala samo borba za goli život i opstanak...« Godine 1947. postavljen je za načelnika Internog odjela Bolnice. Osam godina kasnije

Poput Strossmayera

»**Z**aljubljen u svoj zavičaj, u rodni grad Suboticu, njihovu prošlost, sadašnjost i priželjkivanu budućnost, on je poput biskupa Strossmayera svim svojim bićem želio da njegova privatna kolekcija prerasta u javnu, općenarodnu instituciju. Dugo se borio da ostvari svoj nesebičan, velikodušan i plemeniti san... da narodu svome namakne muzej te mu on bude školom i pobudom, da još više oplemeni srce i usavrši i onako prirođeni umjetnički ukus«, zapisao je o dr. Perčiću dr. Vinko Zlamalik, ravnatelj Strossmayerove galerije JAZU (danas HAZU) u Zagrebu.

Dr. Vinko Perčić: crtež Zorana Petrovića

odlazi u inozemstvo, usavršava se u Londonu u oblasti gastroenterologije i endoskopije u tanošnoj renomiranoj klinici. Istodobno je honorarni liječnik Ambasade SFRJ u glavnom gradu Engleske, Nekoliko godina potom je u Washingtonu, i tamo se dalje usavršava u struci.

ZNANSTVENI RAD: Poslije povratka iz SAD, 1959. je opet na čelu Internog odjela subotičke Bolnice. Zajedno sa svojim suradnicima, do tada ovdje zapostavljenu granu medicine – gastroenterologiju – podiže na visok, znanstveni stupanj. Aktivan je ne samo u svojoj specijalnosti, nego i u

stručnim udrugama (SLD, dva puta je biran za predsjednika Internističke sekcije SLD-DLV); u suradnji sa svojim kolegama utemeljuje Internističke dane – međunarodni skup liječnika ne samo iz bivše nam države nego i inozemstva. Internistički dani održavani su u Subotici svake godine od 1961. do 1974.

Po mišljenju stručne kritike, novinskih izvjestitelja, a i po kazivanju samoga dr. Vinka Perčića, Subotica je šezdesetih godina minulog stoljeća držala primat u oblasti gastroenterologije, odnosno interne medicine u tadašnjoj Jugoslaviji. Tako je u Subotici prvi puta premijerno prikazano izvođenje tzv. »kinoendoskopije«, bio je to film u boji snimljen u želudcu; prikazan je u svim medicinskim centrima u zemlji, te u medicinskim središtima u sedam zemalja Europe. Navedeni podatak, o kojem šira javnost malo zna, zorno kazuje o visokim dometima aktivnosti dr. Vinka Perčića u tuzemstvu i inozemstvu.

Radeći više desetljeća kao liječnik subotičke Bolnice liječio je i izliječio mnogo tisuća pacijenata. Umirovljen je početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća, i, nažalost, pomalo a na trenutke i podosta zaboravljen...

»SPOREDNA PREOKUPACIJA«: Možda bi čak bio i zaboravljen da nije imao jednu »najvažniju sporednu preokupaciju u životu« – neutaživu strast da otkriva, vrednuje i sakuplja umjetnine, koja ga je pratila od rane mladosti, razgorevala se u njemu za vrijeme studija i u zrelih godinama uobličila u sustavno učinkovito djelovanje »u stvaranju jedne odista bogato strukturirane zbirke umjetnina domaćih i stranih majstora, na kojoj bi mogle pozavidjeti naše i inozemne muzejsko-galerijske ustanove« (Dr. Vinko Zlamalek)

Tijekom cijelog svog života, dr. Vinko Perčić je ostao podjednako vjeran svojoj struci, ali i kolekcionarstvu. Obilazi izložbe, galerije, muzeje, posjećuje prodajne galerije i aukcije: »Sotheby«, »Christie« i druge, gleda, sagledava, bogati dar za pažanja, odbira, te i kupuje umjetnine. Bio je, jednostavnije rečeno, izvanredno djelatnik kao sabirač – kolekcionar. Otuda tolika vrijednost njegove zaostavštine. U posljednjoj deceniji života našim uglednikom je

ovladala jedna sasvim jasno formirana ideja: dugi niz godina sakupljenu i sustavno proširivanu kolekciju ponuditi gradu.

Prvi korak učinjen u tom pravcu bio je za dr. Vinka Perčića gorko razočarenje. Krajem sedamdesetih odnosno početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća, tadašnji predstavnici gradske vlasti bezpogovorno su odbili ponudu dr. Perčića da se od njegove donacije utemelji jedna institu-

Portret u bronci: djelo Oskara Neumanna

cija poput Galerije Pavla Beljanskog u Novom Sadu, koja bi vremenom postala mesto okupljanja ljubitelja umjetnosti. Premda mnogi znaju, o tome se šuti ili vrlo rijetko ili veoma malo govori, razlozi gradskih otaca bili su rigidno politički. Drugim riječima, odbili su Perčićevu donaciju goleme vrijednosti.

Tek desetak godina kasnije, nakon što je dio umjetnina dr. Vinko Perčić poklonio gradu Zagrebu, i nakon toga što je u Subotici na čelo grada izabrana jedna skupina liberalnijih i razumnijih čelnika, samo tri dana prije smrti dr. Vinka Perčića, grad Subotica je s njim kao donatorom sklopila ugovor kojim je gradu poklonjena veoma

vredna zbirka umjetnina, knjižnica i dio stambene zgrade u kojoj je živio i radio.

NERIJEŠENA PITANJA: Od tada je proteklo dosta godina, no, uprkos tome suočeni smo s nizom neriješenih pitanja odnosno problema. Najčešće se spominje realizacija želje darivatelja da se darovana imovina koristi kao javna spomenička vrijednost za kulturne i znanstvene potrebe. Jer, Zavičajna galerija Dr. Vinka Perčića

otvorena je 5. svibnja 1996. godine u dijelu zgrade darodavca u ulici Maksima Gorkog 22, u kojoj je u četiri prostorije locirano 130 umjetničkih djela sa mobilijarom enterijera. Ostali dio legata »privremeno« je smješten u prostorijama Muzeja u Gradskoj kući, gdje zbog nedostatka prostora, kao i predviđenih prostornih pomjeranja Muzeja u zgradi Gradske kuće, ostatak legata čeka adekvatan smještaj.

Radi riješavanja svih neriješenih pitanja u vezi sa darovanim umjetninama, kao i dijelova mobilijara, trebalo bi utvrditi konačni status legata, te kontinuitet u radu Galerije kao ustanove kulture.

Želja dr. Vinka Perčića, i kao odanog Subotičanina, i humaniste, i Hrvata, bila je da se dio njegove bogate imovine i kolekcija umjetnina ostavi gradu Subotici i njenim žiteljima, i to u vremenu kada tako nešto nije činjeno, niti se to vrijednovalo, štaviše, čak se omlaovavalo u tadašnjim čelnim strukturama grada. Stoga nam se čini da je potrebno onima koji su poznavali, štovali i cijenili lik i djelo dr. Vinka Perčića, onima koji ga nisu znali, ali i onima koji tek dolaze da

spoznaju, pružiti sve mogućnosti da stvaraju, naročito da mladima to bude jedno od ishodišta za budućnost.

Autorica je bivša ravnateljica Gradskog muzeja u Subotici

Poruka dr. Vinka Perčića

»Ovom Zavičajnom galerijom želim da očuvam sjećanje na grad Suboticu, gdje sam se rodio i proveo svoju mladost, kao najaktivnije godine svog života, kroz period vremena od pola stoljeća, u bolesti liječio...«

Nagrada »Goranov vijenac« za 2006. godinu

Ovjenčana Andriana Škunca

*Nagradu »Goranov vijenac za ukupan prinos pjesničkoj umjetnosti«
dobila je pjesnikinja Andriana Škunca, dok je nagradu
»Goran za mlade pjesnike« dobio pjesnik Branislav Oblučar*

U sklopu ovogodišnjega Goranova proljeća, nagradu »Goranov vijenac za ukupan prinos pjesničkoj umjetnosti« dobila je pjesnikinja *Andriana Škunca*, dok je nagradu »Goran za mlade pjesnike« dobio pjesnik *Branislav Oblučar* za rukopis »Mačje pismo«. Nagrade tradicionalne manifestacije Goranovo proljeće, koja se ove godine održava 43. put, bit će uručene 21. ožujka u Lukovdolu.

U obrazloženju žirija u sastavu *Krešimir Bagić, Tea Benčić Rimay, Tonko Maroević, Miroslav Mićanović i Ivan Rogić Nehajev*, među ostalim, stoji da je pjesnikinja Andriana Škunca prisutna već četiri desetljeća u hrvatskom pjesništvu s potpuno individualnim pjesničkim izrazom (»Do neba bijelo« – prva zbirka iz 1969.; »Kratka sjena podneva«; »Pomaci, tišine«; »Druga strana zrcala«; »Korijen zid kutija«; »Zeleni prah«; »Novaljski svjetlopi«; »Predivo sve užih dana« – izabrane pjesme iz 1999.). Škuncina je poezija prvenstveno slikovna, ali jednako tako sliku prati glazba i ritam koji bi ju možda mogli približiti klasicima, čak rađanju novih vokalno-instrumentalnih formi i oblika iz razdoblja baroka.

Andriana Škunca rođena je 9. ožujka 1944. u Bjelovaru. U Novalji na otoku Pagu, gdje i danas živi dijelom godine, provela je djetinjstvo. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu studirala je Kroatistiku i komparativnu književnost. Urednica je biblio-

Pjesnikinja Andriana Škunca dobitnica nagrade Goranov vijenac

teke »Kairos«, Hrvatske sveučilišne naklade i časopisa »Europski glasnik«. Piše književne kritike i poetske zapise o likovnim umjetnicima. Članica je Društva hrvatskih književnika, PEN-a i ULUPUH-a. Živi i radi u Zagrebu i Novalji.

Na natječaj za mlade pjesnike za 2006. prispjelo je 79 rukopisa, a uz nagrađenog Oblučara, žiri je posebno izdvojio i pohvalio rukopis *Marije Andrijević*. Rukopis »Mačje pismo« Branislava Oblučara obilježava konceptualna domišljenost, tematska, motivska, stilska i problemska inovativnost te upućenost u goruća »pitanja poetika«, stoji, uz ostalo, u obrazloženju žirija za dodjelu nagrada.

Goranov vijenac, nagrada za poeziju ustanovljena je 1971. godine. Zamišljena je kao krunska potvrda iznimnih opusa hrvatskoga pjesništva (do 1990. i pjesništva na jugoslavenskom kulturnom prostoru). Nagrada se sastoji od »Vijenca«, rad akademskog kipara *Vojina Bakića*, novčane nagrade i diplome. Dodjeljuje je stručni žiri sastavljen od renomiranih pjesnika, kritičara poezije i bivših dobitnika te nagrade.

Andriana Škunca

Siječanj

danima već
pokušavamo
dotaknuti riječi

hladne se paučine
splele oko usana
prašina
pritisla slova

zatečeni
iskušavamo

knjige strunule po policama
podove smekšala vlaga
pa i drugi znaci

trebalo bi kažeš
sve to zaustaviti

razbiti

iako se odjeća raspala
na nama
dronjci otkrili rane

psi se umiljavali
oštrih pogleda
razjedali mravi
iznutra
riječi podgrizala studen

kao da ništa nije uz nas
kao da nikad nećemo ojačati
podići lice s tla
rasaniti san
koji nas zadržava

Soundtrack iz filma »Walk The Line«

20th Century Fox / Wind-Up Records, 2005.

Nakon smrti vjerojatno najutjecajnije figure američke country glazbe u periodu nakon II. Svjetskog rata, *Johnnyja Casha* u svibnju 2003. godine, redatelj *James Mangold* se, s predloškom u Cashovoj autobiografskoj knjizi, odlučio za filmsko portretiranje velikog glazbenika, što je rezultiralo nedavno završenim ostvarenjem pod nazivom »Walk The Line«. Kako bi što vjerodostojnije odradili svoj dio posla, čija se upečatljivost nakon gledanja filma teško može opovrgnuti, angažirani glumci – *Joaquin Phoenix* u ulozi *Casha* i *Reese Witherspoon* kao njegova muza *June Carter* – bili su spremni otići korak dalje, te u pripremanju uloga odlučili »propjevali«. I to, reklo bi se, vrlo uspješno.

Iako hollywoodski uglačan za nesvakidašnju biografiju, poput nedavno snimljene priče o *Ray Charlesu*, film se ističe odličnom glazbenom atmosferom koju je priredio *T-Bone Burnett*, glazbenik koji najveću slavu ipak duguje svom producentkom radu. Burnett je savršeno oživio zvuk iz vremena u kome je Cashova glazba nastajala, ona je zapisana bespriekorno,

što je zasigurno doprinijelo i uvjerljivosti pjevačke izvedbe karizmatičnog tandema Phoenix-Witherspoon. No, takva glazba,

kompilirana u soundtrack, svojom kvalitetom odudara od ponuđene kinematografske osnovice. Film je, čini se, bolje slušati nego gledati, što se naravno ne odnosi na odlične glavne aktere.

Pored re-interpretacija Cashovih klasika »Ring Of Fire«, »Folsom Prison Blues« i »I Walk the Line« te dueta s Carterovom u »It Ain't Me Babe« i »Jackson«, na soundtracku su zastupljene i pjesme *Elvisa Presleya*, *Jerry Lee Lewisa* i *Waylona Jenningsa*, s kojima je Cash, kako to možemo pratiti i na filmu, nastupao 50-tih i 60-tih godina prošlog stoljeća. Sve je to također iznijeto u izvedbi glumaca koji spomenu te, tada tek buduće zvijezde, tumače u filmu. Fokusirajući se na glazbenu autentičnost i rekonstrukciju živih nastupa, Mangold je možda prije sačinio odličan rockument, koga će ljubitelji ovakve glazbe slaviti, nego li film koji bi nas, iako prikazuje Cashova nutarnja previranja i probleme, u potpunosti upoznao s intrigantnim profilom ovog »Čovjeka u crnom«.

D. B. P.

Slavko Kolar (1891.-1963.)

Slavko Kolar, književnik i filmski scenarist, rođen je 1. prosinca 1891. u Palešniku, a preminuo 15. rujna 1963. u Zagrebu. Djetinjstvo je proveo u rodnome mjestu gdje mu je otac bio učitelj. Gimnaziju je nastavio u Požegi i Zagrebu, zatim Višu gospodarsku školu u Križevcima. Kao agronom često se selio, a u Božjakovini, kao upravitelj poljoprivrednoga dobra, dočekao je mirovinu.

U prvome razdoblju književnoga rada, kada objavljuje »Nasmijane pripovijesti«, Kolarov pristup temi anegdotalne je prirode, a humor mu je bezazlen. Nakon zbirke novela »Ili jesmo ili nismo« i »Mi smo za pravicu«, sredinom 30-ih godina sasvim je sigurno da se Kolar iz bogate tradicije hrvatske seoske i malograđanske novele izdvaja svojim bolno humorističnim pogledom na društvo u kojem žive njegovi junaci.

Književnom analitičnošću Kolar se obračunava s poluinteligentnima, kojima je kao opću crtu upisao megalomaniju, laktaštvo, političko nazdravičarstvo i kameleonstvo. Majstorski je uspijevao ocrta ti tragičnu sudbinu pojedinca, nespremnog na žrtvu koja se od njega traži. Ostat će tako kao paradigmatički likovi hrvatske književnosti tragični junaci njegove »Breze« i »Svoga tela gospodar«, koji su preneseni i na filmsko platno, a scenskom djelu Breze pridružila se i dramatizacija »Breze«. U posljednjoj stvaralačkoj fazi Kolar dolazi do bespoštedne satire u knjigama »Natrug u naftalin« iz 1946. i »Glavno da je kapa na glavi« iz 1956. godine. To su pripovijesti iz gradskoga života, i to onoga tijekom 2. svjetskog rata.

Radeći sporo i nenametljivo, napisavši relativno malo, Kolar je ipak dao osebujan prinos hrvatskoj književnosti. Književnost mu je bila uzgredan posao jer je jedan od malobrojnih pisaca koji je, završivši studij, radio u svojoj struci do mirovine.

Radove odabrali: Ljubica Suturović i Arsen Čosić

MOJA MAJKA

Moja majka zove se Marija.

Ima smeđe oči i kratku smeđu kosu. Visoka je. Voli pomoći. Puno radi. Marljiva je i nježna i pažljiva. Dobra je majka. Voli se družiti i ima puno prijatelja. Voli kuhati i peče fine kolače. Najviše voli jesti gulaš sa gljivama. Zna dobro i pažljivo voziti auto i traktor. Voli puno čitati. Moja majka je vesela i vedra.

Volim svoju majku jer je dobra i vrijedna.

Nikola Skenderović, IV. a., OŠ »Matija Gubec«, Donji Tavankut

Martina Sivić, II. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Antun Nađ Kanas, II. c.,
OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

Nina Brčić Kostić, IV. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Ivona Peić Tukuljac, IV. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Igor Šimunov, III.a.,
OŠ »22.Oktobar«, Bački Monoštor

Josip Jaramazović, II. c.,
OŠ »Ivan Milutinović«, Subotica

MOJA STAZA

Staza mog života
daleko se pruža.
Svaki dan je kročim
i u srcu je nosim.

Znam da hrabar moram biti
dok stazom prolazim.

Staza mog života je:
duga, tijesna, uska, široka, duboka,
trnovita, pjeskovita, cvjetna i sretna.

Svatko ima svoju stazu
koju je odabrao
mora je voljeti i zadovoljan biti.

Petar Skenderović, IV. h.,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

HRCKOVA SVEZNALICA

Kontinenti svijeta (III.)

Južna Amerika

Južna Amerika leži najvećim dijelom na južnoj hemisferi. Osim kopna, obuhvaća još ostrvo Galapagos, Foklandska ostrva, Ognjenu Zemlju i mnoga manja ostrva u južnom dijelu Atlantskog i Tihog oceana. Površina joj je 17. 842. 853 km².

KLIMA: Južna Amerika je najvećim dijelom kontinent ekvatorske i tropske klime. Oblasti na jugu od povratnika leže u suptropskoj i umjerenom klimi. Klima zavisi od geografske širine, ali i od nadmorske visine, s

obzirom na prisustvo visinskih pojasa u tropima. Oko Ekvatora je jednolična tropska vlažna klima, poznata po ekvatorijalnim kišama i bujnim prašumama.

Južni Brazil, Paragvaj, Urugvaj i Sjeverna Argentina imaju vlažnu suptropsku klimu. Srednji i južni dio Argentine se međutim nalazi u suvljem, umjerenom podneblju, te prevladavaju travne oblasti – pampe.

STANOVNIŠTVO: U Južnoj Americi stanovništvo je u rasnom pogledu veoma izmiješano, ali je u nekim zemljama dosta jedinstveno. Do sredine 19. stoljeća, doseljavali su se uglavnom samo Španjolci i Portugalci, a od tada i Talijani, Nijemci, Francuzi i drugi. U teško pristupačnim andskim i niskim ekvatorijalnim predjelima, održali su se rasno čisti Indijanci.

Najveći gradovi Južne Amerike su Sao Paolo (17 milijuna stanovnika), Buenos Aires (13), Rio de Janeiro (12), Lima (6), Santiago (5) i Bogota (4).

FLORA I FAUNA: U Južnoj Americi stvorila se vrlo posebna flora i fauna na koju je neznatno utjecao i sjeverni kontinent, a preko njega i Euroazija. Na južnom kontinentu razvile su se mnoge neobične vrste kao što su mravojedi. Baš

kao i u Australiji i tu su preživjeli torbari, a fosili pokazuju da su u prošlosti bujale mnoge danas izumrle vrste.

U reljefu Južne Amerike izdvajaju se: visoki vijenac Anda na zapadu, stare gromadne planine s visoravnima, na sjeveru Gvajanske i u središnjem i istočnom dijelu Brazilske, kao i prostrane nizije: Amazonska, Ljanos, Pampas, Patagonija.

Mirko Kopunović, pčelar hobist

Pčelarstvo kao hobi

Jedan slučajan odlazak u voćnjak kod prijatelja uvjetovao je bavljenje zdravom zanimacijom na svježem zraku

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Vlasnik privatne tvrtke »Panon« iz Subotice, koja se bavi prodajom elektromotora i reduktora, **Mirko Kopunović** (1952.) trenutke svog slobodnog vremena najradije voli provoditi u društvu u pčela, baveći se svojim hobiem – pčelarstvom. Kako je to »druženje« započelo i što sve (najosnovnije) treba znati o pčelarstvu, saznat ćemo iz ovog kraćeg razgovora, vođenog u vrijeme još uvijek duboke hibernacije malih i vrijednih proizvođača meda.

► Puki slučaj je, moglo bi se slobodno reći, glavni krivac za Vaš današnji hobi. Što je uvjetovalo taj »slučaj«?

Jedan odlazak u voćnjak kod prijatelja, susret sa pčelama i svime što uz njih ide, ostavio je duboku impresiju u meni i razvio želju da se i sam počnem baviti pčelarstvom. Također lijepi osjećaj boravka u prirodi, koji neizostavno ide uz ovaj hobi, još više je pojačao probuđeni afinitet.

► Kako biste Vi, kao pčelar, komentirali uvriježeno mišljenje o opasnosti bivanja u neposrednoj blizini pčela?

Prije svega ubod pčele može biti iznimno opasan – osobito za osobe koje pate od određenih oblika alergije i može, konkretno, dovesti i do nastanka gušenja. Na samom početku bavljenja ovim hobiem i sam sam bio »žrtva« nekoliko uboda, ali generalno gledano, pčela napada samo ukoliko joj se netko nađe na putu i »ometaju« je u njezinom poslu.

► Kada ste posve sami i bez asistencije

stvom i za proizvodnju meda potrebno imati barem 25 košnica.

► S koliko košnica raspolazete u ovom trenutku?

Nažalost, trenutačno imam svega tri svoje košnice, jer mi je tijekom prošle godine varoa (opaka napast koja ubija pčele) napala i »pobila« jedanaest košnica. No, kako sam preuzeo nekoliko košnica od prijatelja, koji trenutačno nije u mogućnosti baviti se svojim košnicama, za ovu sezonu bit će desetak košnica u voćnjaku na Kelebiji pokraj Subotice.

Vaš voćnjak i »putuju« put nove ispaše. O kojoj se destinaciji i godišnjem dobu radi?

Koncem lipnja običavam »odnijeti« svoje pčele na novu ispašu u Malu Bosnu, gdje se njihovo »hranjenje« vrši na suncokretu i ukoliko bude kiše poslije žetve, moguća je ispaša i na bosiljku.

► Ovaj razgovor vodimo u vremenu kad su vani još uvijek hladnoće svojstvene veljači i pčele provode zimu u nekoj vrsti hibernacije. Kada završava njihovo »zimovanje«?

Konzumiranje

Jedna žličica, najbolje ujutro, zadovoljava dnevne potrebe našeg organizma, ali ukoliko med dodajete u neki napitak, a to je najčešće čaj, nemojte ga stavljati u vreli, već u znatno ohlađeni, jer se na visokoj temperaturi gube njegova dragocjena svojstva.

starijeg pčelara mentora, sami proizvedli svoj prvi med?

Iako se mnogo duže bavim pčelarstvom kao hobiem, tek sam negdje prije pet godina prvi puta sam proizveo med. Ali sve to spada isključivo u »proizvod« malog hobija, jer je za pravo bavljenje pčelar-

► Koliko pčela »živi« u jednoj košnici?

U prosjeku negdje oko 30.000 pčela.

► Koju vrstu meda proizvode Vaše pčele?

Osnova nastajanja određene vrste meda, tj. okusa koji pčele proizvode ovisi prije svega o vrsti ispaše i selidbi košnica. S obzirom na to da se ne bavim intenzivnim pčelarstvom i košnice ostaju u voćnjaku, s proljeća prvi med koji se uzima je bagremov med, dok onaj od vrbe, jabuka ili, pri mjerice bresaka se ostavlja pčelama. Sve se to događa u periodu od ranog proljeća pa sve do konca svibnja mjeseca.

► No, unatoč »statičnosti« Vaših košnica i one tijekom jednog perioda napuštaju

Pčele svoje zimsko mirovanje završavaju negdje sredinom ožujka, kada i počinje buđenje prirode i cvjetanje prvih biljaka, a sve to se događa u dobi kada je vani negdje oko 14 stupnjeva. Pčele to same instinktivno osjete i kreću u akciju ■

Podcjenjivanje meda

Med je izuzetno zdrav i potreban našem organizmu i trebalo bi ga svaki dan konzumirati, jer se u njemu nalazi sve ono vrijedno (minerali, prirodni šećer) što pčele, prilikom ispaše, sakupe u cvijetu biljaka koje posjete.

Sve popularnija internet publikacija

Blog

Individualni periodični tekstovi kreirani kao plod osobne kreativnosti autora, koji se pojavljuju na određenoj internet domeni

Piše: Dražen Prčić

Jedna od novijih internetskih publikacija, koja svakim novim danom sve više uzima daha u elektronskom svijetu globalnog neta, jamačno je *blog* – autorski zapis određenog pojedinca koji na svojoj stranici ili domeni, u kontinuiranom (ili već po mogućnosti i afinitetu) vremenskom periodu objavljuju svoje impresije, zabilješke, fotografije, dnevničke zapise i bilo što drugo.

osobnog računala povezanog na internet, svakom potencijalnom interesentu. Naravno, pod uvjetom da zna određenu internet prezentaciju na kojoj se isti blog nalazi i objavljuje. Karakterističnost bloga ogleda se, također, u obrnutom vremenskom slijedu njegova objavljivanja tj. uvijek su na vrhu stranice najnovijeg sadržaja (od najsvježije do najstarije). Ovaj oblik kreativnog izražavanja svoju sve veću popular-

medijskoj podršci, prije svega elektronskih magazina (E-zine) imaju sve više poklonika i redovitih blogera. Jer u svom blogu, njegov autor i kreator ima potpunu slobodu izražavanja (naravno bez pretjerane opscenosti i vulgarnosti), a ponuđena informacija odmah biva dostupna brojnoj »čitateljskoj publici«.

Ljubičićev blog

Igrajući na ATP turniru u indijskom Chennaiu, najbolji hrvatski tenisač *Ivan Ljubičić* pisao je svoj blog o svemu što mu se događalo tijekom tjedna. Ukoliko želite pročitati njegov literarni uradak, potražite ga na internet stranicama atp toura.

ŠTO JE TO BLOG: Sama riječ je engleskog podrijetla, nastala kao kratica riječi weblog (u slobodnom prijevodu dnevnik na netu), a po svom determinološkom opisu može biti individualni ili kolaborativni. Ipak, glavna osobina svakog bloga je naostojanje da određena tekstualna ili video poruka, u obliku čiste informacije, tematskog opisa ili literarnog uradka ponajprije stigne do zainteresiranih recepijenata (primatelja). Opet, velika prednost ovog elektronskog oblika prenošenja raznovrsnih materijala ogleda se u dostupnosti, putem

nost duuguje krizi u koju su zapale mnoge velike medijske kuće, te znakovitom padu interesa za gledanje televizijskog programa, a sve u neposrednoj uzročnoj vezi sve duljeg boravka na internetu (surfanja) od strane pretežito mlađih populacija.

PRVI HRVATSKI BLOG: U internet svijetu ovaj oblik komunikacije s čitateljima se pojavio znatno ranije nego u Hrvatskoj, koja svoj prvi blog bilježi u proljeće 2004. godine na stranici *mojblog.com*, da bi nešto kasnije (svibanj iste godine) startao i *blog.hr*, koji danas, zahvaljujući velikoj

VRSTE BLOGOVA: Prema svojoj tipologiji poznajemo nekoliko osnovnih vrsta blogova:

- Internet dnevnički u kojima se iznose osobne dnevne ili periodične zabilješke ili opservacije
- Elektronski časopisi u ovoj formi
- Literarni, na čijim stranicama autori objavljuju svoja najnovija, najčešće pjesnička, djela
- Regionalni, tematski vezani uz određeno područje
- Propagandni, služe za marketinške svrhe
- Putopisni, sadrže opise putovanja
- Tematski, ukoliko su usko povezani s određenim događanjima

ODNOS JAVNOSTI PREMA BLOGU: Za razliku od drugih »klasičnih« oblika medijskog istupanja i profesionalnih izvještača (novinara), blog nema takav tretman u javnosti, ponajprije zbog česte nepouzdanosti informacija koje se znaju naći u njemu, te autorima laicima čiji tekstovi ne prolaze osnovnu redakturnu i uređivanje. Ali, s druge strane, čest je slučaj da upravo informacija objavljena u nekom blogu postane prvi i osnovni izvor za neki budući tekst u »službenom« medijskom glasilu. ■

Nevenina piletina s gorčicom

Za 4 osobe

1 žlica maslinovog ulja
1 češanj bijelog luka; zgnječiti
4 komada pilećih prsa bez kože i kostiju; isjeći ukoso na trake na 2,5 cm
250 ml vrhnja
1 žlica brašna
1 žlica (zrnastog) gorčice (senf)
sol i biber
listovi peršina za ukrašavanje

Opis:

U tavu zagrijte ulje, dodajte bjeli luk i pržite, miješajući, 1-2 minuta.
Dodajte trakice pilećine, stišajte vatru i pržite, često miješajući, 10 minuta.

Rupičastom žlicom izvadite trakice pilećine iz ulja i držite ih na toplom.

U posudici miješajte manji dio predviđene količine vrhnja s brašnom dok ne nastane gusta smjesa i ostavite sa strane.

Ubacite preostalu vrhnje u tavu i pomiješajte sa sokovima nastalim prženjem. Zagrijte do ključanja, umiješajte smjesu pavlake i brašna, a potom stišajte vatru i kuhajte 2 minuta, neprestano miješajući, dok se sos ne zgusne. Umiješajte gorčice (senf) i polagano zagrijte, a zatim posolite i pobiberite.

Vratite piletinu u tavu, umiješajte je u sos i polagano zagrijte.
Ukrasite listovima peršina i odmah poslužite.

Savjet: Kada dodate gorčicu (senf), sos više ne smije proključati, jer će postati gorak. Ako želite da sos bude gladak, zamijenite zrnastu gorčicu (senf) običnim.

Ovisno po želji i afinitetu uz ovo jelo se služi crno ili bijelo vino.
Dobar tek.

V I J E S T I

Nogomet

95 godina Hajduka

Nogometni klub Hajduk iz Splita proslavio je svoj 95. rođendan (osnovan je 1911. godine od strane studenata koji su balun donijeli iz Praga) svečanom akademijom u splitskom HNK. U dugoj i uspješnoj sportskoj povijesti ovog kluba zabilježeno je 17 naslova prvaka države, 13 nacionalnih kupova, te 6 superkupova. Splitski »Bili« dali su ukupno 124 re-

prezentativna nogometaša, 8 igrača je igralo za europske i svjetske selekcije na prigodnim susretima, dok se 16 prvotimaca »okitilo« i olimpijskim odličjima.

Tenis

Hrvatska u četvrtfinalu Davis-cupa

Pobjedom protiv Austrije od 3:2 na gostovanju u Grazu Hrvatska se plasirala u četvrtfinale Svjetske skupine i na najbolji način započela obranu naslova najbolje svjetske momčadi. Iako se konačni rezultat, na prvi pogled, čini neizvjesnim, sve je bilo riješeno već nakon dva dana, kada su pobjedom u igri parova Ančić i Ljubičić (3:6, 3:6, 6:4, 6:4, 8:6) donijeli odlučujući treći poen. U petak, prvog dana susreta,

Mario Ančić je dokazao svoju vrijednost »okrenuvši« izgubljenu susret protiv Melzera u veliku pobjedu (6:7, 6:7, 6:4, 6:3), da bi potom izbornik i kapetan Ivan Ljubičić rutinirano svladao Koubeka (6:2, 6:2, 6:4). Posljednjeg dana priliku za debi u reprezentaciji dobili su Ivan Cerović i Marin Čilić, koji su unatoč porazima stekli golemo iskustvo koje donosi nastup u renomiranom momčadskom natjecanju. Protivnik Hrvatske u četvrtfinalu bit će momčad Argentine, a susret će se igrati od 7-9. travnja na domaćem terenu.

Košarka

Kvalifikacije za EP

Prema volji ždrijeba za sljedeće Europsko košarkaško prvenstvo, kojemu će domaćin biti Španjolska, Hrvatska je svrstana u skupinu D u kojoj će se za plasman na završnu smotru najboljih momčadi kontinenta boriti skupa s: Estonijom, Danskom i Letonijom. Prvoplasirana momčad izborit će pravo sudjelovanja na EP, uz još dvije najbolje drugoplasirane reprezentacije iz ostalih kvalifikacijskih skupina.

ZOI

Olimpijsko srebro za Ivicu

Najbolji hrvatski skijaš Ivica Kostelić uspio je u utorak 14. veljače ostvariti svoj životni i sportski san. Osvajanjem srebrne medalje u kombinaciji (spust + 2 utrke slaloma) postao je prvi hrvatski sportaš, od osamostaljenja, kojemu je uspjelo osvojiti odličje na zimskim olimpijskim igrama. Poslije odličnog vremena u spustu, inače njemu posve nesklone discipline, Ivica je odlično vozio prvu slalomsku utрку i nagovjestio mogućnost visokog plasmana, da bi u posljednjoj, drugoj slalomskoj vožnji potvrdio najbolji rezultat svoje karijere i donio prvu medalju za Hrvatsku.

Hrvatski olimpijci

Nacionalne boje Hrvatske na Zimskim olimpijskim igrama u Torinu (Italija) brane sljedeći natjecatelji i natjecateljice: Janica Kostelić, Ivica Kostelić, Nika Fleiss, Ana Jelušić, Matea Ferk, Dansko Marinelli, Ivan Ratkić, Dalibor Šamšal, Natko Zrnčić – Dim, Ivan Olivari, Tin Široki (alpsko skijanje), Damir Jurčević, Maja Kezele, Denis Klobučar, Alen Abramović (skijaško trčanje), Petra Starčević (biatlon), Ivan Šola, Slaven Krajačić, Dejan Vojnović, Jurica Grabušić, Alek Osmanović (bob), Idora Hegel (umjetničko klizanje), Nikola Nimac (skeleton).

U nedjelju, 12. veljače igrano ih je nekoliko

Nacionalni derbiji

U svakom ligaškom natjecanju sudari najjačih nacionalnih momčadi izazivaju najveću pozornost ljubitelja nogometa

Piše: Dražen Prčić

NJ.V. nogomet, kao sport koji ima moć »za-luđivanja« najvećeg broja svojih fanova i fanatičnih navijača, svoju najljepšu promidžbu ima upravo na velikim domaćim susretima, kada se na zelenom travnjaku »sudaraju« najpoznatije i najveće nacionalne momčadi. Međunarodni susreti imaju svojih čari, ali nacionalni derbiji, pogotovo u državama velike nogometne tradicije, predstavljaju ono za što se »živi« i o čemu se dugo poslije »priča«. Prošle nedjelje (12. veljače) igrano je nekoliko velikih derbija u Hrvatskoj, Škotskoj, Italiji, Španjolskoj i svi oni kojima je nogomet br.1 u srcu mogli su uživati, ali i tugovati zbog poraza momčadi za koje navijaju. Interesantno, niti jedan od ovih velikih susreta nije završen neodlučenim rezultatom...

HAJDUK-DINAMO 0:1: Kao najljepša moguća uvertira pred početak nastavka prvenstva (subota 18. veljače), odigran je zaostali (odložen zbog neregularnih vremenskih uvjeta) susret posljednjeg kola prvog dijela, najveći hrvatski derbi između Hajduka i Dinama. Unatoč surovoj realnosti ligaške tablice, na kojoj je Dinamo čak 22

boda ispred Hajduka (Zagrepečani su uvjerljivo prvi, Splitsčani na skromnom osmom mjestu), ovaj susret je pobudio veliko zanimanje svih ljubitelja nogometa u Hrvatskoj. Prvo, domaća zimska stanka, drugo, ovo je bila utakmica velikog navijačkog naboja, treće, Dinamo je još više osnažio svoju momčad dovođenjem još jednog Brazilca (Anderson Costa), i na koncu četvrto, Hajduk je u »nemogućoj misiji« konsolidiranja vlastitih redova i borbe za plasman u Ligu za prvaka. Rezultatski epilog je dobro poznat svima, Dinamo je pogotkom *Modrića* slavio na Poljudu (0:1), zabilježio nova tri boda i pobjedu u Splitu poslije pet godina. Unatoč skromnom gol učinku napadača, susret je bio vrlo zanimljiv i borben, a navijači su upriličili i solidnu bakljadu (prekid susreta od 8 minuta) u znak proslave 95. godišnjice svog kluba.

INTER – JUVENTUS 1:2: Lider talijanskog scudetta »Stara dama« iz Torina kao da ne mari za svoje »godine«, igrajući superioran nogomet. U nedjelju navečer »žrtva« je bila momčad Intera, dotad najbližeg pratitelja na ligaškoj tablici, a za rezultatsku i bodovnu prednost pobrinuli su

se *Ibrahimović* i *Del Piero*. Nažalost, ovaj susret se vremenski »poklapao« s terminom susreta Hajduk-Dinamo, pa su gledatelji ostali uskraćeni za potpuni užitek u oba derbija.

VALENCIA – BARCELONA 1:0: Isti slučaj bio je i sa derbijem španjolskog prvenstva između Valencie i Barcelone, koji je također imao svoj termin u vremenima ostalih susreta, ali televizija je ta koja diktira termine, a »udarni« večernji termin je u svakoj državi isti. Derbi je odlučio *Villa*, a s nova tri boda Valencia se približila »Barci« na samo šest bodova zaostatka.

Hajduk – Dinamo

Susret u Splitu je bio 158. derbi ove dvije top hrvatske momčadi, a prvi susret je odigran još 1945. godine. Dinamo je zabilježio pobjedu 63 puta, Hajduk je bio bolji u 56 susreta, a 39 derbija je okončano neodlučenim ishodom. Ukupna gol razlika je 215:199 za zagrebačke »modre«. Ovo su ukupne brojke svih odigranih susreta, uključujući i kup susrete, dok je u prvenstvenim okršajima omjer 51-47 za Dinamo, uz gol razliku 178:170

RANGERS – CELTIC 0:1: Neuspješnu domaću sezonu Glasgow Rangers je nastavio novim porazom od najljucjeg gradskog rivala Celtica. Topnik hrvatske reprezentacije Dado Pršo nije uspio »zabiti« za svoj klub, ali je uspio »zaraditi« žuti karton. Susret je obilježio debi *Roya Keana* za Celtic, a sam ga je »obilježio«, također, zarađenim kartonom žute boje. Jedini pogodak dovoljan za pobjedu »zeleno-bijelih« djelo je poljskog internacionalca *Zurawskog*.

NOVI DERBIJI: Ljepota svakog derbija oličena je u potpunoj neizvjesnosti glede rezultata i činjenice da često puta domaći travnjak ne znači i *a priori* garantiranu pobjedu. Naprotiv! Nedjeljno izdanje četiri velika ligaška derbija donijelo je čak tri pobjede gostujućih momčadi i samo jedan trijumf domaćina. Jer u derbi sudarima najvećih i najboljih nacionalnih momčadi domaćin je, ponajprije, nogomet. Vrhunski i kvalitetan.

Proletni dio svih ligaških natjecanja u Europi je tek započeo i bit će još mnogo derbija. Ima li ljepše uvertire za iduće Svjetsko prvenstvo u Njemačkoj, u kojoj će svaki susret biti derbi!

Mirko Vujković, trener hokeja i vaterpola

Sve je počelo na Paliću

Ljeti smo igrali vaterpolo, a zimi, kada bi se jezero zaledilo, na red bi došao hokej

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Na sjeveru vojvođanske ravnice, u gradu koji niti danas nema zatvoreno klizalište, a gradski bazen je natkriven privremenim balonom, *Mirko Vujković* (1943.) već pola stoljeća neumorno radi sa subotičkim hokejašima i vaterpolistima. O neobičnom sportskom dualitetu dva posve različita sporta, kojima je jedina dodirna točka različito agregatno stanje vode, razgovarali smo pod kupolom bazena na kojemu svakodnevno obavlja dužnost trenera vaterpolske momčadi »Spartaka«.

► **Što je bilo prvo u Vašem sportskom izboru? Hokej ili vaterpolo?**

U biti, uz ova dva sporta koja su obilježila veliki dio mog života, bio je i rukomet kojim sam se, također, aktivno bavio. A sve je to započelo još davno na Paliću gdje smo, ovisno o sezoni, igrali prvo vaterpolo, a potom u zimskom periodu, kada bi se jezero zaledilo, hokej. Glede rukometa, njime sam se bavio aktivno, igrajući u momčadi beogradskog Partizana.

► **Ipak, već zarana ste se opredijelili za zvanje sportskog trenera. Kakvo je Vaše temeljito sportsko obrazovanje?**

U Pragu sam završio Višu trenersku školu, smjer hokej.

► **Unatoč činjenici da trenutačno niste angažirani u hokeju, čini se kako Vam je ovaj ledeni sport ipak najdraži od svih s kojima ste proveli proteklih 50 godina.**

Istina je da mi je hokej prvi sport u srcu i moja najveća sportska ljubav, a i glede samih ostvarenih rezultata, te perioda od 1981. do 1995. godine kad sam vodio reprezentativne selekcije od juniorske do seniorske momčadi nacionalnog tima.

► **Koje biste rezultate izdvojili kao najznačajnije u svojoj uspješnoj trenerskoj karijeri?**

Tu su nekoliko titula prvaka države u mlađim kategorijama, od pionirskih do juniorskih, posebice dvije juniorske titule prvaka ondašnje zajedničke države, ali ja maččno jedan od vrednijih je osvajanje drugog mjesta 1981. godine u B skupini svjetskog prvenstva za seniore.

► **Pola stoljeća kasnije u subotičkoj ho-**

kejaškoj sadašnjosti gotovo da nema ništa novog. Dvorane i dalje nema...

Nažalost, mnogo smo pali u odnosu na neka prošla vremena. Žao mi je i te djece koja nemaju adekvatne uvjete za rad. Šteta, jer imamo veliku tradiciju i uspjehe u ovom sportu. Nekada je Subotica, uz Jesenice (Slovenija) bila najveći centar hokeja.

dine i uvjeti su solidni. Primjerice, trenutačna temperatura vode je 26 stupnjeva, unutra je toplo i možemo kontinuirano trenirati.

► **U čemu se sastoji Vaš trenerski angažman u vaterpolo klubu?**

Obnašam dužnost trenera prve momčadi, ali mi gotovo da niti nemamo seniorsku

Hokej u sedmom deceniju

Mirko Vujković i dalje, u svojoj 63. godini, tri puta tjedno igra hokej s veteranima Spartaka.

► **Razgovor vodimo pod kupolom gradskog bazena, na kojemu danas radite u ulozi trenera vaterpolske momčadi »Spartaka«. Unatoč velikim najavama još uvijek nema pravog zatvorenog gradskog kupališta.**

Za razliku od hokeja, koji je postao čisti sezonski sport, vaterpolo se ipak, zahvaljujući ovoj kupoli, može igrati cijele go-

selekciju, jer sve su to članovi juniorske i kadetske momčadi. Natječemo se u B ligi, jer nismo imali financijskih sredstava za nastavak natjecanja u A (prvoj) saveznoj ligi. Pa ipak, nastojimo sačuvati tradiciju vaterpola na ovim prostorima.

► **Kako biste protumačili već spomenutu specifičnost Subotice, grada iz ravnice, koji ima veliku tradiciju u dva posve netipična sporta za matični prostor?**

Velike zasluge za razvitak hokeja i vaterpola ponajviše imaju braća *Ladocki*, koji su nas – ovisno o godišnjem dobu i sezoni, trenirali i učili na Paliću. Također, individualno gledano, velike zasluge imaju Subotičani koji posjeduju veliku disciplinu i marljivost u vezi treniranja sporta za koji se odluče, ali i »urođenu« kulturu za sve kolektivne sportove. ■

Potpisivanje Zadarskog mira

Priredio: Zdenko Samaržija

14. veljače 1841. godine umro *Antun Sorkočević*, hrvatski skladatelj.

14. veljače 1899. godine rođen u Sušaku *Lovro von Matačić*, hrvatski dirigent, umro 4. siječnja 1985. godine u Zagrebu.

14. veljače 1804. godine rođen *Johann Strauss* – stariji, austrijski skladatelj.

14. veljače 1967. godine Vojna hunta počela je vladati Grčkom.

14. veljače 1655. godine rođen je u Foggiji *Ardelio della Bella*, isusovac, autor znamenitog talijansko – latinsko – hrvatskog rječnika.

15. veljače 1573. godine pogubljen u Zagrebu *Matija Gubec*, vođa pobunjenih hrvatskih seljaka.

15. veljače 1942. godine japanska vojska zauzela je Singapore. Bio je to najveći poraz Velike Britanije u Drugom svjetskom ratu.

15. veljače 1874. godine rođen u Gospiću *Josip Bach*, svestrani umjetnik.

15. veljače 1564. godine rođen je u Pisi *Galileo Galilei*, znameniti talijanski fizičar, astronom i matematičar.

15. veljače 1922. godine u Haagu održana je prva sjednica Stalnoga suda međunarodne pravde, koji je dvije godine prije osnovala Liga naroda za rješavanje sporova među državama.

16. veljače 1918. godine umro je u Budimpešti grof *Karlo Khuen Héderváry*.

16. veljače 1804. godine Zagreb je dobio modernu bolnicu sa 32 kreveta na današnjem Jelačićevu trgu.

16. veljače 1892. godine rođen je *Dragutin Novak*, prvi hrvatski letač u avionu.

16. veljače 1937. Amerikanac *Samuel du Pont* patentirao je sintetički materijal za ženske najlonke.

16. veljače 1873. godine Španjolska je proglašena republikom.

16. veljače 1929. godine u Zagrebu je izmjerena najveća visina snijega na meteorološkom opservatoriju na Griču, visina snijega je bila 80 centimetara.

16. veljače 1933. godine u strahu od sve češćih njemačkih prijetnji Jugoslavija, Čehoslovačka i Rumunjska stvaraju Malu antantu.

17. veljače 1884. godine umrla u Gornjoj Rijeci, kraj Križeva – ca prva Hrvatska operna pjevačica *Sidonija Rubido – Erdödy*.

17. veljače 1600. godine u Rimu je živ spaljen na lomači *Gior-dano Bruno*.

17. veljače 2001. godine u Zagrebu umro je stožerni general *Zvonimir Cervenko*. Završio najviše vojne škole, a 1972. godine osuđen na 18 mjeseci strogo zatvora zbog hrvatskog nacionalizma. Istakao se u oslobodilačkim akcijama Bljesak i Oluja.

17. veljače 1895. godine rođen je u Dubravi pokraj Čazme *Slavko Ježić*, povjesničar književnosti, pripovjedač, pjesnik i je-

dan od najuglednijih urednika izdanja hrvatskih pisaca. Umro je 5. svibnja 1969. u Zagrebu.

17. veljače 1848. godine u Slanovcu kod Zagreba rođen je *Fran Folnegović*, hrvatski političar, urednik časopisa i književnik. Umro je radeći, s perom u ruci, u Zagrebu 18. kolovoza 1903.

17. veljače 1963. godine umro je *Mijo Mirković – Mate Balota*. Čitav je njegov život opisan na nadgrobnoj ploči na kojoj piše da ondje počiva: težak, ribar, mornar, akademik, pjesnik, prvi Rakljan ki je napisal 50 knjig te da je pokopan uz zvuke dragih roženica.

17. veljače 1938. godine na meteorološkoj postaji na Risnjaku na visini od 1420 metara izmjerena je visina snijega od 448 centimetara.

17. veljače 1915. godine isproban je rad prvoga tenka.

18. veljače 1716. godine rođen je *Adam Patačić*, kasniji kaločki nadbiskup.

18. veljače 1921. godine rođenje *Branko Bauer*, filmski režiser.

18. veljače 1931. godine agenti Kraljevine SHS prebili su na smrt dr. *Milana Šufflaya*, hrvatskoga povjesničara i političara pravaške orijentacije. Iste je noći umro. Bivio se albanskom poviješću i objavljivao većinom pod pseudo-

nimima. Kada je policija otkrila tko se krije iza njih, iz Beograda je stigao nalog od samog kralja Aleksandra o likvidaciji Šufflaya.

18. veljače 1930. godine mladi astronom Clyde Tambough otkrio je Pluton, deveti planet Sunčanog sustava.

18. veljače 1358. godine potpisan je Zadarski mir, kojim se, nakon velikog poraza, mletački dužd odrekao naslova vladara Dalmacije i Hrvatske i predao Ludoviku Anžuvincu obalu od Kvarnera do Drača.

18. veljače 1938. godine rođen *Nikola Batušić*, povjesničar umjetnosti.

19. veljače 1826. godine rođen u Slavonskom Brodu *Matija Mesić*, prvi rektor sveučilišta u Zagrebu.

19. veljače 1473. godine rodio se *Nikola Kopernik*, poljski fizičar.

19. veljače 1959. godine proglašena je nezavisnost Cipra.

20. veljače 1893. godine u Daruvaru je rođen *Kamillo Firingier*, osnivač osječke ispostave Državnog arhiva u Zagrebu i dugodišnji ravnatelj osječkog državnog arhiva. Napisao je velik broj povijesnih članaka i rasprava istražujući bogatu povijest grada Osijeka i Slavonije.

20. veljače 1816. godine bila je praizvedba Rossinijeve opere »Seviljski brijač«. Milanska publika i kritika su je ismijali.

20. veljače 1790. godine umro je car *Josip II.*

20. veljače 1397. godine *Žigmund* daje ubiti u crkvi u Križevcima *Stjepana Lackovića* njegove nećake te stale pristaše protukralja *Ladislava Napuljskog*, a događaj je ostao zapamćen kao Krvavi sabor križevački.

20. veljače 1967. godine rođen je *Kurt Donald Cobain*, američki glazbenik. Godine 1986. godine osniva skupinu Nirvana. 8. travnja 1994. godine našli su ga pored ispaljene sačmarice u njegovu domu u Seattleu. Kremiran je i njegov je pepeo rasut po rijeci Wishkah.

PARTICIPI IMENICA SUBST.	GLUMI BONDŽI U ČETIRI FILMA	FLANDRIJSKA BOGOMJA LEPOTE	LITVANI TIMARATI A	"WEBU- NARDONI OLIMPIJSKI KOMITET"	GLUMICA KOLESNIK	ITALIJAN (1942.)	GRČKI JUNAČ KITEKSO SKROVITELJ HELENE
RASA BORTA							
KORAK NAPRIJE							
NALJEPI NICA							
SUKOB VEĆIH KAZNOLAZA				POVIŠI LOVAŠ GRAFI U AUSTRIJI (CELOVEČ)		"EAST" NASCULF	
JAMNI- KOSA ZPNA					"MADA- BASKAR"		
JEDNO- VALENTIN KALIKAL U OKSAN SOLUPUNA					AM. FILM STEFAN ABRAMOV		
NAPRAVA ZA DOBA ČIVANUL KONODA S BRODA							JAPANSKE KRATKE FJEKME UTL
"RUMUNJSKI"		ZAVIO JE KLITEM NESTROJ U GRČ. MEI					
OTOKAR LLVAJ		PIŠAC URIS	PIŠA OD MILJA PTICA IZ PORODICE RODA				
SKOT U ULOZI JAMES BUNDA							
GRIFO VJA U ENGLESKO							
DANBKI KOMPOZIT HEMME 1901						"VISOKI CHIKVENI KELLERWU GLUMAC SHARIF	
"DUBIK"		PROFESOR FIRENZOM BIVSI KOSARNAK KILIGO				VIJUNJE I INŽINJE- RUI NA ONAJ NAČIN	
 ŽENSKI PUPVAČKI GLAS ZIMOLICA VITA					NA ČELI JE ANONAR- HIVE MATERIJAL		SEKSIJETA BI OVA IMA NAVIGL ZITILJA
PAHUKA SAVE KOT JASENOV- CA				JAPANSKA GLUMICA YOKO RIJEČNI OTOCI			
"BADO- LINI"			ZIDOVSKA BIGO MULIA "SREBRO"				
MORSKA RIBA KOMARČA					PITRI I KUMMA "METAR"		
NAJPOZ NALUJ JAMES ROND							PRIPADNIK OGRAJKA STARIH SLUVENI

RJEŠENJA:

ZDESLAV, IVOVINA, MOLOTOV, SRIJEDA, KITARA, EŠ, KA, O, OTO, TPK, LEKTURA, I, TURAN, MLAĐAK, GDANSK, PAVE, SNOWBOARD, INI, ZAIBILAZNO, JAJCE, MAGAMI, P, S, ALBRECHT, VAL, KANARIN, TIRADA, ER, PAC, A, VITIT, INAT, CATA, VITA, GIRO D ITALIA, OK, REVNO, BIATLON

PETAK 17. 2. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Svijet slavnih, serija
10.00 Vijesti
10.10 Dupini koji život znače, dokumentarni film
11.00 Vijesti iz kulture
11.05 Vrijeme danas
11.10 Među nama, znanstveno obrazovni program
12.00 Dnevnik
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.13 Vrijeme danas
14.15 Sestre, serija
15.05 Spiderman, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Moj prijatelj romski pomagač, dokumentarna emisija
16.35 Život je lijep
17.35 Vijesti
17.50 Najslabija karika, kviz
18.35 Ljubav u zaleđu, serija
19.30 Dnevnik
20.10 Moje grčko vjenčanje, američki film
21.50 Kontraplan
22.35 Vijesti iz kulture
22.45 Umrstava u Midsomeru 8., serija
00.20 Vijesti dana
00.30 Tajno društvo, američko njemački film
02.00 Water Damage (Tajna koju donosi smrt), američki film
03.25 Trick, američki film
04.50 Sestre, serija
05.35 Sutkinja Amy 5., serija
06.20 Oprah Show
07.05 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
07.00 VIP DJ
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 SOS krokači, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 NULTI SAT:
09.40 Deset minuta
10.00 Kokice
10.30 Zasjedanje Hrvatskog sabora, prijenos
11.50 Alpsko skijanje kombinacija (Ž) spust, pr.
13.20 Emisija

13.50 Vijesti za gluhe
14.00 Život piše priče: Oluja i tuga, američki TV film
15.30 Vijesti na drugom
15.40 Vrijeme sutra
15.45 Sutkinja Amy 5., serija

16.35 Emisija
16.50 Alpsko skijanje (Ž) kombinacija slalom, prijenos 1. vožnje
18.00 Emisija
18.25 Crtani film
18.40 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
19.00 Emisija
19.20 Alpsko skijanje (Ž) kombinacija slalom, prijenos 2. vožnje
21.20 Bitange i princeze II., serija
22.00 Večernja škola
22.35 Vijesti na drugom
22.50 Zlikavci, hrvatska humoristična serija
23.00 ZOI 2006. pregled dana
00.00 Honey, američki film
01.30 Pregled programa za subotu

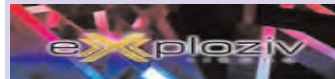

06.50 Superklinke, crtana serija
07.15 Ona ili on, kviz
07.40 Nasljednica, serija
08.30 TV prodaja
08.40 Ljubav na kocki, serija
09.40 Putovi ljubavi, serija
10.40 Izlog strasti, serija
11.10 VIP DJ, glazbena emisija
11.45 Šaljivi kućni video
12.25 Jedno vjenčanje I nevolja, igrani film
14.25 Bumerang, serija
15.25 Moja obitelj, serija
16.00 Tri sestre, serija
16.30 Nasljednica, serija
17.25 Vijesti Nove TV
17.30 Hypo Ski report
17.35 Ljubav na kocki, serija
18.30 Ona ili on, kviz
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer, informativni magazin
19.55 Vrijeme Nove TV
20.00 Istraga, kriminalistički magazin

21.00 Dan velike poplave, igrani film
22.50 Kućanice, serija
23.40 National Geographic report: Super krokodil
23.45 Pripravnici, reality serija
00.35 Siesta, igrani film
02.05 Kraljica mača, serija
02.50 Kraj programa

06.50 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
07.40 Transformers Cybertron, crtana serija
08.00 Beyblade, crtana serija
08.25 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
08.45 Anastasia, sapunica
09.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
10.20 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.45 Dadilja, humoristična serija (R)
11.10 Sanja, talk show (R)
12.10 Eksploziv, magazin (R)

12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
16.35 Roseanne, humoristična serija
17.00 Bračne vode, humoristična serija
17.30 Dadilja, humoristična serija
17.55 Sanja, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Specijalci, igrani film, akcijski/komedija
21.50 Plavi grom, igrani film, akcijski
23.45 Vijesti, informativna emisija
23.55 Zadnja stanica, igrani film, triler
01.30 Svi lijepi konji, igrani film, western/drama (R)
03.05 Cobra 11, kriminalistička serija (R)

SUBOTA

HRT 1

07.45 TV raspored
07.50 TV kalendar
08.00 Vijesti
08.05 ŽUTOKLJUNAC
09.00 Parlaonica
09.55 Vijesti
10.05 Briljanteen
10.50 Vijesti iz kulture
10.55 National Geographic: Liberija američki san
12.00 Dnevnik
12.30 Ljubav nema cijene, serija
13.15 Prizma, multinacionalni magazin
14.00 Vijesti
14.15 Spas 911
15.00 Orgazmički organsko, dokumentarna serija
15.25 Dvoboj vrtlara
15.55 Oprah Show
16.40 Vijesti
16.50 Inspektor Rex 8., serija
17.40 Wildlife Specials: Medvjedi uhoda u šumi, dokumentarni film

18.35 TV Bingo Show
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
20.05 Studio 10
21.25 Potonula srca, američki film
23.10 Vijesti dana
23.20 Vijesti iz kulture
23.30 Van Wilder, američko njemački film
01.00 Prag vrijednosti, američki film
02.40 Tvorac sjena, američki film
04.15 Inspektor Rex 8., serija
05.00 Alias 3., serija
05.45 Glas domovine
06.15 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

07.15 TEST
07.30 TV raspored
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Ljubav u zaleđu, serija
09.30 Kinoteka: Pljačka, američki film

18. 2. 2006.

10.55 ZOI 2006.: Alpsko skijanje (M) super G, prijenos
12.20 TV raspored
12.25 Kućni ljubimci
12.55 Duhovni izazovi međureligijski magazin
13.10 Glas domovine
13.40 Automagazin
14.20 Umrstva u Midsomeru 8., serija
15.55 Filmska klasika: Šarada, američki film
17.55 ZOI 2006.: Skijaški skokovi 120m, prijenos
19.45 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
20.00 Hrvatska nogometna liga emisija
20.10 HNL: Rijeka Hajduk, prijenos
22.05 Hrvatska nogometna liga emisija
22.35 ZOI 2006. pregled dana
23.40 Alias 3., serija
00.25 ZOI 2006.: Hokej na ledu: Češka Finska, snimka
02.25 Pregled programa za nedjelju

06.45 Cubix, crtana serija
08.00 Yu-gi-oh, crtana serija
08.50 Ninja kornjače, crtana serija
09.40 TV prodaja
09.50 Jagoda I poni, crtani film
10.40 Tri sestre, serija
11.10 Djevojke s Beverly Hillsa, serija
11.50 Čarobnice, serija
12.40 Policijski početnik, serija
13.30 Odvjetnica, serija
14.30 Automotiv, auto moto magazin
15.00 Dan velike poplave, igrani film
16.50 Vijesti Nove TV
16.55 Hypo Ski report
17.00 Bumerang, serija
17.55 Istraga, kriminalistički magazin
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Nova navečer, informativni magazin
19.55 Vrijeme Nove TV
20.00 Zuhra show, zabavna emisija
21.00 VEČER S MOJOM ZVIJEZDOM: igrani film
23.10 Seks, laži i videoprpe, igrani film
00.55 VIP DJ, glazbena emisija

01.30 Taksist, serija, serija
02.15 Lovci na dijamante 1. dio, igrani film
03.45 Kraj programa

06.15 Ed, Edd i Eddy, crtana serija
06.40 Dexterov laboratorij, crtana serija
07.00 Johnny Bravo, crtana serija
07.25 Medvjedići dobra srca, crtana serija
07.45 Lud za tobom, humoristična serija

08.10 Centar svijeta, humoristična serija
08.30 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
10.45 Pozdrav iz Wonderfallsa, humoristična serija
11.30 Dodir s neba, fantastična/dramska serija
12.15 Everwood, dramska serija
13.00 Neobični odnosi, igrani film, komedija
14.45 Specijalci, igrani film, akcijski/komedija (R)
16.25 Prijatelj na kvadrat, zabavna emisija
17.20 Zvijezde Extra: 101 zvjezdani makeover, zabavna emisija
18.15 Auto moto tv, magazin
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.10 Faktor zaleđivanja, igrani film, komični triler
21.50 Turbulencija, igrani film, akcijski triler
23.35 Playboy: Život uživo, igrani film, erotski
01.10 Plavi grom, igrani film, akcijski (R)
03.00 Zadnja stanica, igrani film, triler (R)

NEDJELJA 19. 2. 2006.

07.00 TV raspored
07.05 TV kalendar
07.15 Vijesti
07.20 Čelični Will, a američki film za djecu
09.05 Aladdin, crtana serija
09.25 Timon i Pumbaa, crtana serija
09.50 Vijesti
09.58 Vrijeme danas
10.00 Vijesti iz kulture
10.10 Hercule Poirot: Bijabajabuf, britanski TV film
12.00 Dnevnik
12.30 Plodovi zemlje
13.25 Split: More
14.00 Nedjeljom u dva
15.05 Vijesti
15.20 Put oko svijeta u osamdeset blaga s Danom Cruickshankom: Od Jordana do Etiopije
16.25 Lov na antikvitete
17.00 Nedjeljom popodne
19.15 LOTO 6/45
19.30 Dnevnik
20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 Večernjakov ekran, prijenos
22.45 Shpitzza
23.35 Vijesti dana
23.45 Vijesti iz kulture
23.55 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
00.45 Anđeli i demoni, američkonjemački film
02.25 Nedjeljom u dva
03.25 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
04.10 Plodovi zemlje
05.00 Split: More
05.30 Shpitzza
06.15 Lov na antikvitete

07.35 TEST
07.50 TV raspored
07.55 Ljubav u zaleđu, serija
10.10 Biblija
10.20 Portret crkve i mjesta
10.30 Velika Trnovitica: Misa, prijenos
11.35 Emisija
11.50 Super G (Ž), prijenos
13.20 Emisija
13.50 TV raspored

13.55 Mir i dobro
14.30 Soba ubojstva, serija
16.00 Happy Gilmore, američki film
17.25 Košarka finale Kupa Hrvatske, prijenos
19.15 Magazin nogometne Lige prvaka
19.45 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
19.55 Simpsoni 15., humoristična serija
20.25 Talijanska nogometna liga, 1. poluvrijeme
21.15 Sport danas
21.30 Talijanska nogometna liga, 2. poluvrijeme
22.25 ZOI 2006. pregled dana
23.30 Evergreen ciklus klasičnog vesterna: Konjanici, američki film
01.30 Pregled programa za ponedjeljak

06.50 Cubix, crtana serija
07.15 Školska liga
07.40 Yu-gi. oh, crtana serija
08.30 Ninja kornjače, crtana serija
09.20 TV prodaja
09.30 Brink, igrani film
11.25 National Geographic report
11.30 David Copperfield 1. dio, mini serija
13.10 Naoružan i opasan, igrani film
14.45 VEČER S MOJOM ZVIJEZDOM: igrani film
16.55 Vijesti Nove TV
17.00 Hypo Ski report
17.05 Zuhra show, zabavna emisija
18.00 Red carpet, zabavna emisija
18.55 Hypo Ski report
19.00 Dnevnik Nove TV
19.25 Sport Nove TV
19.30 Vrijeme Nove TV
19.35 Nova navečer, informativni magazin
19.55 Vrijeme Nove TV
20.00 Lovci na dijamante 2. dio, igrani film
21.40 Zle namjere, igrani film
23.15 Zona smrti, serija
00.00 Red Carpet, zabavna emisija
00.50 VIP DJ, glazbena emisija
01.20 Automotiv, auto moto magazin
01.45 Kraj programa

NEDJELJA

07.10 Zvijezde Extra: 101 zvjezdani makeover, zabavna emisija
 08.00 Medvjedići dobra srca, crtana serija
 08.20 Krava i Pilić, crtana serija
 08.45 Dexterov laboratorij, crtana serija
 09.10 Johnny Bravo, crtana serija
 09.35 Lud za tobom, humoristična serija (R)
 10.00 Centar svijeta, humoristična serija (R)
 10.25 Mijenjam ženu, dokumentarna serija (R)
 11.35 Hamdija – život milijunaša, dokumentarna sapunica (R)
 12.25 Dvornikovi, humoristična serija (R)
 13.15 Školske tajne, dramska serija
 14.00 Ambasador, igrani film, drama
 15.40 Faktor zaleđivanja, igrani film, komični triler (R)
 17.25 Salto, zabavna emisija
 18.10 Ekkluziv, magazin
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Neobični ljudi: Mišići kao neprijatelji, dokumentarna serija
 20.10 Anđeli od čelika, igrani film, drama
 20.10 Cesta straha, igrani film, komični triler (drugi izbor)
 22.15 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija
 21.55 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor)
 23.10 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
 22.50 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor)
 00.05 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija
 23.45 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor)
 00.35 Playboy: Život uživo, igrani film, erotski (R)
 00.15 Playboy: Život uživo, igrani film, erotski (R) (drugi izbor)

PONEDJELJAK 20. 2. 2006.

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Morski psi u sredozemnom moru, dokumentarni film
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Riječ i život, religijski program
 12.00 Dnevnik
 12.15 TV kalendar
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Maja: Blog, talkshow
 14.00 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 Hrvatska kulturna baština: Trogirska katedrala
 16.35 Život u živo
 17.35 Vijesti
 17.50 Najslabija karika, kviz
 18.35 Ljubav u zaleđu, serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Latinica: Otkaz, 1. dio
 21.10 Latinica: Otkaz, 2. dio
 21.50 Na posebnom zadatku
 22.20 Vijesti iz kulture
 22.35 Otvoreno
 23.30 Na rubu znanosti: Okultna strana Trećeg rajha
 00.35 Vijesti dana
 00.50 Dobro ugođena večer: Cellomania
 02.05 Sutkinja Amy 5., serija
 02.50 Povreda privatnosti, američki film
 04.25 Latinica: Otkaz
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

07.15 TEST
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Crtani film
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 ZOI 2006.: Alpsko skijanje veleslalom (M), prijenos 1. vožnje
 10.40 Spiderman, crtana serija
 11.05 Briljanteen
 11.50 Život pred nama, serija za mlade

12.40 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 12.50 ZOI 2006.: Alpsko skijanje veleslalom (M), prijenos 2. vožnje
 14.05 Hercule Poirot: Bijababuf, britanski TV film
 15.50 Vijesti za gluhe
 16.05 Vijesti na drugom
 16.15 Vrijeme sutra
 16.20 ZOI 2006.: Klizanje org. ples, snimka
 17.05 Sutkinja Amy 5., serija
 17.55 ZOI 2006.: Skijaški skokovi velika skakaonica, prijenos
 19.45 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 20.05 Uzmi ili ostavi, TV igra
 20.45 Zlatna kuna, prijenos
 22.20 Vijesti na drugom
 22.30 ZOI 2006. pregled dana
 23.05 Petica
 23.55 Filmovi Aleksandra Sokurova: Majka i sin, njemačko ruski film
 01.05 Pregled programa za utorak

07.00 Superklinke, crtana serija
 07.25 Ona ili on, kviz
 07.50 Nasljednica, serija
 08.40 TV prodaja
 08.50 Ljubav na kocki, serija
 09.50 Putovi ljubavi, serija
 10.45 Izlog strasti, serija
 11.15 VIP DJ, glazbena emisija
 11.50 Šaljivi kućni video
 12.20 TV prodaja
 12.30 Lovci na dijamante 2. dio, igrani film
 14.20 Red Carpet, zabavna emisija
 15.25 Moja obitelj, serija
 16.00 Tri sestre, serija
 16.30 Nasljednica, serija
 17.25 Vijesti Nove TV
 17.30 Hypo Ski report
 17.35 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 19.55 Vrijeme Nove TV
 20.00 Drugo lice – Petar Vlahov show
 21.00 Prvi u tjednu: Zatamnjenje, igrani film
 22.40 Kućanice, serija
 23.30 Will I Grace, serija
 00.00 Strah, igrani film

01.30 Kraljica mača, serija
 02.15 Kraj programa

06.50 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.40 Transformers Cybertron, crtana serija
 08.00 Beyblade, crtana serija
 08.25 Anastasia, sapunica
 09.15 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 09.35 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
 10.20 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.45 Dadija, humoristična serija (R)
 11.10 Sanja, talk show (R)
 12.10 Ekkluziv, magazin (R)
 12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.40 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.30 Dadija, humoristična serija
 17.55 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 Linija smrti, igrani film, akcijski
 21.40 Ulični borac, igrani film, akcijski
 23.20 Vijesti, informativna emisija
 23.35 Anđeli od čelika, igrani film, drama (R)
 23.35 Cesta straha, igrani film, komični triler (drugi izbor) (R)
 01.35 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija (R)
 01.15 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija (drugi izbor) (R)

UTORAK 21. 2. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Preživjeti, dokumentarna serija
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
 12.00 Dnevnik
 12.16 TV kalendar
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Maja: Školovanje putem Interneta, talkshow
 14.00 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 Euromagazin
 16.35 Život u živo
 17.35 Vijesti
 17.50 Najslabija karika, kviz
 18.35 Ljubav u zaleđu, serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Globalno sijelo
 20.45 Ništa osobno
 21.30 Tragom zločina akcija
 Torba / akcija Lotus, dokumentarna emisija
 22.05 Vijesti iz kulture
 22.20 Otvoreno
 23.15 Drugi format
 00.10 Vijesti dana
 00.25 Ponoćna antologija: Pričam ti priču, američki film
 01.55 Jack i Bobby, serija
 02.40 Sestre, serija
 03.25 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
 03.45 Tragom zločina, dokumentarna emisija
 04.15 Ništa osobno
 04.55 Euromagazin
 05.25 Globalno sijelo
 05.55 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

07.15 TEST
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Crtani film
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 NULTI SAT:
 09.40 Navrh jezika

10.00 Golubar Sam, belgijski dokumentarni film
 10.30 Spiderman, crtana serija
 10.55 Parlaonica
 11.50 Život pred nama, serija za mlade
 12.35 Slavni parovi: Humphrey Bogart i John Huston
 13.00 Direkt
 13.30 ZOI 2006.: Klizanje slobodni program (parovi), snimka
 14.30 Vijesti za gluhe
 14.40 Život piše priče: Najgora izdaja, američki TV film
 16.10 Vijesti na drugom
 16.20 Vrijeme sutra
 16.25 Svijet slavnih, serija
 17.10 Jack i Bobby, serija
 18.00 Hrvatska danas
 18.50 Crtani film
 19.10 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
 19.30 VIP DJ
 20.05 Uzmi ili ostavi, TV igra
 20.40 Nogometna Liga prvaka, 1. poluvrijeme
 21.45 Nogometna Liga prvaka, 2. poluvrijeme
 22.35 Sažeci nogometne Lige prvaka
 23.30 ZOI 2006.: Klizanje kratki program, snimka
 23.50 ZOI 2006. pregled dana
 00.20 ZOI 2006.: Hokey na ledu: SAD Rusija, snimka
 02.20 Pregled programa za srijedu

nova

07.00 Superklinke, crtana serija
 07.25 Ona ili on, kviz
 07.50 Nasljednica, serija
 08.40 TV prodaja
 08.50 Ljubav na kocki, serija
 09.40 TV prodaja
 09.50 Putovi ljubavi, serija
 10.45 Izlog strasti, serija
 11.15 VIP DJ, glazbena emisija
 11.50 Šaljivi kućni video
 12.30 Zatamnjenje, igrani film
 14.20 Drugo lice – Petar Vlahov show
 15.15 TV prodaja
 15.25 Moja obitelj, serija
 16.00 Tri sestre, serija
 16.30 Nasljednica, serija
 17.25 Vijesti Nove TV
 17.30 Hypo Ski report
 17.35 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV

19.30 Nova navečer, informativni magazin
 19.55 Vrijeme Nove TV
 20.00 Naša mala klinika, serija
 21.00 Savršen par, igrani film
 22.40 Kućanice, serija
 23.30 Murjak, plavuša i pas, serija
 00.20 Guinevere, igrani film
 02.00 Kraljica mača, serija
 02.45 Kraj programa

RTL

06.55 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.40 Transformers Cybertron, crtana serija
 08.00 Beyblade, crtana serija
 08.25 Anastasia, sapunica
 09.15 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
 10.25 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.50 Dadilja, humoristična serija (R)
 11.15 Sanja, talk show (R)
 12.10 Eksploziv, magazin (R)
 12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.40 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 17.55 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 Hamdija – život milijunaša, dokumentarna sapunica
 21.00 Dvornikovi, humoristična serija
 21.55 Tata od formata, igrani film, komedija
 23.25 Vijesti, informativna emisija
 23.40 Linija smrti, igrani film, akcijski (R)
 01.10 Ulični borac, igrani film, akcijski (R)

SRIJEDA

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Preživjeti, dokumentarna serija
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Treća dob, emisija za umirovljenike
 12.00 Dnevnik
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Maja: Održivi razvoj mislimo danas na sutra, talkshow
 14.00 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 Znanstvena petica
 16.35 Život u živo
 17.30 Vijesti
 17.45 Najslabija karika, kviz
 18.30 Ljubav u zaleđu, serija
 19.15 LOTO 7/39
 19.30 Dnevnik
 20.10 Piramida, zabavni program
 21.20 Luda kuća, serija
 22.00 Poslovni klub
 22.40 Otvoreno
 23.30 Vijesti iz kulture
 23.40 Tajni život umjetničkih djela 4., dokumentarna serija
 00.35 Vijesti dana
 00.50 Progeny, američki film
 02.25 Jack i Bobby, serija
 03.10 Sestre, serija
 04.00 Preživjeti, dokumentarna serija
 04.50 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 05.00 Znanstvena petica
 05.30 Poslovni klub
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

HRT 2

06.45 TEST
 07.00 VIP DJ
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Crtani film
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 NULTI SAT:
 09.40 Športerica

SRIJEDA 22. 2. 2006.

10.00 Kako nastaje...
 10.30 Spiderman, crtana serija
 10.55 Život pred nama, serija za mlade
 11.45 Velika Barneyjeva pustolovina, film za djecu
 13.00 NULTI SAT
 14.05 Emisija
 14.35 Alpsko skijanje slalom (Ž), prijenos 1. vožnje
 16.00 Emisija
 16.15 Vijesti na Drugom
 16.20 Vrijeme sutra
 16.25 Jack i Bobby, serija
 17.15 Emisija
 17.35 Alpsko skijanje slalom (Ž), prijenos 2. vožnje
 18.45 Emisija
 19.30 VIP DJ
 20.05 Emisija
 20.40 Nogometna Liga prvaka: Chelsea Barcelona, 1. poluvrijeme
 21.45 Nogometna Liga prvaka: Chelsea Barcelona, 2. poluvrijeme
 22.35 Sažeci nogometne Lige prvaka
 23.25 ZOI 2006. pregled dana
 00.25 ZOI 2006.: Hokej na ledu četvrtfinale, snimka
 02.25 Pregled programa za četvrtak

07.00 Superklinke, crtana serija
 07.25 Ona ili on, kviz
 07.50 Nasljednica, serija
 08.40 TV prodaja
 08.50 Ljubav na kocki, serija
 09.50 Putovi ljubavi, serija
 10.40 TV prodaja
 10.50 Izlog strasti, serija
 11.20 VIP DJ, glazbena emisija
 11.55 Šaljivi kućni video
 12.35 Savršeni par, igrani film
 14.25 Naša mala klinika, serija
 15.25 Moja obitelj, serija
 16.00 Tri sestre, serija
 16.30 Nasljednica, serija
 17.25 Vijesti Nove TV
 17.30 Hypo Ski report
 17.35 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer, informativni magazin
 19.55 Vrijeme Nove TV
 20.00 Klub osvetnica, igrani film

21.40 U sridu, društveno politički magazin
 22.40 Kućanice, serija
 23.35 National Geographic report: Super krokodil
 23.40 JAG, serija
 00.35 Caponeovi ljudi, igrani film
 02.15 Kraljica mača, serija
 03.00 Kraj programa

07.00 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.45 Transformers Cybertron, crtana serija
 08.00 Beyblade, crtana serija
 08.25 Anastasia, sapunica
 09.15 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
 09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 10.05 Roseanne, humoristična serija (R)
 10.30 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.50 Dadilja, humoristična serija (R)
 11.15 Sanja, talk show (R)
 12.15 Eksploziv, magazin (R)
 12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 13.05 Ljubav jednog oca, telenovela
 14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
 16.10 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.40 Roseanne, humoristična serija
 17.00 Bračne vode, humoristična serija
 17.30 Dadilja, humoristična serija
 17.55 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.10 CSI: NY, kriminalistička serija
 21.00 Nestali, kriminalistička serija
 21.50 Vatrene dečki, dramska serija
 22.40 Cobra 11, kriminalistička serija
 23.35 Vijesti, informativna emisija
 23.50 Tata od formata, igrani film, komedija (R)
 01.15 Auto moto tv, magazin (R)

ČETVRTAK

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Svijet slavnih, serija
 10.00 Vijesti
 10.10 Preživjeti, dokumentarna serija
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.05 Vrijeme danas
 11.10 Heureka, znanstveno obrazovni program
 12.00 Dnevnik
 12.30 Ljubav nema cijene, serija
 13.20 Govorimo o zdravlju
 14.00 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Sestre, serija
 15.05 Spiderman, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.00 City Folk: Oslo
 16.35 Život u živo
 17.35 Vijesti
 17.50 Najslabija karika, kviz
 18.35 Ljubav u zaleđu, serija
 19.30 Dnevnik
 20.10 Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.15 Brisani prostor
 22.00 Pola ure kulture
 22.40 Otvoreno
 23.30 Vijesti iz kulture
 23.40 Transfer
 00.15 Vijesti dana
 00.30 Zamka u visokoj sferi, francuski TV film
 01.55 Jack i Bobby, serija
 02.40 Sestre, serija
 03.25 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
 03.45 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 04.05 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 04.20 Transfer
 04.50 Pola ure kulture
 05.20 Brisani prostor
 06.00 Ljubav nema cijene, serija

06.45 TEST
 07.00 VIP DJ
 07.30 TV raspored
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Crtani film
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 NULTI SAT:
 09.40 Platno, boje, kist

10.00 Tečaj talijanskog jezika, 3.
 10.30 Spiderman, crtana serija
 10.55 Život pred nama, serija za mlade
 11.45 Nove Pinocchiojeve pustolovine, film za djecu
 13.10 NULTI SAT
 14.10 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 14.20 TV raspored
 14.25 Vijesti za gluhe
 14.35 Život piše priče: Trag suza, američki TV film
 16.10 Vijesti na drugom
 16.20 Vrijeme sutra
 16.25 Svijet slavnih, serija
 17.10 Jack i Bobby, serija
 18.00 Hrvatska danas
 18.50 SOS krokači, crtana serija
 19.15 Nitko nije savršen 2., humoristična serija
 19.35 VIP DJ
 20.10 Celissimo, dokumentarno glazbena emisija
 21.15 Genijalci, kviz
 21.50 Vijesti na drugom
 22.00 ZOI 2006. pregled dana
 23.05 Koncert: Crvena jabuka u Domu sportova
 00.25 Dva i pol muškarca, humoristična serija
 00.50 Pregled programa za petak

06.50 Superklinke, crtana serija
 07.15 Ona ili on, kviz
 07.40 Nasljednica, serija
 08.40 Ljubav na kocki, serija
 09.40 Putovi ljubavi, serija
 10.30 TV prodaja
 10.35 Izlog strasti, serija
 11.05 VIP DJ, glazbena emisija
 11.40 Šaljivi kućni video
 12.20 Pustolovine Huckelberry
 Finna, 1. dio, igrani film
 14.20 U sridu, društveno politički magazin
 15.25 Moja obitelj, serija
 16.00 Tri sestre, serija
 16.30 Nasljednica, serija
 17.25 Vijesti Nove TV
 17.30 Hypo Ski report
 17.35 Ljubav na kocki, serija
 18.30 Ona ili on, kviz
 18.55 Hypo Ski report
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Nova navečer
 19.55 Vrijeme Nove TV
 20.00 Bumerang, serija
 20.55 Bez izlaza, igrani film
 22.55 Kućanice, serija

23. 2. 2006.

23.45 JAG, serija
00.30 Bijelo smeće, igrani film
02.20 Kraljica mača, serija
03.05 Kraj programa

06.55 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
07.45 Transformers Cybertron, crtana serija
08.00 Beyblade, crtana serija
08.25 Anastasia, sapunica
09.15 Simpsoni, humoristična animirana serija (R)
09.40 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
10.00 Roseanne, humoristična serija (R)
10.25 Bračne vođe, humoristična serija (R)
10.50 Dadija, humoristična serija (R)
11.15 Sanja, talk show (R)
12.15 Eksploziv, magazin (R)
12.40 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
13.10 Ljubav jednog oca, telenovela
14.10 Ljubav bez predaje, telenovela
14.55 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
15.45 Simpsoni, humoristična animirana serija
16.15 Pod istim krovom, humoristična serija
16.40 Roseanne, humoristična serija
17.00 Bračne vođe, humoristična serija
17.30 Dadija, humoristična serija
17.55 Sanja, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Mijenjam ženu, dokumentarna serija
21.20 Erin Brockovich, igrani film, drama
23.30 Cobra 11, kriminalistička serija
00.25 Vijesti, informativna emisija
00.40 CSI: NY, kriminalistička serija (R)

01.25 Nestali, kriminalistička serija (R)
02.10 Vatreni dečki, dramska serija (R)

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskom jeziku TV tjednik emitirat će se u petak 17. veljače u redovitom terminu od 20 sati na programu YU ECO televizije. Repriza emisije je u subotu 18. veljače u 15 sati.

FILM TJEDNA

ERIN BROCKOVICH

(ERIN BROCKOVICH)

drama, 2000., 130 min.

RTL, 23.2.2006. 21.20

»Erin Brockovich« donosi jedan od mogućih odgovora na pitanje: kako bi izgledala »Zgodna žena« da se nije pojavio galantni Richard Gere? Prema Stevenu Soderberghu, lijepa bi Julia postala samohrana majka troje djece, s pozamašnim minusom na računu i prometnom nesrećom čije troškove mora snositi, iako je nije skrivila. Tračak svjetla za mladu ženu dolazi iz najmanje očekivanog pravca – sudskog sraza s mega-korporacijom...

Nakon izgubljenog sudskog spora, Erin Brockovich (Julia Roberts) zapošljava se kod svojeg odvjetnika, Eda Masryja (Albert Finney), kao recepcionistica. Erin uskoro otkriva kako se u malom kalifornijskom mjestu Hinkley odigrava prljava rabota: velika tvrtka, »Pacific Gas & Electric« panično pokušava prikriti ekološku katastrofu velikih razmjera u kojoj su posve kontaminirani izvori pitke vode, što je u konačnici rezultiralo brojnim bolestima lokalnog stanovništva. Korak po korak, Erin pridobiva mještane na

svoju stranu i, prikupivši 600-tinjak tužbi, zajedno s Edom pokreće tužbu protiv odgovorne tvrtke...

Za razliku od mnoštva patetičnih sudskih drama s grandioznim epilogima, »Erin Brockovich« je iskreni isječak života, bez dotjerivanja i ulagivanja publici. Slično čuvenoj ulozi u »Zgodnoj ženi«, Julia Roberts još jednom glumi osebujnu ženu bez dlake na jeziku, ovaj put u borbi za prava socijalno ugroženih slojeva. Steven Soderbergh vješto je izbjegao sve zamke statičnosti sudskih drama, prepustivši film Robertsovoj i legendarnom Albertu Finneyju, paru koji je briljantno glumački funkcionirao i pored potpunog nedostatka seksualnih ili romantičnih aluzija.

Za svoju nadahnutu izvedbu Julia Roberts nagrađena je Oscarom, a nominirani su također bili i Albert Finney, Soderbergh, producenti (među kojima je i Danny De Vito) i scenaristica Susannah Grant.

Film je snimljen prema istinitom događaju, a Erin je postala popularna javna osoba, s brojnim gostovanjima u najpoznatijim talk-showovima, čiji život nakon sudske sage nije postao ništa manje zanimljiv.

Redatelj: Steven Soderbergh

Uloge: Julia Roberts, David Brisbin, Dawn Didawick, Albert Finney, Valente Rodriguez, Conchata Ferrell, Aaron Eckhart

Preplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR.

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

SWIFT: VIBUCS22
VOJVODANSKA BANKA
AD MS FIL, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200202421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.942 din.)
- studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 2.707 din., a u jednom pravcu 1.514 din.)
- osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

TippNet

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

HKUD "VLADIMIR NAZOR" VAS POZIIVA NA VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO U SOMBORU, KOJE ĆE SE ODRŽATI U SUBOTU 25. VELJAČE U HRVATSKOM DOMU, S POČETKOM U 19 I 30 SATI